

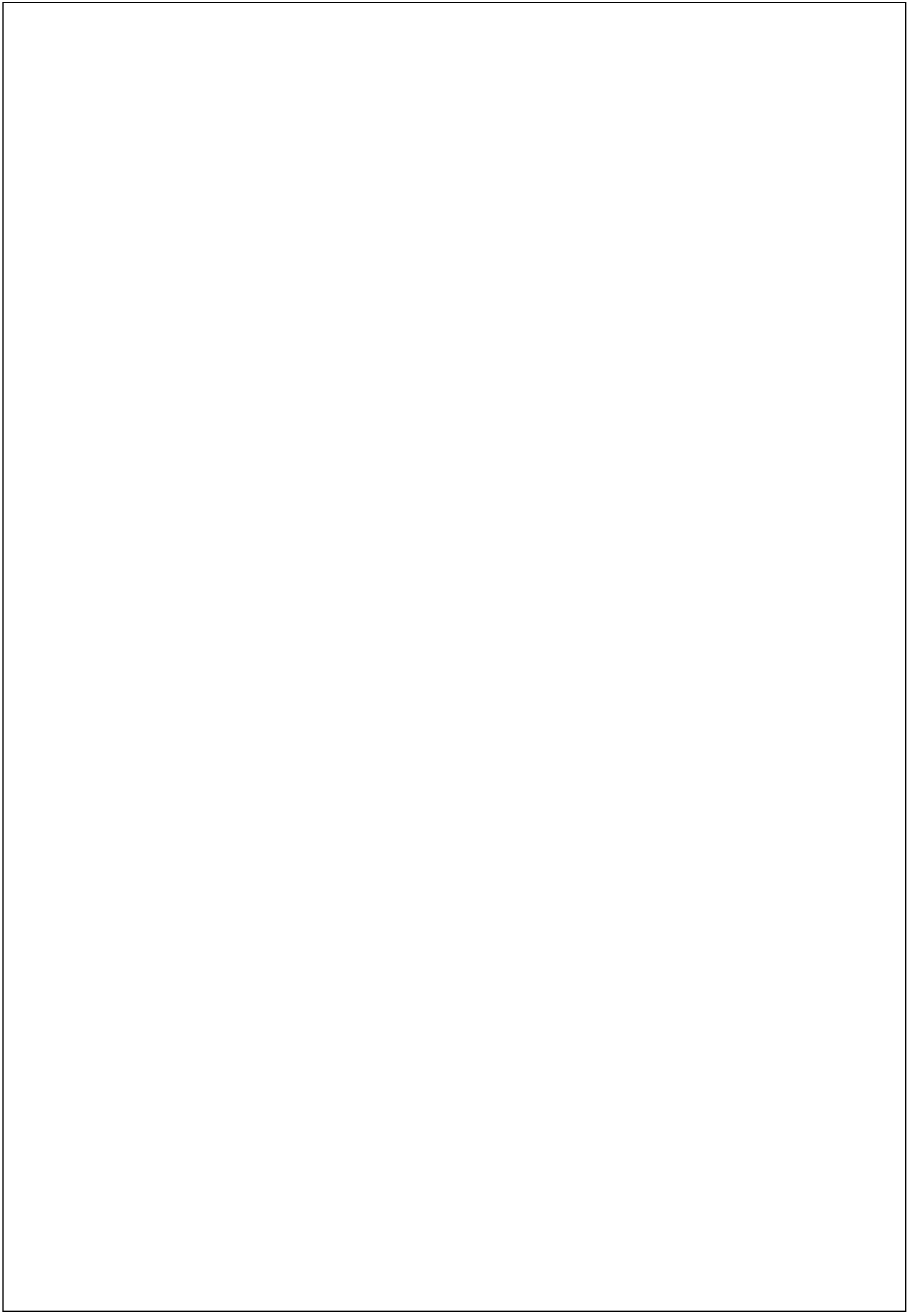
XUNTA DE GALICIA

VICEPRESIDENCIA E CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA,
ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA
Secretaría Xeral Igualdade

galicia

Informe anual de seguimiento da Lei
11/2007, do 27 de xullo, galega para
a prevención e o tratamento integral
da violencia de xénero

2013

Informe anual 2013
de violencia de **X**énero

Informe elaborado por:

**Secretaría Xeral da Igualdade
Vicepresidencia e Consellería de
Presidencia, Administracións
Públicas e Xustiza**

Marzo de 2014

ÍNDICE

01	Prólogo	7
02	Análise e magnitude da violencia de xénero na Comunidade Autónoma de Galicia ao longo do ano 2013.	10
02.1	Introdución	10
02.2	Chamadas por violencia de xénero ao 016. Comparativa co resto das Comunidades Autónomas.	20
02.3	Mulleres mortas por violencia de xénero. Galicia 2013	22
02.4	Violencia de xénero: Casos 2013	26
02.5	Acreditación da situación de violencia de xénero	28
02.6	Ordes de protección solicitadas e adoptadas nos Xulgados de Violencia sobre a Muller. Galicia 2013. Comparativa cos datos globais do territorio español	28
02.7	Denuncias e renuncias presentadas nos Xulgados de Violencia sobre a Muller. Galicia 2013. Comparativa co total de denuncias e renuncias presentadas no territorio español	30
03	Medidas e actuacións levadas a cabo pola Comunidade Autónoma de Galicia ao longo do ano 2013, no marco da Lei 11/2007, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.	32
03.1	Introdución	32
03.2	Título 1: Prevención da violencia de xénero	33
	Capítulo I: Medidas de sensibilización contra a violencia de xénero.	34
	Capítulo II: Medidas de investigación e de formación en materia de violencia de xénero.	57
	Capítulo III: Medidas no ámbito educativo	80
03.3	Título II: Protección e asistencia fronte á violencia de xénero	88
	Capítulo I: Medidas no ámbito sanitario e psicolóxico	88
	Capítulo II: Medidas no ámbito xudicial	101
	Capítulo III: Outras medidas de apoio e protección	104
	Capítulo IV: Medidas no ámbito da formación e do emprego	112

Capítulo V: Medidas de carácter económico	116
03.4 Título III: Da organización do sistema de protección e asistencia integral e especializada fronte á violencia de xénero.	136
04 Disposicións adicionais	197

01 Prólogo

O presente informe fai balance das políticas públicas implementadas polo Goberno Galego en materia de violencia de xénero, cumpríndose así coa disposición adicional Cuarta da Lei Galega 11/2007 do 27 de xullo para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, que obriga ao Goberno da Xunta de Galicia a remitirlle ao Parlamento de Galicia, con carácter anual, un informe sobre a situación da violencia de xénero en Galicia, contando coas achegas de todos os departamentos implicados na prevención e no tratamento desta problemática que constitúe un atentado contra a integridade, a dignidade e a liberdade das mulleres, independentemente do ámbito no que se produza.

Esta Lei constitúe un fito histórico no ordenamento xurídico xa que é a primeira lei galega elaborada para a prevención e o tratamento da violencia de xénero, que conta co precedente da Lei 7/2004, do 16 de xullo, galega para a igualdade de mulleres e homes, onde se dedicaron a este problema os artigos 19 e 20, que conteñen previsións xerais sobre as medidas precisas para a erradicación da violencia contra as mulleres, así coma algunhas actuacións xudiciais.

É importante resaltar que esta Lei se aprobou co voto favorable de todos os grupos parlamentarios, o cal indica o grao de sensibilización e de concienciación sobre a importancia do fenómeno da violencia de xénero na nosa sociedade.

Así mesmo, esta lei segue o camiño iniciado no marco do Estado español, grazas a sucesivos adiantos lexislativos en materia de loita contra a violencia de xénero; así, a Lei orgánica 11/2003, do 29 de setembro, de medidas concretas en materia de seguridade cidadá, violencia doméstica e integración social dos estranxeiros; a Lei orgánica 15/2003, do 25 de novembro, pola cal se modifica a Lei orgánica 10/1995, do 23 de novembro, do Código Penal; ou a Lei 27/2003, do 31 de xullo, reguladora da orde de protección das vítimas da violencia doméstica, que estableceu un novidoso sistema de coordinación dos órganos xudiciais e administrativos, concentrando nunha única resolución xudicial a adopción de medidas de natureza civil e penal e a activación dos instrumentos de protección social destinados ao amparo e apoio das mulleres que sofren violencia de xénero. A Lei Orgánica 1/2004, do 28 de decembro de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, recoñece un feito diferencial de xénero; recolle no artigo 19, co título «Dereito á asistencia

social integral», que «as mulleres vítimas de violencia de xénero teñen dereito a servizos sociais de atención, de emerxencia, de apoio e acollemento e de recuperación integral. A organización destes servizos por parte das comunidades autónomas e das corporacións locais responderá aos principios de atención permanente, actuación urxente, especialización de prestacións multidisciplinaria e profesionalidade profesional».

Outras Comunidades Autónomas que tamén aprobaron leis especificamente dirixidas a sensibilización, prevención e tratamento da violencia de xénero son:

- La Rioja: Lei 3/2001, do 1 de marzo, de prevención e coordinacións institucional en materia de violencia.
- Castilla la Mancha: Lei 5/2001, de 17 de maio, de prevención de malos tratos e de protección ás mulleres maltratadas.
- Canarias: Lei 16/2003, de 8 de abril, de prevención e protección integral das mulleres contra a violencia de xénero.
- Comunidade Foral de Navarra: Lei Foral 12/2003, de 7 de marzo, de modificación da Lei Foral 22/2002, de 2 de xullo, para a adopción de medidas integrais contra a violencia sexista.
- Cantabria: Lei de Cantabria 1/2004, de 1 de abril, Integral para a Prevención da Violencia Contra as Mulleres e a Protección ás súas Vítimas.
- Castilla y León: Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero.
- Madrid: Lei 5/2005, de 20 de decembro, Integral contra a Violencia de Xénero da Comunidade de Madrid.
- Aragón: Lei 4/2007, de 22 de marzo, de Prevención e Protección Integral ás Mulleres Vítimas de Violencia en Aragón.

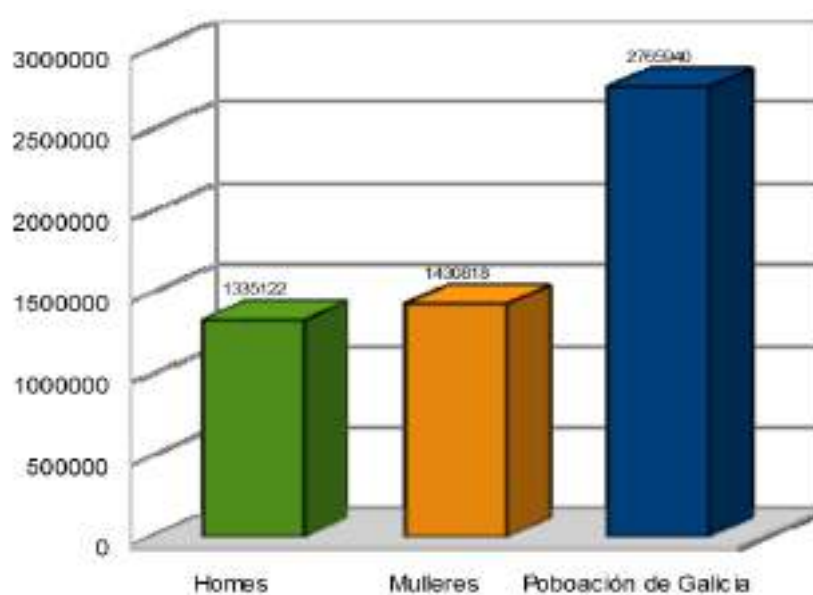
- Murcia: Lei 7/2007, de 4 de abril, para a igualdade entre mulleres e homes, e de protección contra a violencia de xénero na Rexión de Murcia.
- Andalucía: Lei 13/2007, de 26 de novembro, de medidas de prevención e protección integral contra a violencia de xénero.
- Cataluña: Lei 5/2008, de 24 de abril, do dereito das mulleres a erradicar a violencia machista.
- Extremadura: Lei 8/2011, do 23 de marzo, de igualdade entre mulleres e homes e contra a violencia de xénero en Extremadura
- Asturias: Lei do Principado de Asturias 2/2011, do 11 de marzo, para a igualdade de mulleres e homes e a erradicación da violencia de xénero.
- Comunidade Valenciana: Lei 7/2012, do 23 de novembro, da Generalitat, integral contra a violencia sobre a muller no ámbito da Comunitat Valenciana.

Este informe está organizado seguindo a estrutura da propia lei galega para facilitar o seu obxectivo principal, que é verificar o seguimento de todos os compromisos e medidas nela establecidos, e incorporando unha breve introdución con datos estatísticos relativos á poboación feminina galega relativos ao ano obxecto de referencia.

02 Análise e magnitude da violencia de xénero na Comunidade Autónoma de Galicia ao longo do ano 2013.

02.1 Introducción

A poboación en Galicia, a 1 de xaneiro do 2013, ascende a **2.765.940** persoas, das cales 1.335.122 **son homes (48%)** e 1.430.818 **(52%) son mulleres**, que constitúen no seu conxunto o **6% da poboación estatal**, 47.129.783 persoas.

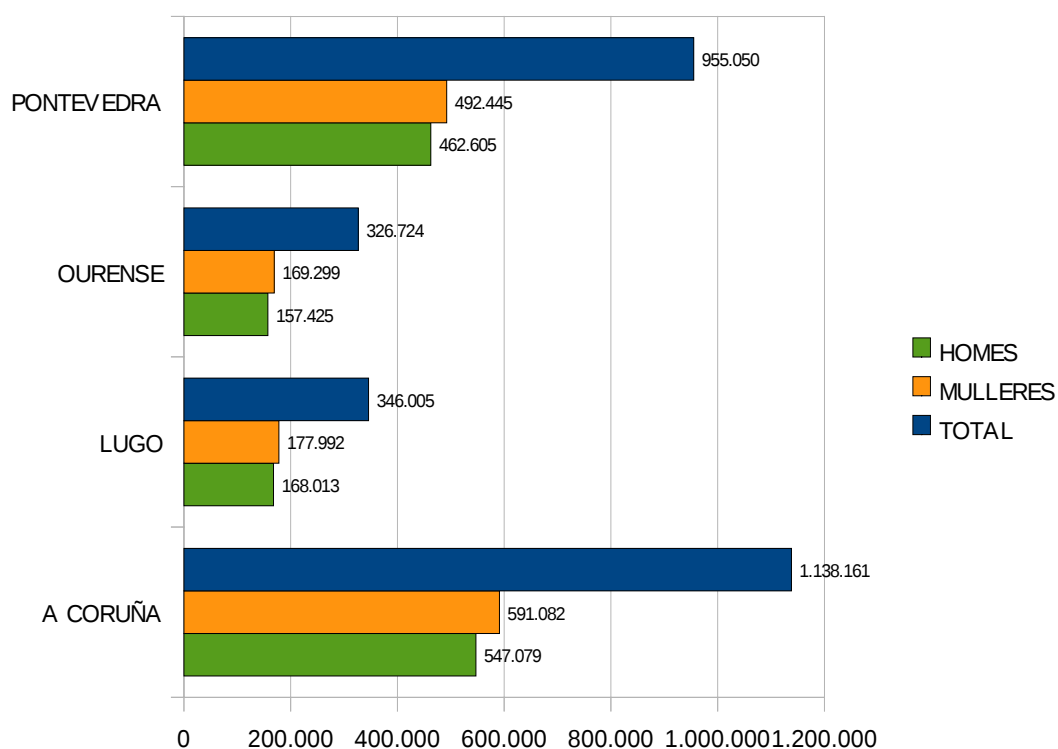

Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

▪ Cifras oficiais da poboación a 1 de xaneiro do 2013 segundo provincia e sexo.

Provincia	Homes		Mulleres		Total	
A Coruña	547.079	40,98%	591.082	41,31%	1.138.161	41,15%
Lugo	168.013	12,58%	177.992	12,44%	346.005	12,51%
Ourense	157.425	11,79%	169.299	11,83%	326.724	11,81%
Pontevedra	462.605	34,65%	492.445	34,42%	955.050	34,53%
Total	1.335.122	48,27%	1.430.818	51,73%	2.765.940	100,00%

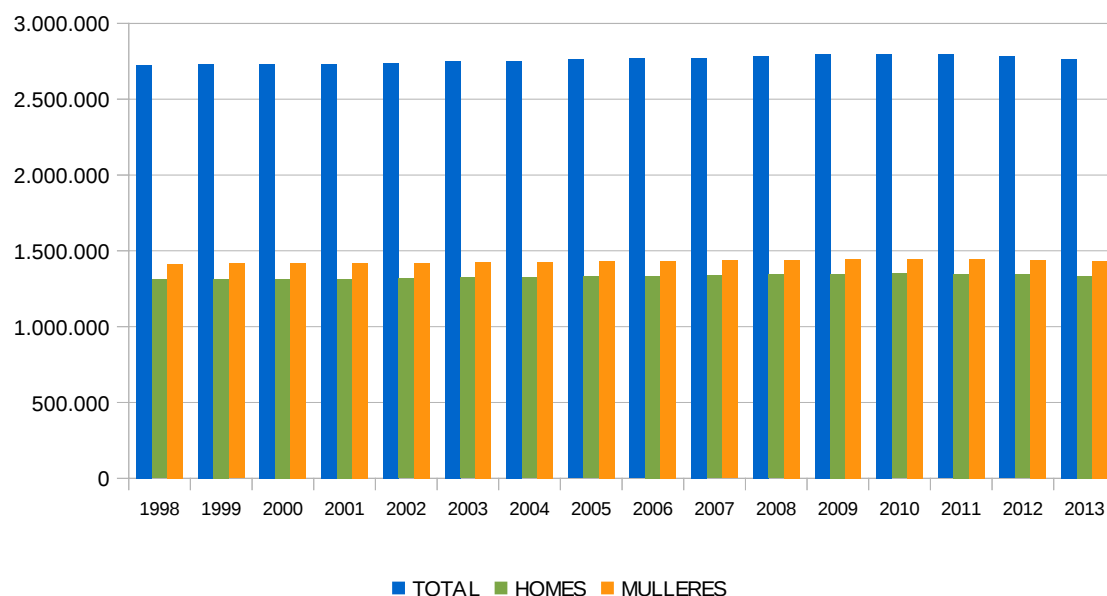
Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

▪ **Evolución da poboación. Galicia 1998-2013:**

Ano	Total	Homes	Mulleres
1998	2.724.544	1.310.415	1.414.129
1999	2.730.337	1.312.881	1.417.456
2000	2.731.900	1.312.391	1.419.509
2001	2.732.926	1.314.078	1.418.848
2002	2.737.370	1.316.721	1.420.649
2003	2.751.094	1.324.385	1.426.709
2004	2.750.985	1.324.987	1.425.998
2005	2.762.198	1.330.703	1.431.495
2006	2.767.524	1.333.797	1.433.727
2007	2.772.533	1.337.159	1.435.374
2008	2.784.169	1.344.268	1.439.901
2009	2.796.089	1.349.603	1.446.486
2010	2.797.653	1.350.547	1.447.106
2011	2.795.422	1.349.591	1.445.831
2012	2.781.495	1.343.328	1.438.170
2013	2.765.940	1.335.122	1.430.818

Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

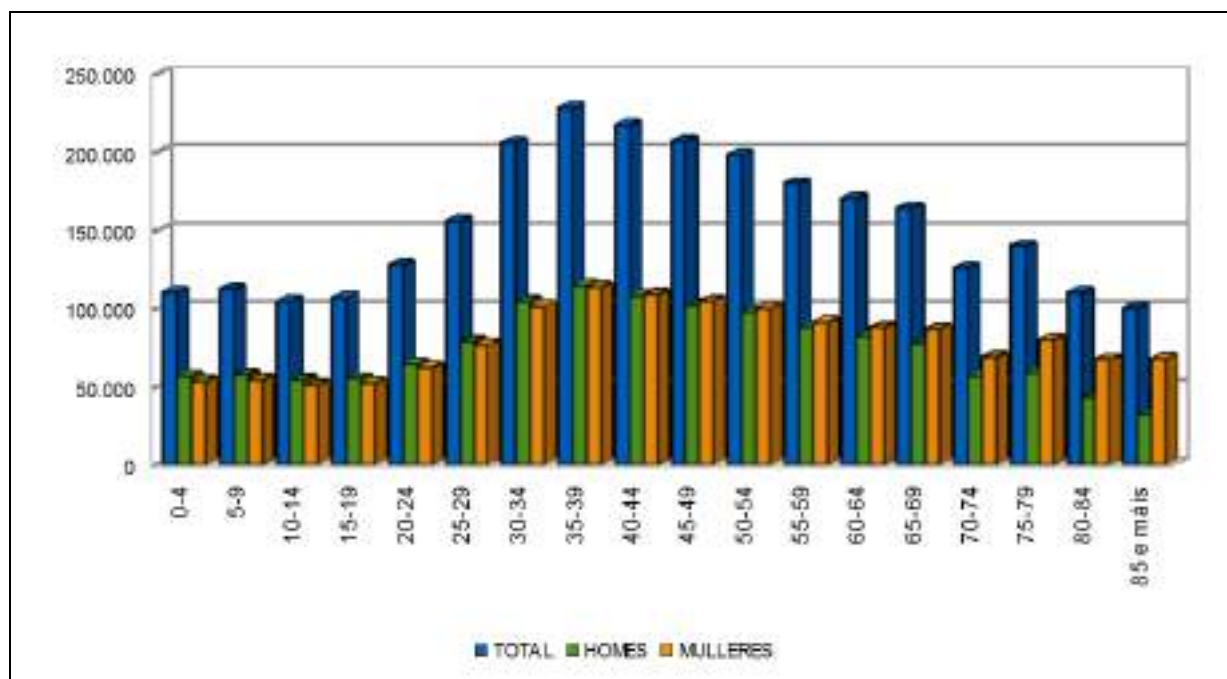

▪ Poboación por sexo e grupos quinquenais de idade. Ano 2013.

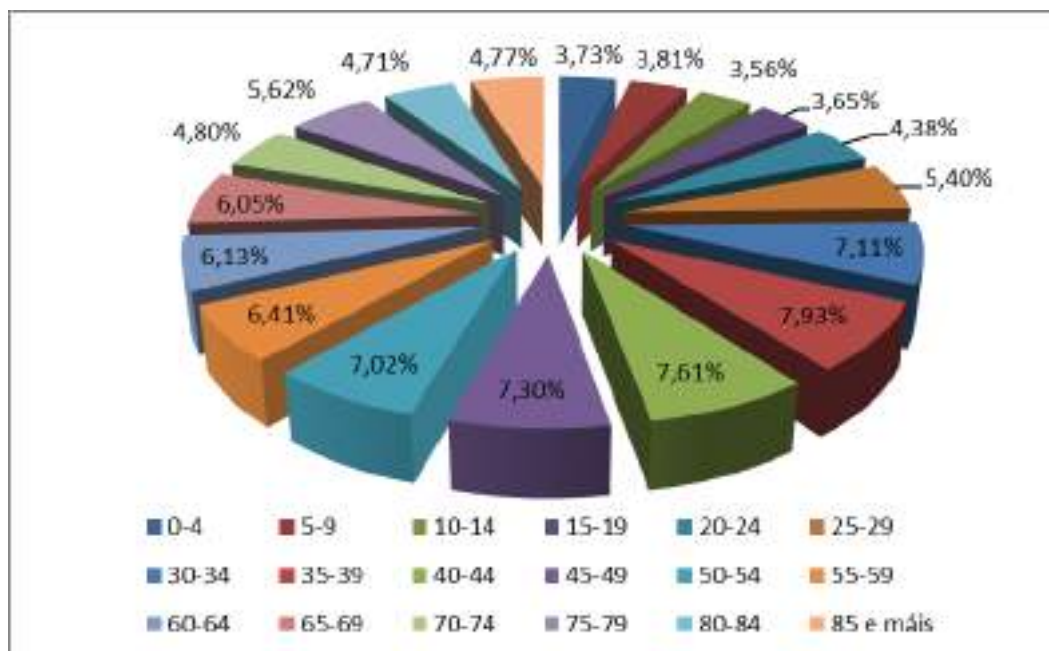
Idade	Total	Homes	Mulleres	% mulleres
0-4	110.497	57.174	53.323	3,73%
5-9	112.024	57.500	54.524	3,81%
10-14	105.116	54.134	50.982	3,56%
15-19	107.366	55.103	52.263	3,65%
20-24	127.787	65.055	62.732	4,38%
25-29	156.055	78.748	77.307	5,40%
30-34	205.954	104.183	101.771	7,11%
35-39	228.494	115.021	113.473	7,93%
40-44	217.331	108.477	108.854	7,61%
45-49	206.630	102.188	104.442	7,30%
50-54	198.286	97.898	100.388	7,02%
55-59	179.775	88.086	91.689	6,41%
60-64	170.362	82.643	87.719	6,13%
65-69	164.142	77.540	86.602	6,05%
70-74	125.859	57.145	68.714	4,80%
75-79	139.704	59.287	80.417	5,62%
80-84	110.646	43.217	67.429	4,71%
85 e máis	99.912	31.723	68.189	4,77%

Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

Comparativa da poboación segregada por sexos e grupos quinquenais de idade

% de mulleres por grupos quinquenais de idade

▪ **Evolución da taxa de nacementos segundo sexo. Galicia 1996 - 2013**

Ano	Total	Homes	Mulleres
1996	18.597	9.529	9.068
1997	18.683	9.647	9.036
1998	18.538	9.621	8.917
1999	18.784	9.691	9.093
2000	19.418	10.052	9.366
2001	19.361	9.955	9.406
2002	19.327	9.987	9.340
2003	20.423	10.539	9.884
2004	20.621	10.652	9.969
2005	21.097	10.867	10.230
2006	21.392	11.075	10.317
2007	21.752	11.216	10.536
2008	23.175	11.981	11.194
2009	22.537	11.572	10.965
2010	22.047	11.500	10.547
2011	21.594	11.256	10.338
2012	21.089	10.990	10.099
2013 (1º semestre)	9.643	4.919	4.724

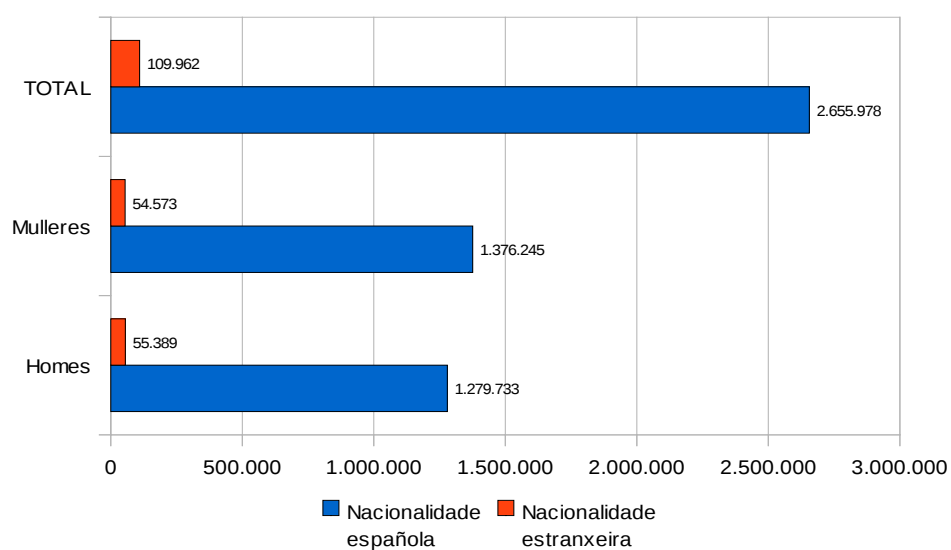
Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

En Galicia, ao igual que no resto do mundo, nacen máis homes que mulleres (uns 105 homes por cada 100 mulleres); sen embargo, ao ter as mulleres unha esperanza de vida superior á dos homes, ao final da vida, a proporción queda equilibrada ou incluso sobreviven máis mulleres.

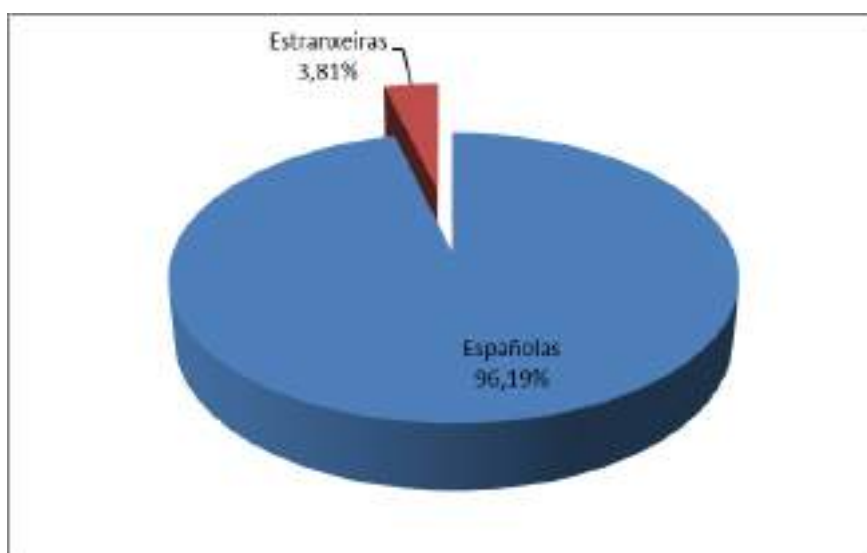
▪ **Poboación segundo nacionalidade e sexo. Galicia 2013**

	Nacionalidade española	Nacionalidade estranxeira	TOTAL
Homes	1.279.733	55.389	1.335.122
Mulleres	1.376.245	54.573	1.430.818
Total	2.655.978	109.962	2.765.940

Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

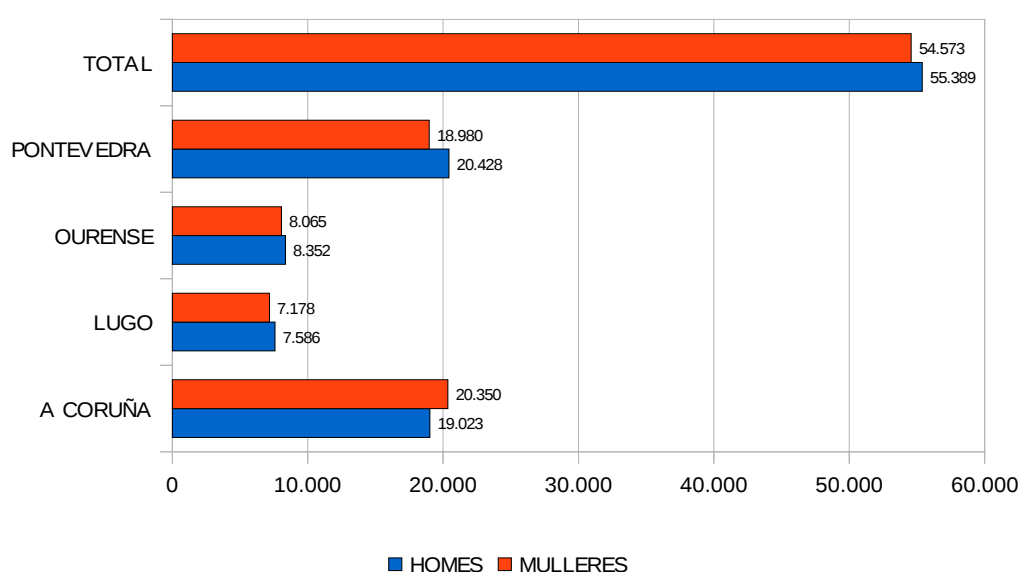
Proporción de mulleres españolas e estranxeiras

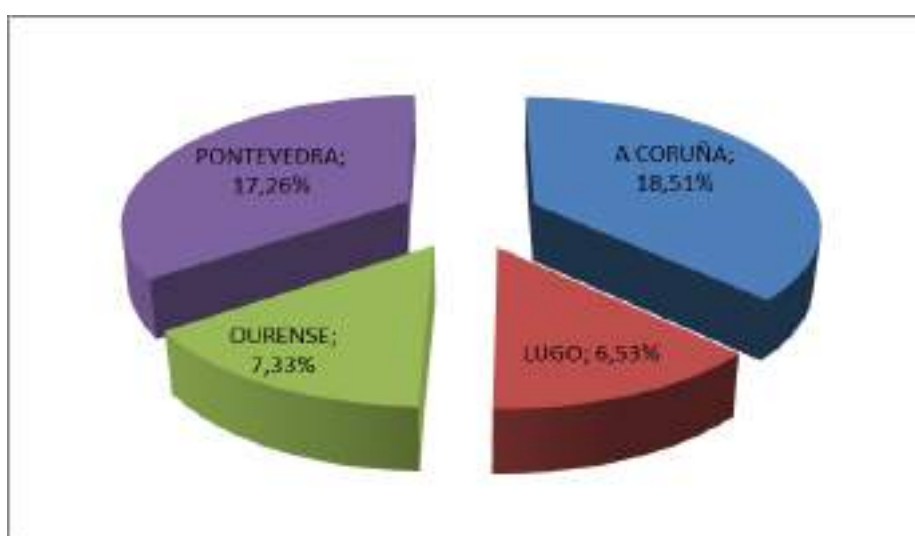
▪ Poboación estranxeira distribuída por provincias. Galicia 2013

Provincia	Total	Homes	Mulleres	% mulleres
A Coruña	39.373	19.023	20.350	18,51%
Lugo	14.764	7.586	7.178	6,53%
Ourense	16.417	8.352	8.065	7,33%
Pontevedra	39.408	20.428	18.980	17,26%
Total	109.962	55.389	54.573	49,63%

Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

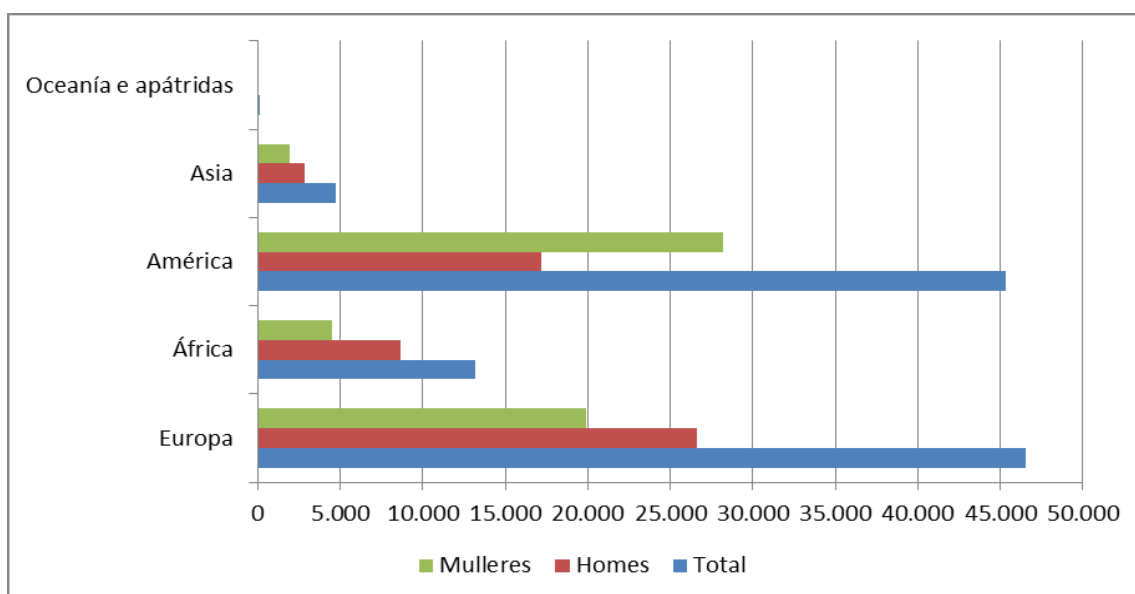
% de mulleres estranxeiras distribuídas por provincia

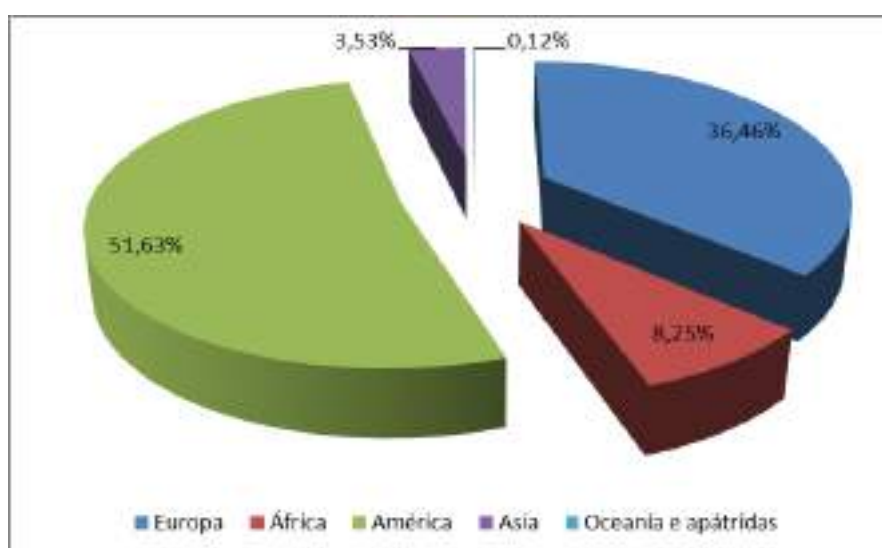
▪ Poboación estranxeira segundo sexo e lugar de nacemento. Galicia 2013

	Total	Homes	Mulleres	% mulleres
Europa	46.528	26.630	19.898	36,46%
África	13.188	8.685	4.503	8,25%
América	45.339	17.162	28.177	51,63%
Asia	4.767	2.838	1.929	3,53%
Oceanía e apátridas	140	74	66	0,12%
Total	109.962	55.389	54.573	49,63%

Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

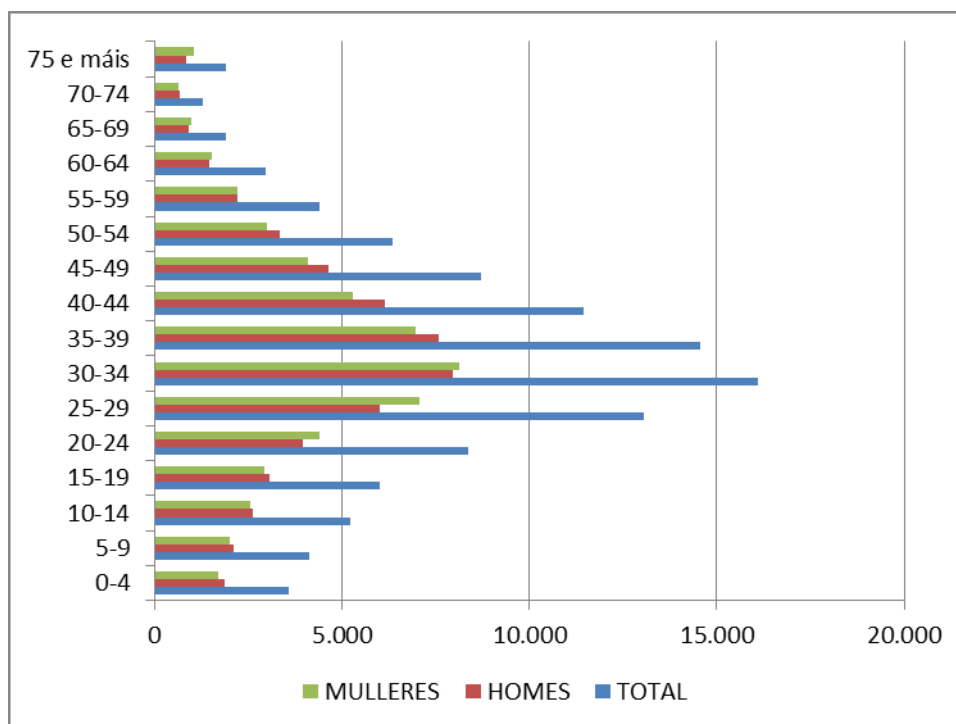
% de mulleres estranxeiras segundo nacionalidade

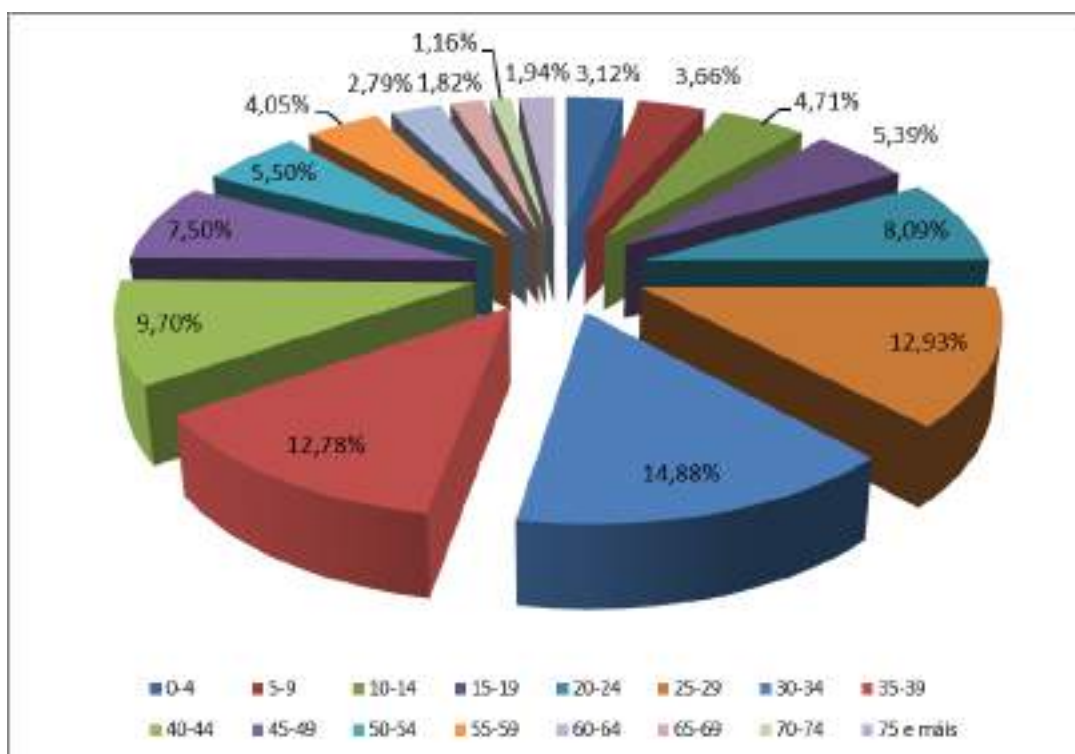
▪ Poboación estranxeira segundo idade. Galicia 2013

Idade	Total	Homes	Mulleres	% Mulleres
0-4	3.571	1.866	1.705	3,12%
5-9	4.114	2.119	1.995	3,66%
10-14	5.206	2.637	2.569	4,71%
15-19	5.992	3.051	2.941	5,39%
20-24	8.354	3.941	4.413	8,09%
25-29	13.063	6.009	7.054	12,93%
30-34	16.087	7.969	8.118	14,88%
35-39	14.551	7.575	6.976	12,78%
40-44	11.453	6.157	5.296	9,70%
45-49	8.721	4.630	4.091	7,50%
50-54	6.343	3.340	3.003	5,50%
55-59	4.414	2.204	2.210	4,05%
60-64	2.963	1.443	1.520	2,79%
65-69	1.920	929	991	1,82%
70-74	1.304	670	634	1,16%
75 e máis	1.906	849	1.057	1,94%
Total	109.962	55.389	54.573	49,63%

Fonte: IGE, INE. Padrón municipal de habitantes

% de mulleres estranxeiras por grupos de idade

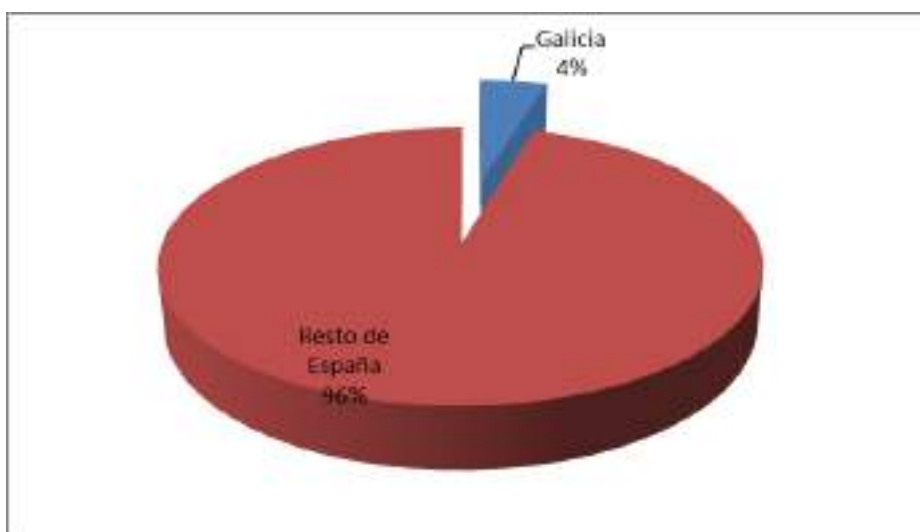

02.2 Chamadas por violencia de xénero ao 016. Comparativa co resto das Comunidades Autónomas.

Dende a súa posta en marcha en setembro do 2007, o teléfono 016 ofrece información e asesoramento xurídico en materia de violencia de xénero as 24 horas do día os 365 días do ano, ten carácter gratuíto e se caracteriza pola universalidade na prestación do servizo especializado, que se efectúa en castelán, galego, catalán e euskera; así mesmo atende en inglés e francés.

A prestación do servizo de información compete a un equipo de persoas especializadas en violencia de xénero, producíndose unha derivación automática das chamadas de emerxencia e urxencia aos centros 112 autonómicos.

A cifra total de chamadas referentes á violencia de xénero atendidas polo 016 dende o **1 de xaneiro de 2013 ata o 31 de decembro de 2013**, no conxunto de España, foi de **58.274**, das cales **2.714 foron efectuadas desde Galicia**.

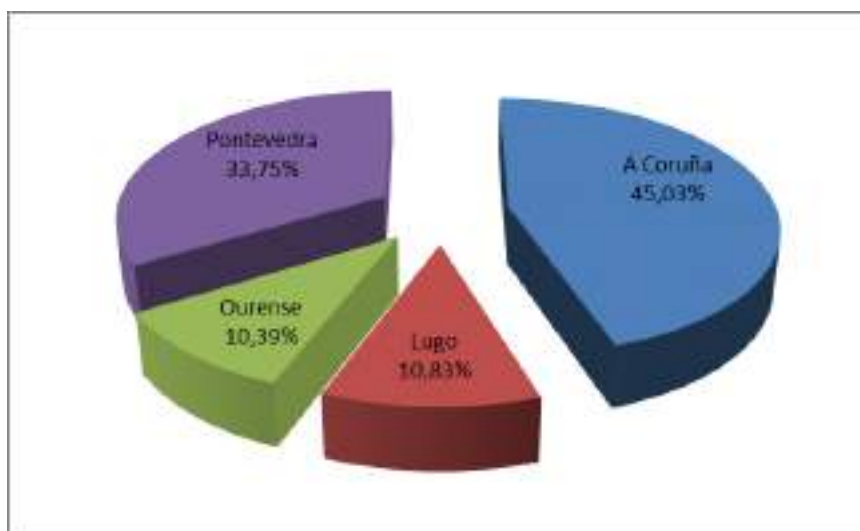

Fonte: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.

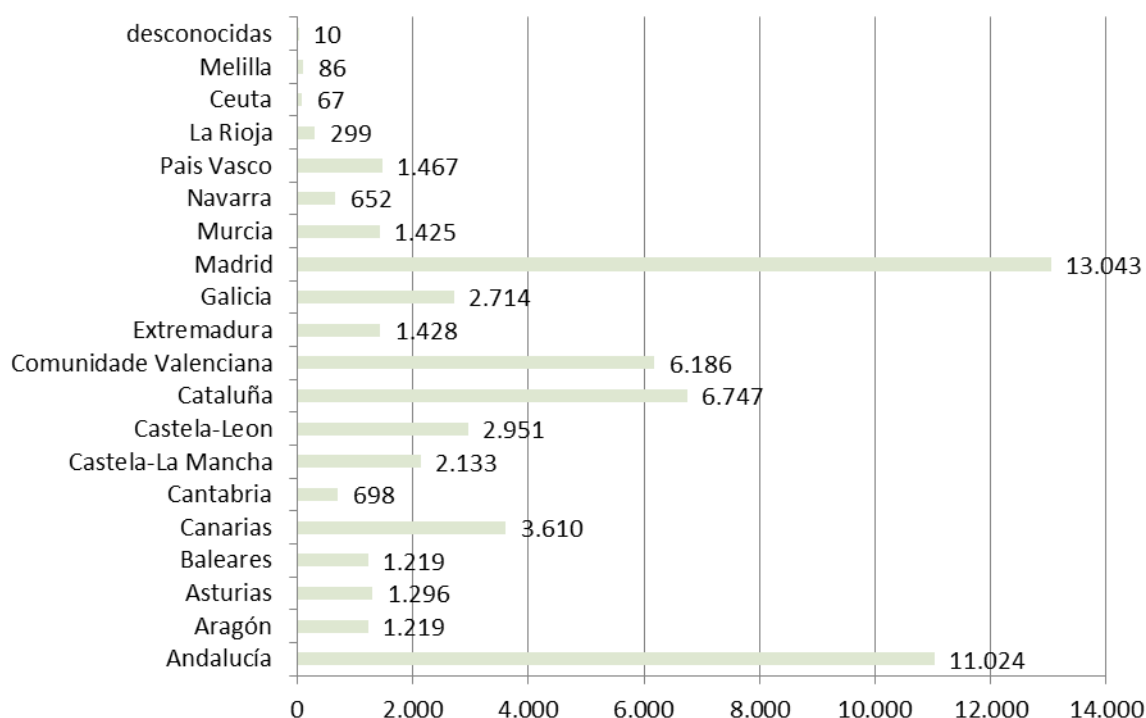
As 2714 chamadas efectuadas desde Galicia distribúense do seguinte xeito por provincias:

Provincia	Nº	%
A Coruña	1.222	45,03%
Lugo	294	10,83%
Ourense	282	10,39%
Pontevedra	916	33,75%
Total	2.714	100%

Fonte: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.

Segundo o número de chamadas por comunidade autónoma, 13.043 foron realizadas desde Madrid (22,38% do total), 11.024 dende Andalucía (18,92%), 6.757 dende Cataluña (11,58%), 6.186 dende a Comunidade Valenciana (10,62%), 3.610 dende Canarias (6,19%), 2.951 dende Castela y León (5,06%), **2.714 dende Galicia (4,66%)**, 2.133 dende Castela - A Mancha (3,66%) e 1.425 dende Murcia (2,45%). O menor número de chamadas procedían de Ceuta, Melilla e La Rioja, con 67, 83 e 299, respectivamente, e cun peso sobre o total, entre as tres, do 0,77%.

02.3 Mulleres mortas por violencia de xénero. Galicia 2013

Galicia rexistrou ao remate do 2013 **tres mortes por violencia de xénero**, unha menos que no exercicio 2012, o 5,56% dos 54 casos rexistrados no conxunto de España ao remate do ano 2013.

Mulleres mortas por Violencia de Xénero nas provincias galegas	
TOTAL	3
A Coruña	0
Lugo	1
Ourense	1
Pontevedra	1

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia.

- Mulleres mortas por violencia de xénero en mans da súa parella ou exparella por CCAA.

CC.AA.	Nº casos	%
Andalucía	11	20,37%
Com. Valenciana	9	16,67%
Madrid	9	16,67%
Castela-A Mancha	4	7,41%
Cataluña	4	7,41%
Castela e León	3	5,56%
Galicia	3	5,56%
Aragón	2	3,70%
Islas Baleares	2	3,70%
Canarias	2	3,70%
Cantabria	2	3,70%
Asturias	1	1,85%
Extremadura	1	1,85%
País Vasco	1	1,85%
Murcia	0	0,00%
Navarra	0	0,00%
A Ríoixa	0	0,00%
Ceuta	0	0,00%
Melilla	0	0,00%
TOTAL	54	100,00%

Fonte: Delegación del Gobierno para la Violencia de Género

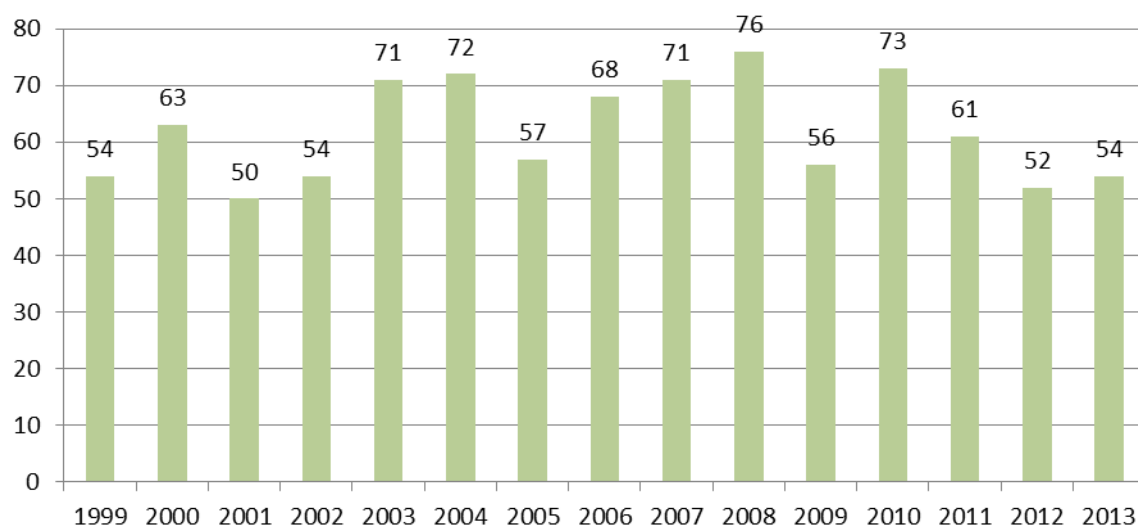
Das dezasete CC.AA. e dúas cidades autónomas, Galicia –con 3 casos rexistrados de mulleres mortas por violencia de xénero (5,56% do total) comparte con Castela e León un 6º lugar. Esta cifra é superada por Cataluña e Castela-A Mancha con 4 casos -; Madrid e a Comunidade Valenciana con 9 casos e Andalucía que cos 11 casos rexistrados de mulleres mortas por violencia de xénero, sitúase como a comunidade autónoma co maior número de mulleres mortas por violencia de xénero.

- Evolución do número de Mulleres mortas por violencia de xénero en mans da súa parella ou ex parella por CC.AA. (período:1999-2013)

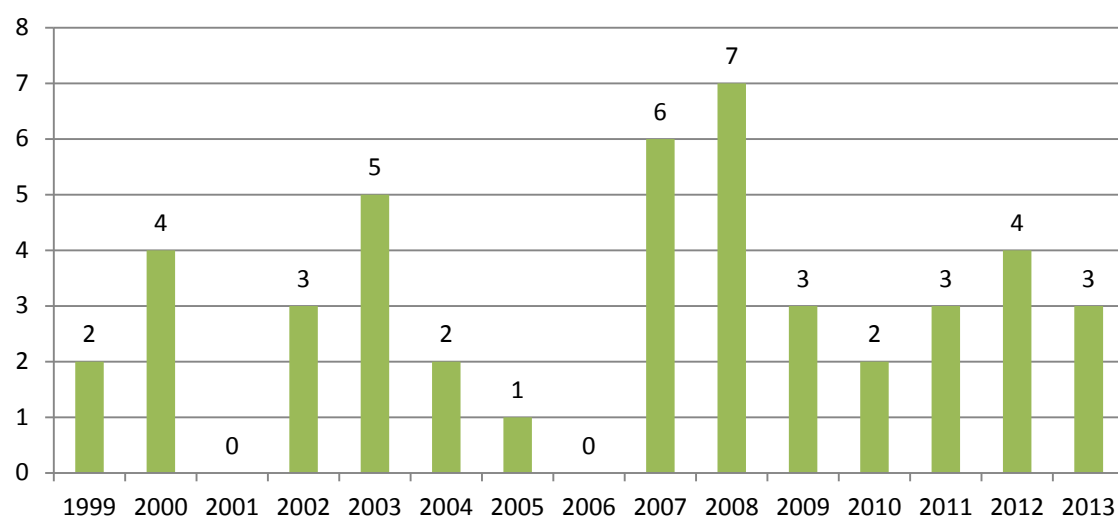
CC.AA.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Andalucía	13	10	12	10	13	19	9	20	8	9	14	18	16	8	11
Aragón	0	0	1	3	2	2	4	1	2	1	0	2	2	1	2
Asturias	1	0	2	0	2	0	1	3	2	1	0	5	2	1	1
Baleares	3	1	2	4	4	2	4	3	1	1	1	2	1	2	2
Canarias	2	5	5	7	6	2	6	4	6	5	5	7	3	2	2
Cantabria	1	0	0	0	1	2	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Castilla la Mancha	5	3	2	0	2	4	2	4	5	3	1	3	1	4	4
Castilla y León	3	3	1	4	4	2	4	3	3	6	1	4	2	2	3
Cataluña	9	8	7	7	12	11	8	10	11	10	10	11	9	13	4
C. Valenciana	6	7	9	9	7	9	6	8	10	10	9	8	8	6	9
Extremadura	1	1	0	1	1	2	0	1	0	0	1	1	0	1	1
Galicia	2	4	0	3	5	2	1	0	6	7	3	2	3	4	3
Madrid	4	17	6	4	5	5	4	5	9	11	5	7	9	6	9
Murcia	1	1	2	0	3	4	2	3	2	4	2	1	2	0	0
Navarra	1	1	0	1	1	1	2	0	1	3	0	0	1	0	0
País vasco	1	2	1	1	0	4	3	3	2	3	2	2	2	2	1
La Rioja	1	0	0	0	2	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0
Ceuta	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Melilla	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
TOTAL	54	63	50	54	71	72	57	68	71	76	56	73	61	52	54

Fonte: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad

Evolución totais

Evolución Galicia

02.4 Violencia de xénero: Casos 2013

Total Vítimas: 54			
	Características	Nº de casos	% do total
Denuncia	Denunciaron	11	20,4%
	Retiraron denuncia	1	1,9%
Medidas de protección	Solicitaron medidas de protección	9	16,7%
	Obtiveron medidas de protección	8	14,8%
	Renunciaron a medidas de protección	2	3,7%
	Medidas de protección caducadas	2	3,7%
	Outras causas de non vixencia MP	1	1,9%
	Tiñan medidas de protección en vigor	4	7,4%
Nacionalidade	Española	41	75,9%
	Estranxeira	13	24,1%
Idade	<16 anos	1	1,9%
	16-17 anos	0	0,0%
	18-20 anos	1	1,9%
	21-30 anos	12	22,2%
	31-40 anos	18	33,3%
	41-50 anos	10	18,5%
	51-64 anos	5	9,3%
	65-74 anos	5	9,3%
	75-84 anos	2	3,7%
	>85 anos	0	0,0%
Convivencia	Si	29	53,7%
	No	25	46,3%
Relación	Exparella ou en fase de ruptura	23	42,6%
	Parella	31	57,4%
Nacionalidade do agresor	Española	40	74,1%
	Estranxeira	14	25,9%

Fonte: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Delegación del Goiberno para la Violencia de Xénero

Características dos casos de mortes por Violencia de Xénero en Galicia no ano 2013	
Caso 1	Data: 29/03/2013 Localidade: Lugo (Lugo) Idade da vítima: 37 anos Idade do agresor: 43 anos Nacionalidade da vítima: romanese Nacionalidade do agresor: romanese Tipo de relación: parella Método do crime: machadazo Denuncia previa por violencia: Non Orde de protección vixente: Non
Caso 2	Data: 11/09/2013 Localidade: Verín (Ourense) Idade da vítima: 52 Idade do agresor: 68 Nacionalidade da vítima: española Nacionalidade do agresor: brasileira Tipo de relación: exparella Método do crime: asfixia Denuncia previa por violencia: Si Orde de protección vixente: Si
Caso 3	Data: 26/12/2013 Localidade: Marín (Pontevedra) Idade da vítima: 45 anos Idade do agresor: 39 anos Nacionalidade da vítima: española Nacionalidade do agresor: española Tipo de relación: parella Método do crime: golpes con obxecto contundente Denuncia previa por violencia: Non Orde de protección vixente: Non

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

02.5 Acreditación da situación de violencia de xénero

Para os efectos da Lei 11/2007, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, a situación de violencia acreditarase por calquera das seguintes formas:

- a) Certificación da orde de protección ou da medida cautelar, ou testemuño ou copia autenticada pola secretaria ou polo/a secretario/a xudicial da propia orde de protección ou da medida cautelar.
- b) Sentenza de calquera orde xurisdiccional que declare que a muller sufriu violencia en calquera das modalidades definidas nesta lei.
- c) Certificación e/ou informe dos servizos sociais e/ou sanitarios da Administración pública autonómica ou local.
- d) Certificación dos servizos de acollida da Administración Pública Autonómica ou local.
- e) Informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de violencia.
- f) Informe da Inspección de Traballo e da Seguridade Social.
- g) Calquera outra que se estableza regulamentariamente.

02.6 Ordes de protección solicitadas e adoptadas nos Xulgados de Violencia sobre a Muller. Galicia 2013. Comparativa cos datos globais do territorio español

Nos xulgados de violencia sobre a muller, dende o día 1 de xaneiro do 2013 ata o 30 de setembro, rexistráronse, no territorio español, un total de 24.603 solicitudes de ordes de protección, das cales foron adxudicadas 14.612 (o 59% dos casos). Das 24.603 solicitudes, atribúenselle a Comunidade Autónoma de Galicia 1.067 solicitudes, das que se resolveron favorablemente 658 ordes (o 62% do total).

Total ordes de protección solicitadas e adoptadas						
Período	Territorio	Incoadas	Resoltas adoptadas	% adoptadas	Resoltas denegadas	% denegadas
1º trimestre	Galicia	313	162	52%	151	48%
	Total España	7.750	4.583	59%	3.167	41%
2º trimestre	Galicia	378	250	66%	128	34%
	Total España	8.304	4.891	59%	3.412	41%
3º trimestre	Galicia	376	246	65%	130	35%
	Total España	8.549	5.138	68%	3.411	40%

1 xaneiro / 30 setembro	Galicia	1.067	658	62%	409	38%
1 xaneiro / 30 setembro	España	24.603	14.613	59%	9.990	41%

Fonte: Informes elaborados polo Consejo General del Poder Judicial

Enlace: http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Estadistica_Judicial/Informes_estadisticos/Informes_periodicos

Dentro da Comunidade Autónoma de Galicia, dende o día 1 de xaneiro do 2013 ata o 30 de setembro foi na provincia de Pontevedra na que máis ordes de protección se incoaron (398) e se adoptaron (228), non obstante a porcentaxe de adoptadas en relación coas incoadas é menor que nas provincias da Coruña e Ourense. A maior porcentaxe de ordes de protección adoptadas foi na provincia da Coruña (74%), seguida de Ourense (65%), Pontevedra (57%) e Lugo (44%).

Total ordes de protección solicitadas e adoptadas en Galicia por provincias (Do 1/1/2013 ao 30/9/2013)					
Provincia	Incoadas	Resoltas adoptadas	% adoptadas	Resoltas denegadas	% denegadas
A Coruña	285	210	74%	75	26%
Lugo	142	63	44%	79	56%
Ourense	242	157	65%	85	35%
Pontevedra	398	228	57%	170	43%
Total	1.067	658	62%	409	38%

Fonte: Informes elaborados polo Consejo General del Poder Judicial

Enlace: http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Estadistica_Judicial/Informes_estadisticos/Informes_periodicos

02.7 Denuncias e renuncias presentadas nos Xulgados de Violencia sobre a Muller. Galicia 2013. Comparativa co total de denuncias e renuncias presentadas no territorio español

Nos xulgados de violencia sobre a muller, dende o día 1 de xaneiro do 2013 ata o 30 de setembro de 2013, rexistráronse, no conxunto do territorio español, un total de 94.031 denuncias por violencia de xénero, ao mesmo tempo que se contabilizaban 11.703 renuncias ao proceso (un 12,45% do total). Das 94.031 denuncias, compútanselle á Comunidade Autónoma de Galicia 3.931 (4,18%) das cales 254 renunciaron ao proceso (un 6,46% do total).

Denuncias e renuncias presentadas nos Xulgados de Violencia sobre A Muller					
Período	Territorio	Denuncias recibidas	Renuncias o proceso	Ratio renuncias/ denuncias	Ratio ordes/ denuncias
1º trimestre	Galicia	1.242	81	6,25%	25,20%
	Total España	29.487	3.758	12,74%	26,28%
2º trimestre	Galicia	1.310	80	6,11%	28,85%
	Total España	31.494	3.961	12,58%	26,37%
3º trimestre	Galicia	1.379	93	6,74%	27,27%
	Total España	33.050	3.984	12,05%	25,87%

1-01 / 30-09	Galicia	3.931	254	6,46%	27,14%
1-01 / 30-09	Total España	94.031	11.703	12,45%	26,16%

Fonte: Informes elaborados polo Consejo General del Poder Judicial

Enlace: http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Estadistica_Judicial/Informes_estadisticos/Informes_periodicos

Dentro da Comunidade Autónoma de Galicia, dende o día 1 de xaneiro do 2013 ata o 30 de setembro foi na provincia de Pontevedra na que máis denuncias se recibiron nos xulgados de violencia sobre a muller (1.808), seguida da Coruña (1.370). Tamén é na provincia de Pontevedra na que a proporción de renuncias ao proceso é menor (4,87%) seguida de Ourense (5,98%). Non obstante é na provincia de Ourense na que a ratio entre ordes de protección incoadas e denuncias recibidas é maior (65,76%).

Denuncias e renuncias presentadas nos Xulgados de Violencia sobre a Muller de Galicia por provincias (Do 1/1/2013 ao 30/9/2013)				
Provincia	Denuncias recibidas	Renuncias ao proceso	Ratio renuncias/ denuncias	Ratio ordes/ denuncias
A Coruña	1.370	119	8,69%	20,80%
Lugo	385	25	6,49%	36,88%
Ourense	368	22	5,98%	65,76%
Pontevedra	1.808	88	4,87%	22,01%
Total	3.931	254	6,46%	27,14%

Fonte: Informes elaborados polo Consejo General del Poder Judicial

Enlace: http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Estadistica_Judicial/Informes_estadisticos/Informes_periodicos

03 Medidas e actuacións levadas a cabo pola Comunidade Autónoma de Galicia ao longo do ano 2013, no marco da Lei 11/2007, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.

03.1 Introducción

A Lei parte de 7 principios xerais que orientan todo o seu contido:

1- A violencia é considerada como unha forma extrema de desigualdade entre homes e mulleres. Segundo este principio, constitúe unha das formas máis graves de discriminación cara as mulleres, e por conseguinte, atenta radicalmente contra o principio de igualdade, principio constitucional do noso Estado Democrático e de Dereito.

Este postulado leva implícito que as políticas para loitar contra a violencia dirixida ás mulleres, están intimamente vinculadas ao logro da igualdade entre as persoas e que, en definitiva, o obxectivo último de toda intervención en violencia de xénero deba ir dirixido a modificar a estrutura básica e universal de desigualdades e asimetría nas relacións entre homes e mulleres.

2- O carácter integral tradúcese en varios aspectos. Por un lado, a erradicación da violencia é unha cuestión pública e compete aos poderes públicos a súa abordaxe, tanto na prevención como no tratamento. Por outro lado, obriga a todas as instancias a intervir na totalidade dos danos ocasionados ás vítimas e en todas as fases do proceso (detección, denuncia, asistencia, recuperación, reinserción, etc.).

3- O seu tratamento é complexo, transversal e multidisciplinar e esixe incorporar un enfoque global.

4- Os instrumentos de intervención deben partir dunha análise diferenciada e sistemática das necesidades específicas de ambos sexos e do diferente impacto que as políticas públicas teñen sobre mulleres e homes, na formación especializada en

xénero dos operadores públicos e no desenvolvemento de accións combinadas dirixidas ás mulleres e accións xerais para toda a sociedade.

- 5- Incorpora a lei o concepto de vitimación secundaria: unha persoa que resulta vitimizada pola vivencia de situacións de maltrato pode volver a ser vitimizada ao recorrer ás institucións ou a profesionais de axuda se estes non fan un axeitado manexo da intervención. Evitar a segunda vitimación ou retraumatizacións debe ser obxectivo inmediato e para iso a lei contempla medidas que garanten a especialización e a formación en xénero de todos os colectivos profesionais que interveñen no proceso e a integridade psicolóxica, autonomía social e económica das mulleres, a través da disposición dos recursos axeitados.
- 6- Así mesmo, promulga os principios de cooperación e coordinación: estes principios deben inspirar as actuacións de todos os poderes públicos para optimizar os recursos, os mecanismos e a eficiencia das políticas, así como a participación dos colectivos e asociacións de mulleres; en definitiva, a organización da sociedade civil fronte ao maltrato.
- 7- Tamén está presente o principio de equidade territorial: Con este principio a lei pretende asumir a realidade da dificultade de acceso aos recursos e á información de moitos colectivos de mulleres, especialmente ás que viven no medio rural. Así, o desenvolvemento da rede de recursos e mecanismos de protección deberá ter en conta sistemas de compensación destes desequilibrios territoriais.

03.2 Título 1: Prevención da violencia de xénero

Neste apartado faise referencia ás disposicións adoptadas e enfocadas a abordar diferentes medidas de prevención da violencia de xénero, como son as dirixidas a unha axeitada sensibilización social, resaltando o papel que deben cumprir os medios de comunicación, as medidas de investigación e formación e por último as medidas no ámbito educativo.

Capítulo I: Medidas de sensibilización contra a violencia de xénero.

Artigo 6. Deseño, elaboración e difusión de campañas.

Artigo 7. Fomento do movemento asociativo.

Artigo 8. Actividades culturais e artísticas.

Artigo 9. Tratamento da información.

Artigo 10. Convenios de autorregulación.

Artigo 11. Contidos e publicidade en relación coa violencia de xénero.

Ao longo do ano 2013 e coa finalidade de favorecer que todos os colectivos, ámbitos públicos e privados, así como toda a sociedade en xeral, acaden unha sensibilidade cara este grave problema social e sobre o que urxe dar unha resposta eficaz, leváronse a cabo dende diversos departamentos da Xunta de Galicia importantes actuacións neste sentido:

Deseño, elaboración e difusión de campañas

- ❑ Campaña do 18 de outubro de 2013. Día europeo contra a trata de persoas.

Con motivo do Día Europeo contra a Trata de Persoas, celebrado o día 18 de outubro, a **Secretaría Xeral da Igualdade** puxo en marcha unha campaña informativa coa mensaxe "O trato que ves, o maltrato que non ves", coa finalidade de sensibilizar a toda a sociedade, especialmente a poboación masculina, sobre a trata de seres humanos, fundamentalmente con fins de explotación sexual.

Segundo os datos que achegan distintas instancias, España é un dos primeiros países de Europa de tránsito de mulleres vítimas de trata e dos datos recollidos no VI Informe

de seguimento do Plan Nacional de Loita contra a Trata de Seres Humanos con Fins de Explotación Sexual, extráctase que no ano 2012, 12.305 persoas foron detectadas polas Forzas e Corpos de Seguridade do Estado como "persoas en situación de risco", sendo o 'club de alterne' con praza, o lugar con maior número de persoas nesa situación de risco (73%). Estes son algúns dos datos que reflicten a dimensión dun negocio do que se alerta á comunidade internacional coa celebración o 18 de outubro do Día europeo contra a trata de seres humanos, mediante a campaña Corazón Azul, promovida pola ONU.

O perfil máis frecuente das vítimas de trata identificadas no ano 2012 polas forzas e corpos de seguridade, segundo os datos do Ministerio do Interior, é o seguinte:

- ☐ Maioritariamente mulleres entre 18 e 22 anos.
- ☐ Situación administrativa irregular.
- ☐ Proceden na súa maioría de Romanía e Paraguai (27% ambos), e de Brasil (10%).

A Secretaría Xeral da Igualdade considera preciso seguir traballando na sensibilización e concienciación da poboación respecto a que a prostitución e a trata de persoas con fins de explotación sexual é unha forma máis de violencia contra as mulleres, polo que o consumo de prostitución é tamén unha forma de colaboración coa explotación sexual e de violencia contra as mulleres. É importante tomar conciencia desta realidade á hora de decidir sobre participar ou non nesta explotación.

- ☐ Campaña do 25 de novembro 2013: Día Internacional contra a violencia de xénero

No marco das campañas institucionais que se realizan anualmente co gallo da conmemoración do día internacional contra a violencia de xénero, o 25 de novembro, a **Secretaría Xeral da Igualdade** puxo en marcha a campaña "*Se a maltratas a ela, maltrátasme a min. Hai Saída*".

Trátase dunha campaña institucional posta en marcha polo Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade no ano 2012, e á que a Xunta tomou a decisión de adherirse no exercicio 2013 por criterios de harmonización da mensaxe e de racionalización dos recursos públicos.

A campaña pretende dar unha mensaxe de esperanza ás mulleres vítimas da violencia, "romper o silencio cómplice" que as rodea porque "HAI SAÍDA": Cada vez hai máis mulleres que deixan esa situación atrás. Unha alta porcentaxe das mulleres que sufriron violencia algunha vez, hoxe declaran ter saído dela.

En 2013, a Xunta de Galicia, tentou achegarse á sociedade cunha campaña protagonizada por dous homes coñecidos e recoñecidos no ámbito público galego: un deles no sector das artes escénicas e audiovisuais, o coñecido actor **Federico Pérez**, e outro no ámbito deportivo, o noso campión mundial de triatlón **Javier Gómez Noya**.

Os dous colaboraron desinteresadamente nesta campaña “**SE A MALTRATAS A ELA, MALTRÁTASME A MIN**”, que se distribuíu por todas as vilas e cidades de Galicia en locais comerciais, de hostalería, edificios e centros públicos, concellos, cims, comisarías ou xulgados.

Difusión da campaña:

- Elaboración e difusión masiva por toda Galicia de **40.000** carteis co lema da campaña
- Emisión durante os meses de novembro e decembro dos 3 spots oficiais da campaña institucional contra a violencia de xénero na CRTVG, así como 130 cuñas nas principais emisoras de radio en Galicia.
- Anuncios en 10 xornais de tirada nacional
- Presencia nas redes sociais, a través de [twitter](#), [facebook](#) e [tuenti](#).

Ademais, como todos os anos, o Consello da Xunta aprobou unha Declaración Institucional con motivo do día 25 de novembro:

- ❑ Declaración Institucional da Xunta de Galicia na celebración do 25 de novembro, Día Internacional para a eliminación da violencia contra as mulleres.

O luns, 25 de novembro de 2013, conmemórase o Día Internacional para a eliminación da violencia contra a muller.

O goberno galego ten firmemente asumido que a loita contra a violencia de xénero é unha loita a prol dos dereitos humanos e da xustiza social e o noso compromiso dende a Administración é articular unha resposta global fronte a esta lacra en calquera das súas modalidades e consecuencias, a través dunha asistencia integral ás mulleres vítimas, aos seus fillos e fillas e a outras persoas ao seu cargo, así como fortalecendo a prevención para avanzar na paulatina redución da violencia contra as mulleres ata a súa erradicación.

A nova Estratexia Europea para a Igualdade entre Mulleres e Homes 2010-2015, que presenta os compromisos da Comisión Europea nesta materia, reforza inequivocamente a dignidade, integridade das mulleres e o fin da violencia de xénero, a través de un cadro de acción específico.

Pola súa banda, a principios deste mesmo ano, a Comisión da Condición Xurídica e Social da Muller das Nacións Unidas estableceu como tema prioritario de traballo a eliminación e prevención de todas as formas de violencia contra mulleres e nenas.

Seguindo a senda trazada dende o ámbito internacional, o VI Plan Galego para a igualdade entre mulleres e homes: Estratexia 2013-2015, aprobado polo Consello da Xunta de Galicia ao inicio deste ano, recolle no seu eixo sexto: Acción integral para combater a violencia de xénero, 91 accións dirixidas á súa abordaxe a través dos seguintes obxectivos prioritarios:

1.- Estimular a observación e a investigación para mellorar o coñecemento sobre a problemática da violencia de xénero en todas as súas manifestacións e identificar boas prácticas e novas posibilidades de intervención

- 2.- Mellorar a formación das e dos profesionais implicados na prevención, atención e integración das mulleres vítimas de violencia de xénero.
- 3.- Impulsar a prevención e detección precoz de situacións xeradoras de violencia de xénero en todas as súas formas e ámbitos.
- 4.- Reforzar a protección e a atención integral das mulleres vítimas de violencia de xénero e das persoas ao seu cargo, a través dunha rede de recursos especializados capaz de xerar unha resposta adecuada ás súas necesidades
- 5.- Facilitar a integración social e laboral e a independencia económica das mulleres vítimas de violencia de xénero.
- 6.- Aumentar a coordinación de esforzos públicos en aras dunha maior eficacia e a complementariedade dos recursos destinados a ofrecer unha intervención integral ás mulleres vítimas da violencia de xénero
- 7.- Outorgar unha atención integral e específica ás mulleres vítimas da trata de seres humanos, fundamentalmente ás que o son con fins de explotación sexual.

Sabemos que para conseguir resultados contra a violencia de xénero é imprescindible xuntar os esforzos para facerlle fronte, e un ano máis apelamos á unidade de todas as forzas políticas e de todas as Administracións Públicas e á implicación da sociedade no seu conxunto; Dende a Xunta de Galicia expresamos a nosa solidariedade coas familias das mulleres mortas por esta causa e con todas aquelas que sofren situacións de violencia, de discriminación e de inxustiza polo mero feito de ser mulleres.

Esta é una loita que so podemos gañar, entre todos e todas, en igualdade

- ☐ Elaboración de materiais informativos específicos sobre o acoso sexual e o acoso por razón de sexo no ámbito laboral.

O acoso sexual e o acoso por razón de sexo no ámbito laboral son situacións que están presentes no noso entorno e ante as que con frecuencia, nin as persoas que o sofren nin a súa contorna máis inmediata, saben como actuar nin que recursos existen á súa disposición.

No VI Plan Galego para a Igualdade entre Mulleres e Homes. Estratexia 2013-2015, aprobado en febreiro de 2013 contéplase como unha acción concreta a elaboración de materiais informativos específicos sobre o acoso sexual e o acoso por razón de sexo no ámbito laboral, e as estratexias para a súa prevención. Nesa liña, e de cara a previr e evitar estes comportamentos e apoiar e informar as súas vítimas, elaboráronse e difundíronse 50.000 dísticos informativos entre o tecido empresarial galego, concellos e outras instancias.

- ❑ Programa de Estadías de Tempo Libre para mulleres soas con responsabilidades familiares non compartidas (preferentemente vítimas da violencia de xénero).

No Diario Oficial de Galicia do 30 de abril de 2013 publicouse a **Resolución da Secretaría Xeral da Igualdade** pola que se aprobaban as bases reguladoras e se convocaban estadías de tempo libre para mulleres soas con responsabilidades familiares non compartidas.

Este programa ten por obxecto facilitarlles ás mulleres que teñan fillas ou fillos menores exclusivamente ao seu cargo un espazo e un tempo desligado da súa situación habitual e no cal poidan intercambiar experiencias a través da convivencia nun espazo de lecer. Un dos requisitos para poder participar era que tiveran unha renda que, tendo en conta todos os ingresos do conxunto da unidade familiar, divididos polo número de membros que a compoñen, non supere o salario mínimo interprofesional.

Convocábanse ata un máximo de 95 prazas para mulleres con fillas e/ou fillos ao seu cargo, con idades comprendidas entre os 2 e os 12 anos, para disfrutar dunhas estadías de entre sete e dez días, en réxime de pensión completa, preferentemente entre finais do mes de xuño e principios do mes de setembro.

Entre os criterios de valoración a considerar para a adxudicación das prazas foron:

- Residir nun centro de acollida.
- Acreditar ser ou ter sido vítima de violencia de xénero nos tres últimos anos.

Nesta ocasión foron **beneficiarias do programa 35 mulleres e 58 menores** que disfrutaron dunha semana de descanso e lecer na costa alacantina, entre o 24 e o 31 de agosto de 2013.

A experiencia ofrecélle ás persoas participantes, adultas e menores, a posibilidade de compartir e verbalizar as súas vivencias nun clima relaxado, de respecto e de confianza, con actividades especializadas e orientadas por tres monitoras e un monitor para influir no benestar persoal e familiar do grupo. Obradoiros para favorecer a comunicación interpersoal, xogos para estimular o traballo en equipo, técnicas de relaxación, prácticas deportivas ou estratexias para mellorar o nivel de autoestima son algunhas das propostas de actividades que van desenvolver ao longo da semana.

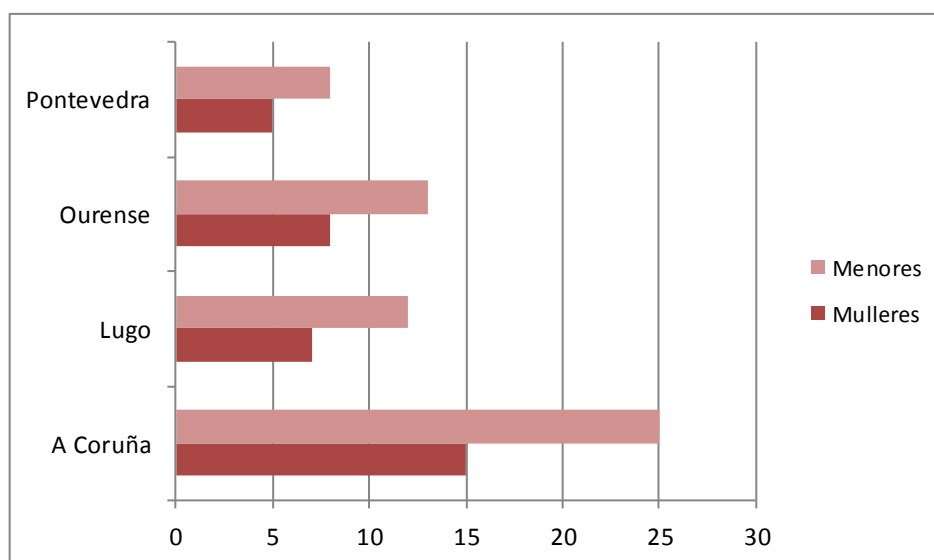
Os principais obxectivos formulados para estas estadías foron os seguintes:

- Posibilitar que as mulleres puidesen compartir experiencias con outras en iguais circunstancias a través da convivencia nun entorno de ocio, estimulando a busca dun novo ciclo vital.
- Crear un clima de afecto, confianza e seguridade nun ambiente lúdico e positivo, a través da realización de diferentes tipos de actividades.

Persoas beneficiarias 2013:

Provincia	Mulleres	Menores	Total
A Coruña	15	25	40
Lugo	7	12	19
Ourense	8	13	21
Pontevedra	5	8	13
Total	35	58	93

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

- ❑ Reserva de praza en campamentos de verán 2013, para fillos e fillas de mulleres vítimas da violencia de xénero.

Dende a **Secretaría Xeral da Igualdade, en colaboración coa Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado da Consellería de Traballo e Benestar**, ofertóuselles, ás e aos menores dependentes de mulleres vítimas de violencia de xénero que residen ou residiron nos últimos anos nalgún centro de acollida, a posibilidade preferentemente de participar nos campamentos xuvenís organizados pola Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado da Consellería de Traballo e Benestar dentro do programa Campaña-Verán 2013, a través dunha reserva específica de prazas.

A través da oferta da devandita campaña ofrécese a posibilidade de que as/os rapaces empreguen o seu tempo libre vacacional participando en actividades de carácter lúdico, cultural, deportivo e formativo, que sirvan non só para divertirse senón tamén para o enriquecemento persoal e vital.

Nº prazas ofertadas: 26

Solicitudes recibidas para a participación nos campamentos:

Provincia	Nenos	Nenas	Total
A Coruña	9	3	12
Lugo	0	0	0
Ourense	2	3	5
Pontevedra	11	4	15
Total	22	10	32

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Fomento do movemento asociativo

- ❑ Convocatoria de axudas e subvencións a entidades de iniciativa social sen ánimo de lucro, para programas para mulleres e recursos integrais para xestantes e lactantes. (Inclúe axudas aos programas de apoio e acompañamento dirixidos a vítimas de violencia de xénero.)

Estas axudas, convocadas a través da Resolución da **Secretaría Xeral da Igualdade** do 10 de xuño de 2013 (DOG nº 117, do 20 de xuño), teñen como obxectivo colaborar economicamente coas entidades de iniciativa social sen ánimo de lucro, inscritas na área de igualdade no rexistro de entidades prestadoras de servizos sociais, coa finalidade de contribuír ao mantemento de centros que acollen mulleres sen recursos con dificultades especiais e apoiar o desenvolvemento de recursos especializados para as mulleres que se atopan en situacións de especial vulnerabilidade e para o desenvolvemento de programas específicos de apoio a mulleres xestantes e/ou lactantes con fillos/as menores de tres anos, todo iso co obxectivo prioritario da promoción da igualdade entre mulleres e homes

Ás subvencións obxecto desta convocatoria dedicouse un **orçamento total de 889.777 euros**, que conta cun cofinanciamento do 80% polo Fondo Social Europeo do Programa Operativo FSE-Galicia 2007-2013.

Os programas obxecto de subvención desta convocatoria foron:

a) Mantemento de centros de atención especializada a mulleres (centros de acollida, centros de día) nos cales se ofrece asistencia básica (aloxamento, manutención) e programas de apoio ás mulleres en situación de exclusión especial.

b) Recursos integrais específicos para mulleres xestantes e/ou lactantes con fillos e/ou fillas menores de tres anos que conteñan actuacións dos tipos que se indican e semellantes:

- De información sobre recursos existentes para elas e os seus fillos e fillas,
- De acompañamento social con medidas de apoio psicolóxico para superación de cargas emocionais provocadas pola situación de embarazo ou maternidade,
- De orientación, asesoramento e busca de emprego,
- De adquisición de competencias persoais e sociais adaptadas para a inserción laboral e para afrontar a nova situación persoal,
- De medidas de apoio urxente.

c) Recursos integrais de axuda para mulleres en situación de risco ou en proceso de exclusión social (reclusas, ex-reclusas, drogodependentes).

d) Recursos integrais de apoio a mulleres en situación de especial protección (anciás soas, mulleres con discapacidade, inmigrantes, pertencentes a minorías étnicas).

e) Recursos integrais de apoio e acompañamento dirixidos a vítimas de violencia de xénero.

f) Aqueles outros que se definan para mulleres en situación de especial discriminación ou desigualdade susceptibles de inclusión no ámbito desta resolución.

No ano 2013 foron beneficiarias desta axuda tres entidades para o desenvolvemento de programas dirixidos a vítimas de violencia de xénero, por un importe total de 86.687,75 euros.

- ☐ Convocatoria de axudas económicas destinadas a fomentar o asociacionismo e a participación das mulleres.

No DOG nº 124, do 2 de xullo de 2013, publicouse a Resolución da **Secretaría Xeral da Igualdade** do 21 de xuño de 2013, pola que se regulan as bases que rexerán o procedemento de concesión de axudas económicas destinadas a fomentar o asociacionismo e a

participación das mulleres, cofinanciadas polo FSE, e se procede á súa convocatoria para o ano 2013.

A finalidade desta axudas é a de fortalecer e consolidar o movemento asociativo e potenciar a participación social e a calidade de vida das mulleres galegas, a través das seguintes liñas:

Liña 1. Consolidación do movemento asociativo, destinada a compensar gastos correntes que orixine o mantemento e funcionamento das asociacións de mulleres e as súas federacións.

Liña 2. promoción de accións que presten atención á investigación e á recuperación da historia das mulleres, así como á xeración de referentes e xenealoxías de mulleres, destinada a compensar gastos correntes e/ou de persoal producidos polo desenvolvemento de programas dirixidos a calquera destas finalidades.

Liña 3. Promoción de hábitos de vida saudables, destinada a compensar gastos correntes e/ou de persoal producidos polo desenvolvemento de programas destinados a esta finalidade.

Liña 4. Promoción de accións de prevención da violencia de xénero así como de atención (protección, asistencia e/ou acompañamento) a mulleres que a sofren, destinadas a compensar gastos correntes e/ou de persoal producidos polo desenvolvemento de programas dirixidos a calquera destas finalidades.

Foron beneficiarias destas axudas as asociacións de mulleres e federacións constituídas por estas, domiciliadas na Comunidade Autónoma de Galicia, sen ánimo de lucro, legalmente constituídas ao abeiro da Lei orgánica 1/2002, do 22 de marzo, reguladora do dereito de asociación, e inscritas no Rexistro único de entidades prestadoras de servizos sociais, na área de actuación de igualdade.

O importe total máximo destinado a estas axudas foi de douscentos mil euros (200.000 euros), cofinanciadas ao 80% con fondos FSE do Programa operativo de Galicia 2007-2013 de acordo coa seguinte distribución:

Liña 1. Consolidación do movemento asociativo: ata 50.000 euros

Liña 2. Promoción de accións que presten atención á investigación e á recuperación da historia das mulleres: ata 50.000 euros

Liña 3. Promoción de hábitos de vida saudables: ata 50.000 euros.

Liña 4. Prevención da violencia de xénero e atención ás vítimas: ata 50.000 euros:

- a) Formación, sensibilización e información en materia de prevención e tratamento da violencia de xénero (xornadas, charlas, cursos, obradoiros, campañas e outras actividades análogas), incluída a elaboración e difusión de materiais para a dita finalidade.
- b) Formación, información, asesoramento, orientación e/ou acompañamento das vítimas de violencia de xénero.
- c) Promoción de actividades culturais e/ou artísticas que promovan a sensibilización social contra a violencia de xénero (exposicións, debates, teatro, cine, libroforum ...), incluída a elaboración e difusión de materiais para a dita finalidade.

No ano 2013 foron beneficiarias desta liña 4, para a prevención da violencia de xénero e a atención ás vítimas, cinco asociacións, por un importe total de 12.903,86 euros.

Actividades culturais e artísticas

Na Secretaría Xeral de Cultura da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, ao longo do 2013 desenvolvéronse as seguintes actuacións, a través de diversas medidas e actuacións referidas a ámbitos como o patrimonio documental, o libro e a lectura, o patrimonio cultural etc., a sensibilización da sociedade na prevención e no tratamento da violencia de xénero.

Co obxectivo de promover a igualdade efectiva entre mulleres e homes en todos os ámbitos da vida persoal, social, laboral e familiar, a Subdirección Xeral de Arquivos impulsou en 2013 a realización de actuacións que, de forma directo ou indirecta, incidiron nun mellor coñecemento dos múltiples aspectos relacionados coas cuestións de xénero.

En primeiro lugar, no borrador do anteproxecto de lei de Arquivos e Documentos de Galicia incluíase unha mención expresa ás condicións para poder consultar documentos con datos relacionados coa violencia de xénero. Así, no seu artigo 26, dedicado aos dereitos de acceso, establécese que “os documentos que conteñan datos persoais que poidan afectar á seguridade, honra, saúde, intimidade ou imaxe das persoas e, en todo caso, aos supostos de violencia de xénero, poderán ser obxecto de consulta pública se media consentimento das persoas afectadas, ou cando transcorresen 25 anos desde a súa morte ou, se non se coñece a data do pasamento, 50 anos desde a produción do documento”.

No que respecta ás liñas de actuación dos arquivos dependentes da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, estas céntranse nos programas descritivos e de difusión. No primeiro caso, a inclusión de datos indicativos da variable de xénero naquelas descrições arquivísticas nas que sexa pertinente supón unha medida de fomento para a realización de estudos por parte doutros profesionais que utilizan os documentos de arquivo como fonte de información. No segundo caso, a organización de actividades propias de difusión, tales como conferencias ou exposicións, constitúe unha vía para contribuír á toma de conciencia social sobre as causas e consecuencias da violencia de xénero ou á sensibilización respecto da igualdade.

Ao abeiro destes dous grandes programas, as actuacións realizadas a través dos arquivos xestionados pola Secretaría Xeral de Cultura en 2013 foron as seguintes:

- Arquivo de Galicia

Incluíuse información sobre a variable de xénero nas descrições correspondentes á serie de historias clínicas do fondo documental do Hospital Psiquiátrico de Conxo. Un total de 32 unidades de instalación que conteñen 6.677 historias clínicas, das que 958 corresponden a pacientes femininas (un 14,3% do total).

- Arquivo do Reino de Galicia.

Recolleuse información sobre os rexistros con mención expresa a mulleres en documentos dos fondos e coleccións que se describen no Anexo 1. Dun total de 30.016 rexistros, 14.158 están referidos a mulleres (47,1%).

- Arquivo Histórico Provincial de Lugo

Traballouse sobre o fondo documental do Xulgado de 1ª Instancia e Instrución nº 1 de Lugo, do que, no período comprendido entre 1929 e 1963, dun total de 8.472 rexistro, 2.412 corresponden a mulleres (un 28% do total).

Neste centro preparouse tamén a exposición *Mulleres século XX. Lucas e sombras*, que foi inaugurada no mes de novembro. Co obxectivo de pór de manifesto a participación social da muller entre os anos 30 e 80, seleccionáronse 65 fotografías ilustrativas da pegada deixada polas mulleres nos documentos públicos conservados no propio arquivo.

Tamén se incluíron textos escritos por mulleres como Concepción Arenal, Pilar Primo de Rivera, Olga Gallego Domínguez, Ofelia Rey Castelao ou Serrana Rial García, expesións de opinións diversas para reflectir realidades tamén diversas.

- Arquivo Territorial da Xunta de Galicia en Lugo

Revisouse a fracción de serie correspondente aos expedientes de persoal docente de secundaria que causou baixa definitiva nun período cronolóxico que chega ata o ano 1998. Un total de 88 unidades de instalación que conteñen 2.678 expedientes, dos que 1.485 corresponden a profesoras (un 55.45% do total).

- Arquivo Histórico Provincial de Pontevedra

Foron revisados os expedientes de comprobación de valores da Xefatura Territorial da Consellería de Facenda de Pontevedra e das oficinas liquidadoras de Lalín e Redondela. Dun total de 5.865, 1.792 están referidos a mulleres (30,5%).

- Arquivo Territorial da Xunta de Galicia en Pontevedra.

Revisáronse as series de expedientes de autorizacións previas para licenzas municipais de obras en zonas rústicas e costeira da Xefatura Territorial da Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Transportes de Pontevedra. Urbanismo, a de Permisos de explotación para o marisqueo a pé, da Xefatura Territorial da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos de Pontevedra, e a de expedientes de persoal de educación secundaria da Xefatura Territorial da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria de Pontevedra. Dun total de 17.521 rexistros, 9.909 están referidos a mulleres (56,5%),

O balance de rexistros totais referidos a mulleres da documentación revisada nos arquivos anteriormente mencionados detállase na táboa seguinte:

Balance do número de rexistros totais nos arquivos e do número de rexistros referidos a mulleres

ARQUIVO	FONDO DOCUMENTAL AREA FUNCIONAL	DATAS	Nº TOTAL REXIST.	Nº REF. FEMIN.	%
Arquivo de Galicia	Hospital Psiquiátrico de Conxo (historias clínicas)	1889-1949	6.677	958	14,3
Arquivo do Reino de Galicia	Real Audiencia de Galicia Xudiciais Goberno Civil da Coruña		30.016	14.158	47,1

	Fondos eclesiásticos Fondo Francisco <i>Iglesias</i> Brage Arquivo fotográfico Celeiro Colexio Oficial de Arquitectos de Galicia Colección de documentos en pergamino Colección fotográfica				
Arquivo Histórico Prv. Lugo	Xulgado de 1ª Instancia e Instrución nº 1 de Lugo.	1929-1963	8.472	2.412	28
Arquivo Histórico Provincial Pontevedra	Xefatura Territorial Facenda en Pontevedra. Expedientes de comprobación de valores. Transmisións sucesións. Oficina liquidadora de Lalín Expedientes de comprobación de valores. Sucesións.	1916-1993	5865	1792	30,5
Arquivo Territorial da Xunta de Galicia en Lugo	Educación	1971-1998	2.678	1.485	55,45
Arquivo Territorial da Xunta de Galicia en Pontevedra	Xefatura Territorial da Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Transportes de Pontevedra. Urbanismo. Xefatura Territorial da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos de Pontevedra.	- 2009	17.521	9.909	56,5
TOTAIS			71.229	30.714	43,1

No ámbito do libro e da lectura, no que respecta á adquisición de novidades editoriais á concesión da orde de subvencións relativa á tradución de obras en galego para outras linguas e de obras redactas orixinariamente noutras linguas que teñen como destino a tradución para o galego, aínda que non se especifican todos os aspectos que inciden na valoración, a Subdirección Xeral de Bibliotecas procurou ter en conta todo aquilo que resulta de maior interese para a sociedade galega actual, como o fomento da igualdade, a comprensión entre as persoas e o desenvolvemento dun sistema solidario de entendemento humano.

Neste marco, no que podemos entender que as obras beneficiarias de axuda económica, como elementos de cultura, contribúen en por si a acadarmos unha convivencia axeitada ao grao de desenvolvemento da comunidade, apoiáronse publicacións cunha temática especificamente dirixida ao obxecto da citada lei.

Con respecto á **actividade desenvolvida polo Servizo de Museos** da Dirección Xeral de Patrimonio Cultura, este departamento ten entre as súas competencias a difusión do patrimonio moble custodiado nos museos que xestiona. Unha das liñas de actuación neste ámbito é a colaboración na Rede Dixital de Coleccións de Museos de España, xestionada polo Subdirección Xeral de Museos do Ministerio de Educación, Cultura e Deportes.

Este ano, o Museo Etnolóxico de Ribadavia, o Museo das Peregrinacións e de Santiago e o Museo Arqueolóxico Provincial de Ourense participaron con diversas pezas no proxecto *Mulleres ante a adversidade: tempos e contratempos* (no marco da iniciativa Patrimonio en Feminino), promovido pola Subdirección Xeral de Museos Estatais con motivo da celebración do Día Internacional da Muller.

Trátase dun catálogo en liña (<http://www.mecd.gob.es/patrimonio-en-femenino/mujeres-adversidad.html>) destinado a analizar o papel das mulleres en períodos de tránsito, transformación ou conflito desde unha óptica múltiple: no social, no ámbito da economía, en etapas de transformacións políticas e no mundo privado. Así mesmo, o catálogo ten como obxectivo destacar determinadas mulleres con nome e apelidos nestas etapas de cambio en diferentes culturas e sociedades.

Estas actuacións desenvolvidas en materia cultural complementáse con iniciativas promovidas por outros departamentos como a Fundación Cidade da Cultura ou o Centro de Arte Contemporánea de Galicia (CGAC), que, malia non contaren con liñas de traballo específicas, levan a cabo unha programación de exposicións, xornadas, obradoiros, conferencias, visitas guiadas etc. que contempla a posta en valor da muller e a igualdade de xénero como una temática transversal.

❑ Rotación da exposición “*Cartas de Amor*”

Cartas de Amor é unha mostra do cómic galego sobre violencia de xénero que ten como finalidade sensibilizar á poboación máis nova sobre a existencia de violencia nas súas relacións de parella, nos seus modos de relacionarse. Axudarlles a decatarse de que formas e modos de comportamento habituais como as demostracións de celos, o control sobre a vestimenta da parella, as súas chamadas telefónicas, mensaxes e correos electrónicos, a limitación dos seus movementos en relación ás súas amizades, son en realidade demostracións dun comportamento violento, e polo tanto a eliminalo.

Na mostra amósanse os traballos de dos dous premios nacionais de ilustración, Miguel Calatayud, e de cómic, Paco Roca, así como figuras galegas, como Patricia Castelao, Pirusca, David Pintor e Óscar Villán. Tamén participaron autoras e autores que están acadando grande éxito entre a xente máis nova, como Eva Vázquez, Javier Olivares, Primitivo, Sonia Pulido, Jack Mircala ou Sergi San Julián. Ademais o escultor Méndez, a escritora Anxos Sumai e o deseñador Fausto, uníronse a esta mostra con tres achegas diferentes.

A mostra, inaugurada no ano 2010, foi ofertada pola **Secretaría Xeral da Igualdade**, no último trimestre do ano 2013, ás entidades locais galegas adheridas á Rede Galega de Entidades Locais contra a Violencia de Xénero, ao abeiro do convenio de colaboración asinado coa FEGAMP, e desenvolveuse nun total de 20 entidades locais.

Provincia	Concello
A Coruña	A Laracha
	Cerceda
	Frades
	Lousame
	Mazaricos
	Monfero
	Mugardos
	Ortigueira
	Padron
	Porto do Son
	Santa Comba
	Valdoviño
	Zas
Lugo	Barreiros
	Palas de Rei
Ourense	Allariz
	Piñor
	Ribadavia
Pontevedra	Baiona
	Gondomar

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

A mostra ía acompañada dun Obradoiro práctico explicativo da mostra no mesmo lugar da exposición, guiándose dos paneis expositivos, como un xeito máis de traballar na prevención da violencia de xénero.

- ❑ Espectáculo lúdico-musical e pedagóxico que analiza os roles de xénero a través das cancións de amor: “I’ ll be Watching You (Hei estar vixiándote)”

Un total de 12 concellos de Galicia ofreceron no último trimestre do ano 2013 un espectáculo pedagóxico-musical que analiza os roles de xénero que transmiten as cancións de temática amorosa, promovido pola **Secretaría Xeral da Igualdade**.

A actividade foi ofertada pola **Secretaría Xeral da Igualdade** ás entidades locais galegas adheridas á Rede Galega de Entidades Locais contra a Violencia de Xénero, ao abeiro do convenio de colaboración asinado coa FEGAMP

O espectáculo, denominado I’ ll be watching you, da compañía tetral Chévere, toma o seu título dunha das frases da canción Every breath you take, do grupo musical Police, que fala da obsesión dun amante abandonado que repite: hei estar vixiando, ti perténcesme. Baixo

ese punto de partida, analiza as cancións e produtos musicais que consume a mocidade, dende unha perspectiva de xénero, mediante actividades creativas e participativas. A sesión inclúe unha escolma de temas ben coñecidos pola xente moza, que falan das relacións de parella, do namoramento, da paixón, da posesión, da dependencia e dos ideais románticos, coa finalidade de fomentar o espírito crítico e a toma de conciencia da necesidade de actuar para previr situacións susceptibles de derivar en relacións desiguais ou en violencia de xénero.

Provincia	Concello
A Coruña	Cabanas
	Cee
	Corcubion
	As Pontes de García Rguez.
	Outes
	San Sadurniño
Lugo	Alfoz
	Burela
	Sober
Ourense	Maceda
	Mancomunidad Terra de Celanova
	Verin

Fonnte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Tratamento da información, Convenios de autorregulación e Contidos e publicidade en relación coa violencia de xénero.

A Compañía de Radio Televisión de Galicia (CRTVG) impartiu aos seus traballadores e traballadoras durante o mes de xuño de 2013 un curso de formación sobre “O tratamento informativo da igualdade nos medios”, destinado a redactores e redactoras, auxiliares/as de redacción e locutores/as. A docencia correu a cargo de Pilar López Díez, doutora en Ciencias da Información pola Universidade Complutense de Madrid e experta en comunicación e xénero. Durante o curso abordáronse temas como a razón de ser da violencia machista, a necesidade de informar sobre ela, a toma de posición da profesión xornalística sobre este

asunto, as fontes da información útiles, a linguaxe a utilizar ao respecto e outros temas relacionados coa violencia de xénero.

En 2013 continuaron aplicándose as recomendacións sobre o tratamento informativo da violencia contra as mulleres propostas polo Consello de Administración da CRTVG. O documento propón como criterio xeral que as informacións relacionadas coa violencia de xénero deben ser obxecto dun tratamento serio, delicado e rigoroso que prime ante todo o respecto extremo ás vítimas. Entre outros criterios, destácase a conveniencia de extremar o celo no manexo das fontes de información e das declaracións, incidindo tamén na idea de que os medios públicos galegos non se limitan ao tratamento dos feitos dramáticos senón que tamén divulgan os casos de éxito en que as mulleres conseguen liberarse dos malos tratos para que sirvan de exemplos a outras vítimas. Sempre se inclúe nas información o número de teléfono de atención aos casos de violencia machista.

Actuacións na TVG

Como ven sendo habitual, na sinalada data do 25 de novembro, Día Internacional contra a Violencia Machista, os Servizos Informativos da TVG ofreceron en todos os seus espazos amplas referencias sobre os actos desenvolvidos neste día e sobre distintos aspectos relacionados con este grave problema social.

O obxectivo deste tratamento informativo, tanto nese día en concreto coma no resto do ano, é seguir concienciando os distintos sectores da poboación do alcance real desta auténtica doenza social.

Deste xeito, o “Bos Días” abriu as emisións cunha referencia expresa ao significado desta conmemoración e no faladoiro dese día tamén se tratou como primeiro asunto a violencia machista. Pola súa parte, o equipo de “A Revista” decidiu realizar un dos directos dese día desde a localidade pontevedresa de Lalín, onde a xornalista desprazada conversou uns minutos con dúas mulleres que asistiran a un curso de defensa persoal destinado a preparalas para defenderse ou repeler posibles agresión físicas.

O Día Internacional contra a Violencia Machista tamén recibiu tratamento na portada do “Telexornal Mediodía”, onde ocupou case dez minutos e se lle deu toda a cobertura posible aos principais actos convocados ao longo da mañá en Galicia e no resto de España. O

“Telexornal Serán” tamén recolleu nas súas colas da entrada a efeméride dese día, dándolle un tratamento especial aos datos sobre as vítimas mortais ocasionadas pola violencia machista nos últimos doce anos. Neste informativo da tarde lembráronse algúns dos actos desenvolvidos nesa xornada e, como achega propia, a redacción elaborou un vídeo sobre os centos de mulleres que en Galicia están baixo medidas de protección polas ameazas dos seus agresores, normalmente antigas parellas.

Xa pola noite, o programa da TVG2 “Foro Aberto” dedicou gran parte da súa emisión a tratar o problema da violencia machista. Hai que salientar a entrevista que se lle fixo a unha xuíza especialista na materia, a luguesa Estela San Jose, quen achegou información moi útil sobre a vertente legal ou xurídica do problema, así como a súa visión persoal a partir dunha ampla experiencia no trato coas vítimas cos verdugos.

Polo demais, no Departamento de Informativos da TVG, onde a presenza de mulleres é maioritaria, existe unha especial sensibilidade cara a esta lacra, e esta abordándose ao longo de todo o ano.

Actuacións na Radio Galega.

Especialmente sensible con esta cuestión, por parte do equipo directivo da Radio Galega extrémase o coidado coa información que se emite todos os días do ano, aténdose aos criterios establecidos polo Consello de Administración da CRTVG.

Ao achegarse a data do 25 de novembro, e co obxectivo de afondar na sensibilización social, a Radio Galega deu ampla cobertura aos actos e declaracións que se programan por mor do Día Contra a Violencia Machista. É por iso que a emisora pública non lle dedica só ese día, senón unha semana enteira, con tempo na maioría dos programas da súa grella, a dar conta da devandita lacra social. Así foi nesta ocasión entre os días 24 e 30 de novembro.

Durante esa semana ofrecéronse reportaxes sobre as novas formas de violencia machista a través das novas tecnoloxías, sobre a violencia na cultura, sobre o Centro de Emerxencias para as Mulleres Vítimas de Violencia de Xénero (CEMVI), sobre a importancia da educación para a prevención e sobre unha colección de libros infantís para educar en igualdade.

Tamén se tratou un informe que revela que o 65% das mulleres que sofren violencia machista non ten traballo e fíxose seguimento da marcha que realizaron centos de persoas polo Camiño de Santiago para reivindicar os valores de igualdade e lembrar as mortas por violencia machista en Galicia en 2013; da xornada “Violencia de xénero entre adolescentes: as novas tecnoloxías como instrumento”, organizada polo Valedor do Pobo no Parlamento de Galicia; e do I Congreso Nacional “Intervención e Prevención na Violencia de Xénero”, que se celebrou en Santiago de Compostela do 28 ao 30 de novembro.

Ademais, cómpre salientar, entre outras as entrevistas realizadas á secretaria xeral de Igualdade, Susana López Abella; ao axente de policía, experto en violencia machista, Alejandro Gómez Aragón; á concelleira de Igualdade e Benestar de Carballo, Silvana Castro García; á doutora en Ciencias da Comunicación e experta en comunicación e xénero Pilar López Díez; ao psiquiatra Enrique Rojas Montes; e á coordinadora da Comisión Internacional de Xénero do Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia, Concepción Rodríguez Pérez.

Capítulo II: Medidas de investigación e de formación en materia de violencia de xénero.

Artigo 12.Potenciación da investigación sobre a violencia de xénero.

Artigo 13.Rexistros administrativos.

Artigo 14.Formación nas universidades.

Artigo 15.Formación da totalidade das e dos profesionais.

Este capítulo da lei fai fincapé na necesidade de coñecer con maior profundidade o fenómeno da violencia de xénero, as súas causas e consecuencias, os aspectos xurídicos e sociais, pero tamén as repercusións de carácter psicolóxico sobre as vítimas, así como os perfís dos maltratadores, entendendo que o maior coñecemento provocará unha resposta máis eficaz en todos os ámbitos: prevención, intervención, recuperación e castigo e reeducación dos maltratadores.

Potenciación da investigación sobre a violencia de xénero

- Enquisa sobre a percepción da violencia de xénero en Galicia.

No mes de febreiro de 2013 a Secretaría Xeral da Igualdade presentou os resultados da enquisa levada a cabo a finais de 2012 sobre a percepción da violencia de xénero en Galicia.

Ámbito: Comunidade Autónoma de Galicia.

Universo: poboación dun e doutro sexo de 18 e máis anos.

Tipo de enquisa: telefónica asistida por ordenador (sistema CATI)

Tamaño da enquisa: 1.001 entrevistas.

Selección das entrevistas: mostraxe aleatoria estratificada e afixación proporcional, con selección de individuos por cotas de sexo e idade.

Erro mostral: cun nivel de confianza do 95,5% (dous sigmas) e $P=Q$ como caso máis desfavorable, o erro mostral para o conxunto da mostra é de $\pm 3,1\%$.

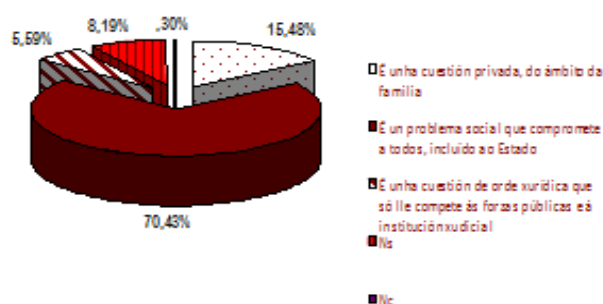
As principais conclusións desta enquisa foron:

1.- A violencia de xénero é un problema de tal calado e importancia social que o seu tratamento require da implicación, concienciación e información de todos os sectores e axentes sociais.

A violencia de xénero tamén é responsabilidade do Estado

- Unha ampla maioría das persoas participantes neste estudo consideran que o problema da violencia de xénero ten transcendido o ámbito privado ou familiar, sendo un problema social que afecta a toda a poboación e que, polo tanto, é tamén "responsabilidade" do Estado.

Cre que a incidencia da violencia de xénero en Galicia é...

2.- Aumenta a percepción de que a violencia de xénero constitúe algo inevitable, que sempre existiu. Ese incremento prodúcese dende o ano 2005 ata a actualidade e reflicte un certo conformismo da sociedade galega (dáse en maior medida entre persoas con baixo nivel de estudos e con idades que superan os 50 anos).

3.- Para a cidadanía galega os tres factores que maior incidencia teñen como desencadeante da violencia de xénero son: “o abuso do alcohol e drogas”, “problemas psicolóxicos, mentais” e “ a sociedade machista e sexista” (esta percepción da poboación non ten mudado dende o 2005)

4.- A prevención é fundamental no tratamento desta grave problemática, como tamén o é a educación, a información e o facer visible o problema, coa finalidade de sensibilizar á poboación galega.

5.- A metade das persoas entrevistadas teñen a percepción de que as leis aprobadas ata agora non cumpren os requisitos esixidos. Este feito pode deberse tamén a que as leis non parezan dar fin á problemática, o cal non implica que non deban seguir a aplicarse distintos elementos dende a perspectiva institucional.

6.- A enquisa pon de manifesto que os elementos de maior importancia son a educación en igualdade dende a escola e a implicación da familia nas denuncias. A familia e a escola constitúen dous dos principais axentes de socialización, polo que o seu papel resulta primordial.

Percepción social dos factores máis importantes para loitar contra a violencia de xénero.

As persoas entrevistadas sinalan a educación como o elemento máis importante á hora de proxectar as vítimas (97,6%), concretamente, a educación de nenos e nenas e da cidadanía con criterios de igualdade dende a escola.

Os restantes temas sinalados poñen de manifesto a necesidade de implicar á sociedade en todos os sectores para poder abordar esta lacra.

A Comunidade Autónoma de Galicia, a través da **Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria** (Dirección Xeral de Educación, Innovación Educativa e Formación Profesional) participou no ano 2010, xunto coas restantes comunidades autónomas dos Ministerios de Igualdade e de Educación, nun estudo estatal sobre “A igualdade e a prevención da violencia de xénero na adolescencia”. Este estudo foi coordinado tecnicamente por expertos da Unidade de Psicoloxía Preventiva da Universidade Complutense de Madrid, concretamente polo equipo de Mª José Díaz-Aguado Jalón, e foi difundido mediante unha publicación durante o ano 2011. Rematouse no ano 2013 e farase unha nova publicación.

Con este estudo buscábase previr o sexismo e a violencia de xénero desde a adolescencia, co fin de superar un modelo ancestral de relacións, que tende a reproducirse dunha xeración á seguinte a través de mecanismos fortemente arraigados. En función dos devanditos mecanismos pode explicarse que, xunto aos grandes avances producidos, siga existindo unha importante resistencia ao cambio, que é preciso detectar con rigor e precisión para poder poñer así os medios que contribúan á súa superación.

Rexistros administrativos.

- ☐ Seguimento do Plan Galego de Estatística: 2012-2016. Área de violencia de xénero: Ano 2013

O Programa Estatístico Anual da Comunidade Autónoma de Galicia para o 2013, aprobado polo Decreto 236/2011, do 29 de decembro, establece como unha das operacións estatísticas a realizar pola Secretaría Xeral da Igualdade, a estatística de violencia de xénero, na que se recollen os datos correspondentes aos expedientes tramitados entre o 1 de xaneiro e o 31 de decembro de 2013.

Unidades estatísticas

❑ Prestacións económicas directas.

- Axuda de pagamento periódico a vítimas da violencia de xénero.

**Datos en páxina 115*

No ano 2013, réxese pola Orde do 2 de abril de 2013, da Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, pola que se regulan as bases para a concesión das axudas periódicas de apoio a mulleres que sofren violencia de xénero e se procede á súa convocatoria para o ano 2013. (DOG nº 66 do 5 de abril)

O artigo 1 desta orde dispón que “ten por obxecto establecer as bases, que se inclúen como anexo, que rexerán a concesión, en réxime de concorrencia non competitiva, de axudas económicas individuais de carácter periódico de apoio a mulleres que sofren violencia de xénero. Así mesmo, por medio desta orde convócanse as ditax axudas para o ano 2013.”

Son requisitos para percibir esta axuda: ser muller, maior de idade ou emancipada, residir na Comunidade Autónoma de Galicia, acreditar a situación de violencia derivada de convivencia con algún dos documentos seguintes: certificación da orde de protección ou da medida cautelar, testemuño ou copia autenticada polo/a secretario/a xudicial da propia orde de protección ou da medida cautelar; sentenza de calquera orde xurisdiccional, que declare que a muller sufriu violencia de xénero; informe dos servizos sociais e/ou sanitarios da administración pública autonómica ou local, informe dos servizos de acollida ou informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de violencia, carecer de dispoñibilidade de recursos económicos ou ser de contía insuficiente para afrontar unha independencia inmediata do seu agresor e non ter percibido esta axuda con anterioridade.

A axuda consiste nunha contía económica destinada directamente á beneficiaria, de carácter periódico, ata o máximo de doce mensualidades, sempre que nese período subsistan as circunstancias polas que se concedeu e se lles aboa ás solicitantes en pagamentos periódicos por mensualidades vencidas.

- Axuda de pagamento único ás vítimas de violencia de xénero.

**Datos en páxina 122*

No ano 2013 réxese pola orde do 8 de maio de 2013 pola que se regulan as bases para a concesión das axudas establecidas no artigo 27 da Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, e no artigo 43 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, e se procede á súa convocatoria para o ano 2013 (DOG nº 98 do 24 de maio).

Segundo se establece no artigo 4º das bases reguladoras recollidas na Resolución da Secretaría Xeral da Igualdade, do 8 de marzo de 2011 (DOG nº 49 , do 11 de marzo), a situación de violencia acredítase pola orde de protección a favor da vítima, informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de que a denunciante é vítima de violencia de xénero en tanto non se dite a orde de protección, así como a sentenza condenatoria definitiva, ou definitiva e firme, que conteña medidas de protección que acrediten a actualidade da situación de violencia.

Os requisitos esixibles son ser muller, maior de idade ou emancipada; carecer de rendas que, en cómputo mensual, superen o 75 por cento do salario mínimo interprofesional vixente, excluída a parte proporcional de dúas pagas extraordinarias; ter especiais dificultades para obter un emprego, que se acreditará a través do informe do Servizo Público de Emprego; ter vixentes as medidas de protección establecidas nunha orde de protección, informe do Ministerio Fiscal ou sentenza xudicial, e non ter percibido esta axuda con anterioridade. A axuda é exclusivamente compatible coas axudas previstas na Lei 35/1995, do 11 de decembro, de axudas e asistencia ás vítimas de delitos violentos e contra a liberdade sexual. En consecuencia, é incompatible coa percepción de calquera outra axuda establecida tanto polas administracións públicas ou calquera dos seus organismos, entes ou sociedades, como por calquera entidade privada destinada ao mesmo fin.

- Indemnización establecida no artigo 43 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.

**Datos en páxina 130*

No ano 2013 réxese pola orde do 8 de maio de 2013 pola que se regulan as bases para a concesión das axudas establecidas no artigo 27 da Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro,

de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, e no artigo 43 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, e se procede á súa convocatoria para o ano 2013 (DOG nº 98 do 24 de maio).

Esta liña de axudas ten por obxecto proporcionar axuda económica en forma de indemnización dirixida ás mulleres que sofren violencia de xénero e/ou as e os menores ou persoas dependentes delas polos danos e prexuízos ocasionados como consecuencia da situación de violencia. Trátase de indemnizacións fixadas mediante sentenza xudicial ditada por xulgados e tribunais con sede no territorio galego, no caso de incumprimento, por insolvencia, por parte do obrigado a satisfacelas.

Poden ser beneficiarias destas axudas: as mulleres que sufran violencia de xénero, as persoas menores de idade que dependan dunha muller que sufra violencia de xénero, as persoas maiores de idade que dependan economicamente dunha muller que sufra violencia de xénero e as persoas dependentes baixo o coidado dunha muller que sufra violencia de xénero.

Son requisitos para percibir esta axuda: estar empadroada e ter residencia efectiva en calquera dos concellos da Comunidade Autónoma de Galicia, ter dereito á percepción dunha indemnización, por danos e perdas derivados dunha situación de violencia de xénero, recoñecida nunha resolución xudicial firme ditada por un xulgado ou tribunal con sede na Comunidade Autónoma de Galicia, que exista constatación xudicial do incumprimento do deber de satisfacer a indemnización por insolvencia do obrigado ao pagamento e que a persoa beneficiaria se atope nunha situación de precariedade económica como consecuencia da falta de pagamento da indemnización xudicialmente recoñecida.

A contía da indemnización é a fixada pola resolución xudicial correspondente que quede pendente de pagamento tras a declaración de insolvencia do obrigado a el, sen que a contía máxima poida ser superior a 6.000 € por cada persoa beneficiaria.

☐ Prestacións de servizos.

- Atención polo Punto de Coordinación das Ordes de Protección.

Expedientes de seguimento de medidas de protección de mulleres vítimas de violencia de xénero.

Estes expedientes ábreanse pola entrada no PCOP, dependente da Secretaría Xeral da Igualdade, da comunicación dos xulgados competentes da adopción dunha resolución xudicial (auto ou sentenza) que implica pronunciamento sobre medidas ou ordes de protección. A información (sentenzas/autos/medidas/ordes de protección) remítese desde os xulgados. O funcionamento xeral é de apertura dun expediente por vítima; o que supón que en certo número de casos dentro dun mesmo expediente, faise un seguimento a sucesivas medidas ou ordes de protección.

- Acreditacións da Condición de Violencia de Xénero.

Solicitudes e expedición de certificacións/acreditacións da condición de vítima de violencia de xénero.

- Certificación acreditativa da condición de vítima de violencia de xénero, para os efectos da incorporación ao programa de inserción laboral deste colectivo.

O artigo 2º.b da orde do Orde do 2 de maio de 2006 establece como un dos documentos que debe acompañar á solicitude de incorporación ao programa, a Certificación acreditativa da condición de vítima, expedida polo Punto de Coordinación das Ordes de Protección, dependente da Secretaría Xeral da Igualdade.

- Informe técnico da Secretaría Xeral da Igualdade.

Debe incluír referencias á situación persoal e familiar da solicitante, á intervención social acordada e a súa situación de vivenda, aos efectos da adxudicación directa de vivendas de aluguer a mulleres vítimas de violencia de xénero (Decreto 84/2010, do 27 de maio, polo que se regula o Programa Aluga, para o fomento do aluguer de vivendas na Comunidade Autónoma de Galicia e Orde do 12 de xullo de 2007 pola que se regulan medidas de acción positiva para a adxudicación de vivendas no programa de vivenda de aluguer a mulleres vítimas de violencia de xénero).

Datos Estadísticos 2013.

1.- Expedientes de concesión de axudas de pagamento único.

	Nº resolucións favorables		
Provincia	1º semestre	2º semestre	Total
A Coruña	2	22	24
Lugo	1	9	10
Ourense	0	4	4
Pontevedra	3	20	23
Total	6	55	61

2.- Expedientes de concesión de axudas de pagamento periódico.

	Nº resolucións favorables		
Provincia	1º semestre	2º semestre	Total
A Coruña	42	62	104
Lugo	17	27	44
Ourense	16	18	34
Pontevedra	38	66	104
Total	113	173	286

3.- Expedientes de concesión da indemnización regulada no artigo 43 da lei galega 11/2007.

	Nº resolucións favorables		
Provincia	1º semestre	2º semestre	Total
A Coruña	0	11	11
Lugo	0	0	0
Ourense	0	0	0
Pontevedra	0	0	0
Total	0	11	11

4.- Atención polo Punto de Coordinación das Ordes de Protección.

Novos expedientes seguidos			
	Nº expedientes		
Provincia	1º semestre	2º semestre	Total
A Coruña	155	159	314
Lugo	67	56	123
Ourense	19	39	58
Pontevedra	143	174	317
Total	384	428	812

Medidas de protección comunicadas			
	Nº ordes protección		
Provincia	1º semestre	2º semestre	Total
A Coruña	185	208	393
Lugo	77	68	145
Ourense	22	44	66
Pontevedra	177	217	394
Total	461	537	998

5.- Certificación acreditativa da condición de vítima de violencia de xénero, aos efectos da incorporación ao programa de inserción laboral deste colectivo.

	Nº certificacións emitidas		
Provincia	1º semestre	2º semestre	Total
A Coruña	33	36	69
Lugo	14	21	35
Ourense	11	8	19
Pontevedra	56	32	88
Total	114	97	211

Formación da totalidade das e dos profesionais

- ❑ Plan anual de formación dirixido a todo o profesorado e demais profesionais docentes que forman parte do persoal dos diferentes servizos da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

A Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, a través do Servizo de Formación do Profesorado, elabora un plan anual de formación dirixido a todo o profesorado e demais profesionais docentes que forman parte do persoal dos distintos servizos da Consellería, onde se recollen diferentes actividades de formación (cursos, xornadas, encontros, grupos de traballo, seminarios, proxectos de formación permanente en centros e outros) e das que forman parte as actividades dos ámbitos da educación en valores, educación emocional, convivencia e xestión pacífica de conflitos e orientación, contribuíndo varias das actividades propostas á prevención da violencia de xénero.

Ademais poderán desenvolverse outro tipo de actividades que poidan xurdir ao longo do curso escolar (cursos, xornadas, encontros...) e que non estean recollidas no plan de formación.

A posta en marcha de todas estas actividades faise dende os propios servizos centrais da consellería ou dende o CAFI e os centros de formación e recursos existentes, nas modalidades maioritariamente presenciais pero tamén de formación a distancia.

As actividades desenvolvidas en colaboración coa Secretaría Xeral de Igualdade son:

- Actividade de formación a distancia para 50 docentes (a través da plataforma educativa de PLATEGA): Curso “Abordaxe da violencia de xénero dende o ámbito educativo”.
- Actividade “*Orientación, tutoría e construción da identidade libre de estereotipos de xénero*”
- Grupos de traballo de “*Programa Relaciona: A práctica da paz na escola*”, desenvolvidos entre setembro e outubro, en catro centros da nosa comunidade (un por cada provincia). Os centros que participaron foron:

Nome do centro	Localidade	Provincia
IES Nº 1 de Ordes	Ordes	A Coruña
CPR Sagrado Corazón de Jesús	Ribadeo	Lugo
IES Carlos Casares	Viana do Bolo	Ourense
IES A Xunqueira I	Pontevedra	Pontevedra

Existen tamén outras actividades formativas que traballan a prevención das actitudes discriminatorias por razón de xénero, que son:

- Actividades de formación a distancia para 50 docentes (a través da plataforma educativa de PLATEGA):
 - o Curso “Orientación, tutoría e construción da identidade libre de estereotipos de xénero”.
 - o Curso “Estratexias para a promoción da igualdade no ámbito educativo I”.

- XIV Foro Galego de Educación en Igualdade: “vías de igualdade para estimular o talento dende a escola”.

Ademais, e formando parte da formación das persoas responsables na Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria e Secretaría Xeral de Igualdade da igualdade, participouse nas “IX Xornadas Intercambia, educar en feminino e en masculino” que este ano tiveron o título: “Mujeres en red” (Madrid, 21 de novembro de 2013).

❑ Proxecto Relaciona: “A práctica da paz na escola”

Relaciona é un proxecto para o fomento da igualdade entre mulleres e homes e prevención da violencia de xénero desde o ámbito escolar, dirixido ao profesorado, mediante a súa sensibilización e formación. Na actualidade, está dedicado á educación e á actividade como medio para previr a violencia de xénero, como elementos determinantes na construción da personalidade e as relacións entre os sexos.

En Galicia lévase a cabo mediante a financiación do Fondo Social Europeo e o Instituto da Muller do Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade, a convocatoria e coordinación da Secretaría Xeral da Igualdade da Xunta de Galicia e a colaboración da Dirección xeral de Educación, F.Profesional e Innovación Educativa da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia.

Persoal destinatario da acción: profesorado de educación infantil, primaria e secundaria

Modalidade: grupo de traballo

Persoas destinatarias: profesorado de educación infantil, primaria e secundaria

Duración: total: 12 horas (distribuídas en varias xornadas)

Obxectivos:

- Promover o debate entre o profesorado sobre as situacións de violencia que se producen nos centros educativos.
- Reflexionar sobre a importancia da práctica docente nos cambios dos modelos e os valores que se asocian á masculinidade e a feminidade.

- Prestar atención ás relacións e a comunicación na educación como medio imprescindible para eliminar a violencia.

Metodoloxía:

- Partir da situación de cada centro educativo e das experiencias que as persoas participantes poñan en común.
- Aclarar conceptos e analizar conflitos concretos que xurdiran no centro.
- Propor solucións, dando especial relevancia ao valor das relacións e da comunicacións nos procesos educativos.

Formación 2013:

Provincia	Centro	Localidade
A Coruña	IES Nº 1 de Ordes	Ordes
Lugo	Cpr Sagrado Corazon de Jesus	Ribadeo
Ourense	Ies “Carlos Casares”	Viana Do Bolo
Pontevedra	Eis A Xunqueira I	Pontevedra

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

- ☐ Formación de profesionais: **Escola para profesionais da igualdade**

Durante o ano 2013 a **Secretaría Xeral da Igualdade** desenvolveu, no marco da Escola para profesionais da igualdade, unha nova convocatoria de accións formativas dirixidas ao persoal técnico de centros e recursos en materia de igualdade dependentes dos concellos galegos así como ao persoal do ámbito dos servizos sociais, co obxectivo de fomentar un traballo interdisciplinar que permita prestar unha atención de carácter

integral ás persoas usuarias e de responder á necesidade de actualización continuada e permanente dos coñecementos profesionais deste persoal, contribuíndo a potenciar e elevar as súas capacidades e destrezas nos diferentes ámbitos profesionais vinculados ao traballo pola igualdade.

No desenvolvemento do programa de formación contouse novamente coa colaboración da Escola Galega de Administración Pública.

Esta formación on line incluía titorías especializadas para o seguimento do alumnado e para a resolución das dúbidas xurdidas no desenvolvemento dos cursos. Unha vez rematada cada acción formativa, e tendo superado os obxectivos establecidos, emitíase unha certificación acreditativa expedida pola Secretaría Xeral de Igualdade e a Escola Galega de Administración Pública (EGAP).

- ❑ Actividades formativas organizadas dende a Escola para profesionais da igualdade, en virtude do convenio de colaboración, asinado o 15 de xaneiro de 2013, entre a Secretaría Xeral de Igualdade e a EGAP. dende a Escola para profesionais da igualdade,

No marco do convenio de colaboración asinado entre a Secretaría Xeral de Igualdade e a EGAP desenvóléronse 5 actividades formativas, cun total de 300 horas de formación e 500 participantes. As temáticas abordadas son as que seguen:

- *Impacto da violencia de xénero en nenos, nenas e adolescentes.*
- *Xénero e discapacidade.*
- *Vías de igualdade para o emprendemento: a empresa cooperativa*
- *Discapacidade e violencia de xénero.*
- *A trata de persoas con fins de explotación sexual.*

Neste caso, a formación estaba dirixida ao persoal dos centros municipais de información ás mulleres, así como ao persoal das áreas de servizos sociais, emprego e desenvolvemento local dependentes da administración local (concellos).

Accións formativas ofertadas no ano 2013, no ámbito específico da violencia de xénero.

“Discapacidade e violencia de xénero”

O contido deste curso estaba formado polos seguintes módulos:

- Módulo I: Violencia de xénero
- Módulo II: Discapacidade e valía
- Módulo III: Especificidades do maltrato sobre as mulleres con discapacidade
- Módulo IV: Políticas xerais para combater a violencia contra a muller.

“Impacto da violencia de xénero en nenos e nenas adolescentes”

O contido deste curso estaba formado polas seguintes unidades:

- Unidade 1: O problema
- Unidade 2: A necesidade
- Unidade 3: Creación do contexto de intervención
- Unidade 4: A seguridade
- Unidade 5: Avaliación do sistema familiar
- Unidade 6: Programa terapéutico
- Unidade 7: Traballo familiar conxunto

- Unidade 8: Intervención individual

“A trata de persoas con fins de explotación sexual”

O contido deste curso estaba formado polas seguintes unidades:

- Unidade 1: Conceptualización.
- Unidade 2: Trata sexual de persoas
- Unidade 3: Ferramentas na loita contra a trata sexual de persoas
- Unidade 4: Detección, identificación e protección das vítimas de trata sexual.
- Unidade 5: Atención e intervención nos casos de vítimas de trata sexual.
- Unidade 6: Menores vítimas de trata sexual.

□ Formación no ámbito da Administración pública:

- Actividades específicas en materia de Xénero para persoal da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia

Esta formación, organizada pola Escola Galega de Administración Pública (EGAP), en colaboración coa Secretaría Xeral de Igualdade diríxese ao persoal da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia.

A súa finalidade é a de achegar os conceptos básicos en materia de igualdade de oportunidades e as ferramentas necesarias para a integración da perspectiva de xénero no traballo cotián do persoal ao servizo da Xunta de Galicia.

No ano 2013 desenvolvéronse 4 actividades na modalidade de formación presencial nas que se impartiron un total de 84 horas de formación a 80 persoas:

- a) Formación básica en materia de igualdade de oportunidades entre mulleres e homes
- b) Indicadores de xénero
- c) Igualdade de xénero: perspectiva xurídica
- d) Violencia de xénero.

Neste mesmo período, grazas á posta en marcha do programa de autoformación, facilitóuselle o acceso aos contidos en materia de *xénero e igualdade nas administracións públicas* a todo o persoal da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia interesado no seu estudo.

Así pois, no marco desta iniciativa 531 persoas solicitaron o material e 100 cubriron o total de prazas ofertadas para realizar unha proba de avaliación obxectiva coa que obter o certificado de equivalencia que recoñece que se acadaron os obxectivos establecidos no curso.

- Actividades específicas en materia de xénero para o persoal ao servizo da Administración de xustiza de Galicia.

No marco da formación desenvolvida pola EGAP en colaboración coa **Dirección Xeral de Xustiza**, no ano 2013 realizáronse dúas edicións do curso de *Violencia de xénero e familiar*, cuxo obxectivo xeral é coñecer os principais instrumentos institucionais e legislativos adoptados no marco autonómico e nacional como resposta á violencia familiar. Asemade, este obxectivo xeral concrétase cos seguintes obxectivos específicos:

1. Estudar os tipos penais máis característicos da violencia de xénero.
2. Distinguir en que asuntos é competente un Xulgado de Violencia sobre a Muller
3. Coñecer cales son os procedementos ante este Xulgado e como se tramitan.
4. Saber que medidas xudiciais de protección e seguridade poden ser adoptadas a favor das vítimas.

100 persoas participaron deste curso, que consta, en cada unha das edicións, dun total de 30 horas de formación na modalidade *on line*.

Por outra banda, no ano 2013 tamén se impartiu un curso específico para médicos forenses da Administración de xustiza en Galicia e psicólogos dos equipos psicosociais do **Instituto de Medicina Legal de Galicia (IMELGA)**, que incluía un módulo dedicado á *Violencia de xénero: valoración integral e valoración do risco*.

- Actividades non específicas en materia de xénero que inclúen contidos sobre xénero dirixidas ao persoal da Administración autonómica, das entidades locais e da Administración de xustiza.

Ademais da formación especificamente centrada nos contidos de xénero e igualdade, a EGAP incorpora este tipo de contidos nos programas doutras actividades formativas. É o caso dos módulos de linguaxe non sexista que se imparten nos cursos de *linguaxe administrativa xurídica galega* ou no curso sobre o *Manual de estilo do DOG e outras publicacións institucionais*. Tamén hai que facer referencia ao módulo de xénero e igualdade nas administracións públicas que se desenvolve nos cursos de *Perfeccionamento de xefatura de negociado e Perfeccionamento de xefatura de sección*.

No ano 2013 impartíronse módulos formativos relativos aos contidos de xénero nun total de 61 cursos, o que supuxo que case 1.800 alumnos e alumnas puideron formarse en contidos xenéricos respecto do xénero e a igualdade, así como en materia de linguaxe non discriminatoria.

- Actividades formativas organizadas en virtude dos convenios de colaboración asinados con outras entidades.

Tamén se impartiron contidos en materia de xénero e igualdade en distintas actividades desenvoltas ao abeiro dos convenios de colaboración asinados con outras entidades.

Así pois, no marco do convenio de colaboración asinado o 15 de xaneiro de 2013 entre o Ilustre **Colexio de Avogados de Santiago de Compostela** e a EGAP, levouse a cabo unha actividade relativa á xustiza no ámbito español, de 25 horas de duración e 50 prazas, na que se abordaron, entre outras cuestións, os problemas da violencia de xénero e da xustiza no caso dos menores.

No mesmo sentido no marco do *Curso de capacitación para o desempeño da función de inspección de servizos sociais*, realizado ao abeiro do convenio asinado o 30 de xaneiro de 2013 coa **Consellería de Traballo e Benestar** e que contou cunha duración de 120 horas e 40 prazas, impartíronse contidos específicos en materia de inclusión e igualdade.

Hai que facer referencia, así mesmo, aos contidos de prevención de riscos laborais desde a perspectiva de xénero que se inclúen nos cursos realizados ao amparo do convenio entre o **Instituto Galego de Seguridade e Saúde Laboral** e a EGAP, asinado o 25 de xaneiro de 2013. En concreto, no marco deste convenio, organizáronse 12 cursos de *Prevención de Riscos Laborais, nivel básico*, así como un curso de *Prevención de Riscos Laborais en actividades de tempo libre*; o que representa un total de 780 horas de formación e 630 prazas.

❑ Formación de profesionais do ámbito sanitario

A **Consellería de Sanidade**, a través do **Servizo Galego de Saúde**, continuando coa formación en violencia de xénero dos e das profesionais do ámbito sanitario de Galicia, realizou os seguintes cursos no ano 2013 :

- 5 Cursos de Prevención da Violencia de Xénero dirixidos á cidadanía en xeral, desde a Escola Galega de Saúde para Cidadáns.

Obradoiros de prevención da Violencia de Xénero				
Datas	Lugar	Nº alumnas	Nº alumnos	Total alumnado
7/xuño	Betanzos	15	0	15
8/novembro	Ribeira	24	6	30
21/ novembro	Sada	10	5	15
28/novembro	Ortigueira	18	0	18
10/décembro	Maceda	31	9	40
Total		98	20	118

Fonte: Consellería de Sanidade. Servizo Galego de Saúde

- 5 Cursos de Prevención e Atención á Violencia de Xénero nas Escolas Universitarias de Enfermaría, desde a Escola Galega de Saúde para Cidadáns.

Cursos de prevención e atención ás mulleres en situación de Violencia de Xénero				
Datas	Lugar	Nº alumnas	Nº alumnos	Total alumnado
4/outubro	Ourense	12	0	12
22/outubro	Vigo (Povisa)	37	3	40
14/novembro	Pontevedra	29	4	33
8/novembro	Lugo	60	13	73
10/outubro	Vigo (Meixoeiro)	48	7	55
Total		186	27	213

Fonte: Consellería de Sanidade. Servizo Galego de Saúde

- 2 Cursos básicos para a formación a distintos profesionais dentro do ámbito sanitario.

Curso básico de prevención e atención sociosanitaria da violencia cara as mulleres			
Datas	Nº alumnas	Nº alumnos	Total alumnado
Do 9 ao 24 de xuño	30	7	37
Do 5 ao 25 de outubro	39	5	44
Total	69	12	81

Fonte: Consellería de Sanidade. Servizo Galego de Saúde

- Máster Universitario de Atención Sanitaria, Xestión e Coidados. Prevención da Violencia de Xénero. Ferramentas.

Master universitario. Prevencion da Violencia de Xénero: ferramentas			
Datas	Nº alumnas	Nº alumnos	TOTAL alumnado
8 de abril	0	2	2

Fonte: Consellería de Sanidade. Servizo Galego de Saúde

Formación de voluntariado en materia de violencia de xénero

En cumprimento do previsto no artigo 4 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, a Secretaría xeral da Igualdade e a Dirección xeral de Xuventude e Voluntariado no ano 2013 seguiron a colaborar no programa de voluntariado específico para apoiar e acompañar ás vítimas de violencia de xénero e as súas fillas e fillos, programa que parte da necesidade da implicación de toda a sociedade na loita contra a lacra que supón violencia de xénero.

En abril de 2013 levouse a cabo a 2º fase de formación dentro programa de voluntariado específico, que se realizou con carácter presencial no Centro de Emerxencia de Vigo.

Participantes:25 persoas.

- PERFIL: Licenciatura, diplomatura, grado, ciclos superiores relativos a pedagogía, psicopedagogía, terapia ocupacional, maxisterio, turismo, interpretación e traducción, belas artes, tecnoloxía dos alimentos, medicina, enfermaría, actividade física e deporte, publicidade, patronaxe e moda, informática, xardiñería e cultivos.
- CONTIDO:
- 1.- Entender ás vítimas da violencia de xénero. Liñas dende a abordaxe psicolóxica.
 - 2.- Funcionamento da Rede galega de acollemento.
 - 3.- Outro tipo de voluntariado contra a violencia de xénero: As Rede de Mediadoras contra os malos tratos de Vigo.
 - 4.- O Centro de Emerxencia de Vigo:Funcionamento: programas de atencións psicolóxica, social, educacional
 - 5.- Nocións básicas xurídicas (Orde de protección, policía custodio, dereitos das vítimas, confidencialidade,.....). Medidas de seguridade cara á vítima.
 - 6.-Como colaborar como voluntaria e voluntario co Centro.

Cada unha das persoas voluntarias asinou un compromiso de incorporación ao programa de voluntariado no Centro no figuran os datos de dispoñibilidade (horas aproximadas, días da semana etc,) que cada persoa pode adicar, así como as funcións a desenvolver

no ámbito da acción voluntaria (PEx. acompañamento físico, apoio en tarefas lúdicas, de ocio, de xardinería....).

Tamén en 2013, e como ferramenta de apoio a voluntarias e voluntarios, editouse a "Guía para o voluntariado en violencia de xénero", cos seguintes contidos:

- Que é ser voluntario/a?
- Que é a violencia de xénero?
- Tipificación da violencia de xénero
- A escalada e o ciclo da violencia de xénero
- Consecuencias da violencia de xénero nas mulleres e nas súas fillas e fillos
- Mitos e realidades sobre a violencia de xénero
- Indicadores para a detección dos malos tratos
- Labor da persoa voluntaria en violencia de xénero
- Recursos para as vítimas de violencia de xénero
- Dereitos
- Datos de interese
- Glosario

Nesta mesma liña, a Dirección xeral de Xuventude e Voluntariado incluíu no seu plan de formación para o ano 2013 dous cursos de voluntariado, un para apoio e acompañamento ás vítimas de violencia de xénero e outro para o tratamento de mulleres vítimas de trata de persoas. Estes cursos tiveron unha duración de 20 horas e participaron 1461 alumnos e alumnas das que 1302 delas eran mulleres.

Capítulo III: Medidas no ámbito educativo

Artigo 16. Actitudes.

Artigo 17. Escolarización inmediata en caso de violencia de xénero.

Artigo 18. Edición e adaptación de materiais.

Artigo 19. Revisión e adaptación do currículo educativo.

Artigo 20. Plans de acción tutorial.

Artigo 21. Proxectos educativos e curriculares de centro.

Artigo 22. Consellos escolares e Consello Escolar de Galicia.

Artigo 23. Inspección educativa.

Para a prevención da violencia de xénero, a educación e a formación en igualdade da comunidade educativa é unha cuestión fundamental. A desaparición dos prexuízos e estereotipos de xénero desde a escola é absolutamente imprescindible para lograr xeracións futuras corresponsables, igualitarias e tamén máis felices. É por iso que se presta unha especial atención a todas as actuacións desenvolvidas no eido educativo, ao marxe da formación dos e das profesionais, xa mencionadas. En particular, desde este capítulo se presta atención ás estruturas escolares e como a igualdade entre nenos e nenas e a prevención da violencia de xénero impregnan o ámbito escolar.

Actitudes

Mantense unha estreita colaboración entre o persoal da administración educativa galega e o persoal da Secretaría Xeral de Igualdade responsable de iniciativas nos centros educativos.

Esta colaboración materializouse no ano 2013 coa participación da Secretaría Xeral de igualdade no Plan Proxecta (Resolución do 24 de maio de 2013, DOG 14 de xuño) da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

Escolarización inmediata en caso de violencia de xénero

No 2011 promulgouse o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. E no seu artigo 28, dentro do capítulo dedicado á

“promoción da escolarización e da Formación”, recóllese a atención ao alumnado afectado por medidas de violencia de xénero e/ou acoso escolar, da seguinte forma:

1. A consellería con competencias en materia de educación asegurará, dentro do seu ámbito competencial e de acordo co establecido no artigo 17 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, a escolarización inmediata do alumnado que se vexa afectado por cambios de centro derivados de situacións de violencia de xénero. Así mesmo, os centros educativos prestarán atención especial á inclusión e normalización do dito alumnado.
2. Nos casos en que sexa necesario un cambio de centro por motivos de violencia ou acoso escolar, garantirase a escolarización inmediata do alumnado afectado.

No ano 2012 aprobouse o Decreto 254/2012, do 13 de decembro, polo que se regula a admisión de alumnado en centros docentes sostidos con fondos públicos que imparten as ensinanzas do segundo ciclo de educación infantil, de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. Dito Decreto publicouse no DOG do 26 de decembro de 2012 e entrou en vigor o 15 de xaneiro de 2013 e que no seu artigo 13, regula a escolarización por violencia de xénero ou acoso escolar, asegurando a escolarización de alumnado que se vexa obrigado a cambiar de centro como consecuencia de actos de tal natureza, en cumprimento do artigo 17 da Lei 11/2007.

No ano 2013, en desenvolvemento do dito decreto, a Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria aprobou a Orde do 12 de marzo de 2013 pola que se desenvolve o procedemento para a admisión do alumnado en centros docentes sustentados con fondos públicos que impartan ensinanzas do segundo ciclo de educación infantil, de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio de educación.

No seu artigo 46 regula a escolarización de alumnado derivada da situación de violencia de xénero, establecendo que “unha vez iniciado o curso escolar, cando a alumna ou a nai ou titora do alumnado, por razón de violencia de xénero, se vexan

obrigadas a abandonar a localidade de residencia onde radica o posto escolar, poderán solicitar o cambio de centro por este motivo, de acordo co previsto no artigo 13 do Decreto 254/2012, do 13 de decembro”.

A Xunta de Galicia escolarizou de xeito inmediato as nenas e nenos afectados por cambio de centro derivados de situacións de violencia de xénero, facilitando unha atención especial a este alumnado no centro educativo. O número de casos ata o momento por provincia é o seguinte:

Curso	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
2007-2008	0	0	4	0	4
2008-2009	2	0	5	4	11
2009-2010	0	0	3	3	6
2010-2011	2	0	2	5	9
2011-2012	0	1	2	9	12
2012-2013	7	0	0	10	17
2013-2014	5	1	2	7	15
Total	16	2	18	38	74

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria

Edición e adaptación de materiais

No ano 2013 a Secretaría Xeral da Igualdade editou a **unidade didáctica** “Cartas de amor. 15 artistas contra a violencia de xénero” dirixida a educación secundaria.

educativo.

A partir da exposición “Cartas de Amor” que obtivo unha boa acollida nos centros educativos nos que estivo nos últimos anos, a Secretaría Xeral da Igualdade decidiu elaborar unha unidade didáctica que permita ao profesorado incidir na prevención e abordaxe da violencia de xénero dende o ámbito

Este documento é un dobre convite ao profesorado de secundaria: en primeiro lugar a reflexionar en primeira persoa sobre a violencia e en segundo lugar a compartilo co alumnado a través da realización das actividades que se propoñen.

As actividades propostas teñen como primeiro obxectivo proporcionar ao profesorado recursos que dun xeito sinxelo lle facilite coñecer de primeira man que pensan e senten as súas alumnas e alumnos e como o expresan. Así, poderase continuar afondando, partindo das súas propias palabras e dos seus propios sentimentos.

Cada actividade proposta desenvólvese a partir da obra e o seu título. Así mesmo, dáse un nome á propia actividade como orientación. O obxectivo de cada unha enmárcase dentro dos obxectivos xerais propostos: coñecer, comprender, buscar palabras para nomear dende si os sentimentos, máis alá do estereotipo ou dos mitos e falsas crenzas sobre as relacións de parella.

Revisión e adaptación do currículo educativo.

A Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria vela polo cumprimento do establecido no artigo 9 da Lei 7/2004 en todo o referido á atención e o tratamento da igualdade de oportunidades entre homes e mulleres e á presenza de estereotipos de xénero na representación dos distintos ámbitos da sociedade dentro dos obxectivos, contidos, metodoloxías e criterios de avaliación presentes en todos os currículos.

Na educación infantil, primaria e secundaria esta atención concrétanse nos currículos destas etapas educativas fundamentalmente a través dunha das competencias básicas (a competencia social e cidadá) e a través da educación en valores (educación para a igualdade de oportunidades entre os dous sexos).

No currículo do bacharelato figura como un dos obxectivos desta etapa educativa o fomento da igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres.

No caso dos ciclos formativos figura como un dos obxectivos destas ensinanzas a igualdade efectiva de oportunidades entre homes e mulleres. Isto concrétase nos distintos currículos a través da materia de Formación e Orientación Laboral (común a todos eles) que contempla o principio de non discriminación e de igualdade de oportunidades no acceso ao emprego e nas condicións de traballo.

Plans de acción tutorial

A tutoría, xunto coa orientación, forman parte da función docente e desenvólvense ao longo de todas as etapas educativas. En cada centro educativo existe un **Plan de Acción Tutorial** (PAT), elaborado polo Departamento de Orientación, seguindo as directrices da Comisión de Coordinación Pedagóxica (CCP), e ofrecendo apoio e soporte técnico ás actividades de tutoría que o profesorado realiza no centro.

O PAT é o marco no que se especifican os criterios e procedementos para a organización e funcionamento da acción de tutoría nos centros, e inclúe tarefas tutoriais e orientadoras, como un conxunto de actividades educativas insertas no currículo e que teñen unha dimensión técnica e unha dimensión humana. Trátase dun proceso que forma parte da concreción curricular do centro.

Entre as áreas ou bloques de contidos a traballar en xeral no PAT e referidas ao alumnado destácase: ser persoa, convivir e pensar (valores, decidir, convivir...), diversificar e adaptar (aprendizaxes específicas e medidas de atención á diversidade), orientar (autocoñecemento, toma de decisións..) e temas transversais adecuados a cada etapa; **entre estes destácase a educación para a igualdade de oportunidades**, poñendo especial esforzo en favorecer o interese e motivación cara ao estudo e adquisición de hábitos de estudo e de técnicas e estratexias de traballo intelectual dende as diferentes áreas.

Os aspectos relativos á orientación académico-profesional, aínda que se desenvolvan a través da acción tutorial, están incluídos nun plan propio, e sempre tendo en conta a igualdade de oportunidades do alumnado á hora de continuar estudos ou adquirir a formación axeitada para a súa incorporación ao mundo laboral, con independencia do sexo do alumnado.

Polo tanto, os aspectos referidos á eliminación de estereotipos sexistas non son tratados en apartados específicos, senón que deben traballarse a través de todas as áreas e nos diferentes plans ou programas que se establezan en cada centro ao respecto, destacando o Plan de Acción Tutorial.

Proxectos educativos e curriculares de centro

No curso 2013-2014 incorporáronse dous programas educativos en colaboración coa Secretaría Xeral de Igualdade no marco do Plan Proxecta (Resolución do 24 de maio de 2013, DOG 14 de xuño) desta Consellería para o fomento da innovación educativa nos centros mediante o desenvolvemento de proxectos interdisciplinarios integrados na programación do profesorado participante.

Estes dous programas, que traballan en concreto a prevención da violencia de xénero no ámbito educativo son:

- **“Donas de si”**, destinado a 12 centros públicos, para alumnado de 4º da ESO e Bacharelato.

O obxectivo deste programa é a visibilización e posta en valor da participación e produción das mulleres como pezas fundamentais na configuración e desenvolvemento da sociedade galega contemporánea, de xeito que se recoñeza o seu papel político, social, artístico e cultural e se supere a visión tradicional que presenta as súas achegas como puramente anecdóticas e/ou secundarias. Para elo propón realizar unha aproximación de conxunto, que contemple a variable xénero, a figuras relevantes da nosa historia para construír e divulgar a memoria histórica feminina de Galicia. No curso 2013-2014 os proxectos xirarán en torno a como se articulan, dende finais do século XIX ata a época actual, as bases para a emancipación das mulleres tomando como punto de partida a unidade didáctica A escaleira desigual sobre a figura de Emilia Pardo Bazán.

- **“Por 365 días de respecto e igualdade”**, destinado a 10 centros públicos, para alumnado de ESO, Bacharelato e FP.

O seu obxectivo é proporcionarlle ás mozas e mozos galegos, dende a escola, formación e ferramentas que lles permitan coñecer e recoñecer a violencia contra as mulleres, e actuar na súa prevención, fomentando a autoestima, a autonomía, o coñecemento da construción social das súas identidades sexuais e a asignación de roles, o que permitirá traballar na eliminación de estereotipos sexistas e de falsas crenzas.

O Programa é un dobre convite ao profesorado: por un lado para reflexionar en primeira persoa sobre a violencia de xénero, e en segundo lugar, a compartilo co seu

alumnado a través das actividades propostas. As actividades teñen como primeiro obxectivo proporcionar ao profesorado recursos que dun xeito sinxelo lles facilite coñecer de primeira man que pensan e senten as súas alumnas e alumnos e como o expresan. Abordar a violencia cara ás mulleres pode facerse dende diferentes perspectivas, pero se o que queremos é previr esta violencia, é fundamental indagar nas súas causas e facer ver que a violencia de xénero está profundamente ligada a un xeito de entender as relacións baseado en mitos, falsas crenzas, malas maneiras de entender o que é un home ou o que é unha muller e o que é unha relación amorosa. Por isto nalgunhas actividades propostas nas unidades didácticas de apoio que se poñen a disposición do profesorado suxírese invitalos a pensar acerca das infinitas maneiras de ser home e de ser muller, de relacionarse preguntando e contestando ao propio desexo, indagando no que significa ser libres.

Entre as actividades do programa recóllense as seguintes:

- Formación: Formación en igualdade e contra a violencia de xénero
- Apoio ao profesorado: Asesoramento a cargo de persoal especialista pluridisciplinar para un óptimo aproveitamento dos recursos:

Recursos:

- Unidade didáctica "Cartas de Amor"
- Exposición "Cartas de Amor"
- Apoio ás familias: Sesións de de información e sensibilización no ámbito da violencia de xénero

Actividades complementarias:

- "I'll be Watching You (Hei estar vixiándote)", espectáculo lúdico-musical e pedagógico que analiza os roles de xénero que transmiten as cancións de temática amorosa .
- Charlas informativas a cargo de persoal da Policía Autonómica sobre a violencia de xénero e as súas manifestacións.
- Charlas informativas a cargo de persoal dun Centro de Acolida a vítimas da violencia de xénero ou dun Centro de Información ás Mulleres sobre as consecuencias desta violencia nas mulleres, nos nenos e nas nenas.
- Participación no proxecto europeo "Mocidade contra a violencia de xénero", no que participa a Xunta de Galicia con socios de Italia, Romanía, Brasil, Cavo Verde e Mozambique, e elaboración dun vídeo sobre modelos de masculinidade positiva previa formación/información impartida por mozos e mozas

integrantes do proxecto. Lemas contra a violencia de xénero : Recollida de lemas contra a violencia de xénero, de entre os cales se seleccionará un lema gañador. Ese lema poderá servir de base para a realización dunha campaña institucional da Xunta de Galicia en contra da violencia de xénero, campaña na que se fará visible a identificación da clase/aula e Centro que creou o lema gañador

Os recursos que o programa pon a disposición de alumnado e profesorado son tanto unidades didácticas como materiais de apoio (exposicións, cartelería...),

Os datos de participación nestes programas son:

Programa educativo	Centros	Aulas	Docentes	Alumnado		
Donas de si	12	55	88	1137	Alumnas	657
					Alumnos	480
Por 365 días de respecto e igualdade	10	42	69	908	Alumnas	510
					Alumnos	398

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e O.U.

"Por 365 días de respecto e igualdade": Prevención da violencia de xénero dende o ámbito educativo.

Centro	Concello	Provincia
IES Carlos Casares	Viana do Bolo	Ourense
IES Carlos Casares	Vigo	Pontevedra
IES Luis Seoane	Pontevedra	Pontevedra
IES Agra de Raíces	Cee	A Coruña
IES Pedra da Auga	Ponteareas	Pontevedra
IES Virxe do Mar	Noia	A Coruña
IES Ramón Otero Pedrayo	Ourense	Ourense
CPI Plurilingüe de Fonte-Díaz	Touro	A Coruña

IES Pazo da Mercé	As Neves	Pontevedra
IES Ricardo Carballo Calero	Ferrol	A Coruña

Inspección educativa

Os servizos de inspección educativa do departamento da Xunta de Galicia competente en materia de educación velan polo cumprimento e pola aplicación de todos os principios recollidos no capítulo III da Lei, destinados a fomentar a igualdade real entre mulleres e homes.

03.3 Titulo II: Protección e asistencia fronte á violencia de xénero

Capítulo I: Medidas no ámbito sanitario e psicolóxico.

Capítulo II: Medidas no ámbito xudicial.

Capítulo III: Outras medidas de apoio e protección.

Capítulo IV: Medidas no ámbito da formación e emprego.

Capítulo V: Medidas de carácter económico.

Neste apartado compréndense as medidas enfocadas a regular as actuacións tanto dos poderes públicos como do persoal profesional co fin de garantir unha asistencia sanitaria, xurídica, social e psicolóxica integral á mulleres vítimas de violencia de xénero. Medidas de protección tales como dispositivos de alarma (teleasistencia), programas de reeducación, etc. Así mesmo, faise referencia ás distintas prestacións e axudas económicas para as mulleres en situación de violencia, como a prestación periódica establecida pola Xunta de Galicia, dirixida a posibilitar a súa autonomía e independencia económica.

Capítulo I: Medidas no ámbito sanitario e psicolóxico

Artigo 24. Dereito á atención sanitaria.

Artigo 25. Atención psicolóxica.

Artigo 26. Protocolo de actuación.

Artigo 27. Rexistro de casos.

Dereito á atención sanitaria

Os plans de saúde da Xunta de Galicia, e nomeadamente o **Plan de atención integral á saúde das mulleres**, prevén na súa redacción inicial ou nas súas revisións periódicas, medidas específicas para a prevención, detección, atención e intervención nos casos de violencia de xénero. Así mesmo, nos devanditos plans impleméntanse disposicións específicas que contribúen a avaliar o impacto e os efectos da violencia de xénero sobre a saúde das mulleres.

Realízanse cursos para información e formación básica respecto á utilización da guía técnica do proceso de atención ás mulleres en situación de violencia de xénero e instrucións para cubrir o parte de lesións no aplicativo informático lanus.

Dentro destes, envíase e explícase un fluxograma de toma de decisións para os distintos casos de sospeita de violencia cara a muller na consulta.

Así mesmo, estableceranse en todas as medidas anteriores actuacións e protocolos sanitarios específicos para a detección, a intervención e o apoio de situacións de violencia contra as mulleres con discapacidade ou en situación de vulnerabilidade:

- *Guía de atención sanitaria ás mulleres con Discapacidade*
- *Formación en atención sanitaria das mulleres inmigrantes*

Atención psicolóxica

Recoñécese na lei o dereito á asistencia psicolóxica gratuíta para as e os menores e para outras persoas dependentes que vivan ou padezan situacións de violencia de xénero, que comprenderá medidas de apoio psicosocial específicas e adaptadas ás súas características e necesidades.

Toda a asistencia sanitaria do **Servizo Galego de Saúde** é gratuíta e no protocolo contéplase a derivación ao psicólogo/a ou psiquiatra cando se considere necesario.

- ☐ Programa de atención psicolóxica a mulleres que sufran violencia de xénero e para as e os menores, así como outras persoas dependentes que vivan ou padezan estas situacións de violencia de xénero.

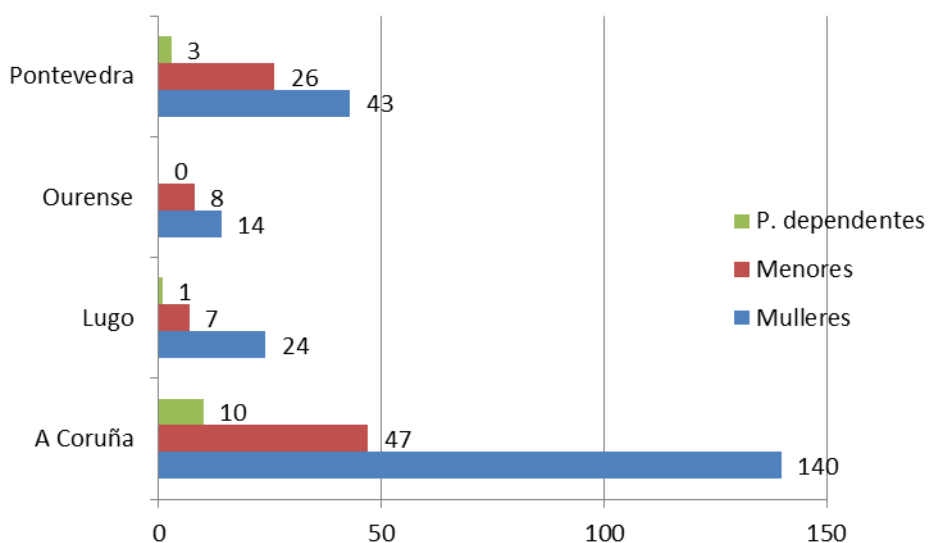
Este programa está dirixido a aquelas mulleres que estean a sufrir ou teñan sufrido violencia de xénero ou doméstica, coa finalidade de ofertarlles recursos terapéuticos que lles axuden a afrontar a situación que sufriron e a reforzar a súa autoestima, ademais de ser un apoio na recuperación ou adquisición de habilidades que lles permitan lograr a autonomía e a integración na vida social e laboral, e complementariamente a menores e outras persoas dependentes delas que teñan pasado pola mesma situación.

O programa xestiónase a través dun **Convenio de colaboración entre a Secretaría Xeral da Igualdade e o Colexio Oficial de Psicoloxía**, polo que se conta cunha rede de profesionais que levan a cabo a súa intervención en toda a Comunidade Autónoma de Galicia. Así mesmo, préstase un servizo telefónico de asesoramento e derivación para a atención terapéutica personalizada. O orzamento destinado no ano 2013 a este programa foi de 120.000 euros.

No ano 2013 beneficiáronse deste programa **323 persoas** e participaron na intervención **73 profesionais da psicoloxía**.

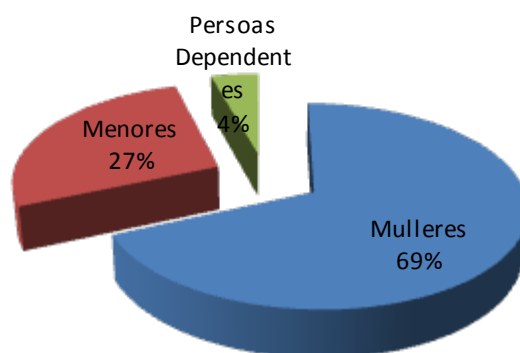
A Coruña	Mulleres	140
	Menores	47
	Persoas dependentes	10
Lugo	Mulleres	24
	Menores	7
	Persoas dependentes	1
Ourense	Mulleres	14
	Menores	8
	Persoas dependentes	0
Pontevedra	Mulleres	43
	Menores	26
	Persoas dependentes	3

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

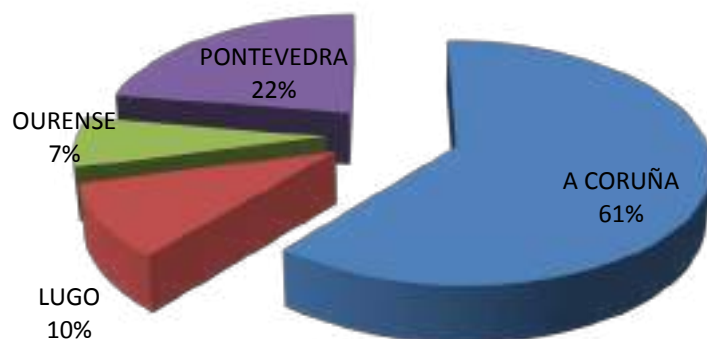
Total		
Mulleres	Menores	Persoas Dependentes
221	88	14
Total: 323		

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

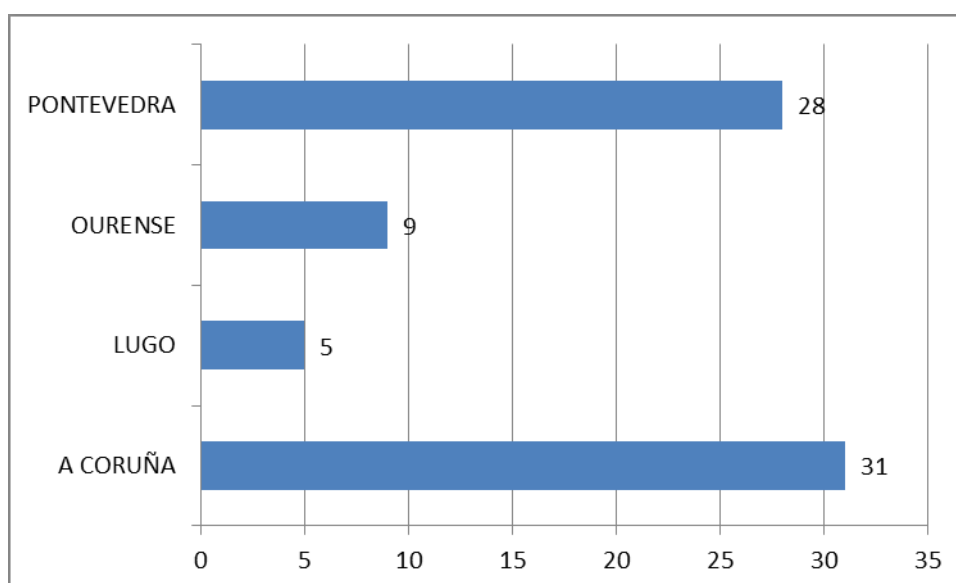
Total			
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
197	32	22	72
Total: 323			

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Participación psicólogos/os do programa			
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
31	5	9	28
Total: 73			

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Programa Abramos o Círculo

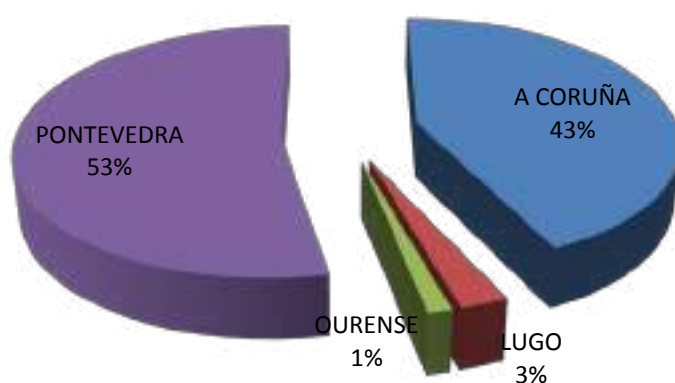
O programa Abramos o Círculo é un programa de atención psicolóxica especializada e de apoio dirixido a homes que adoptan actitudes inadecuadas nas relacións coa súa parella, coa súa familia, e que desexan adquirir novos modos de comportamentos exentos de agresividade.

O programa ofrece dúas áreas de intervención: información e atención, e intervención psicolóxica personalizada. Xestiónase a través dun **Convenio de colaboración entre a Secretaría Xeral da Igualdade e o Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia**. O orzamento destinado no ano 2013 a este programa foi de 34.600 euros.

No ano 2013 beneficiáronse deste programa un total de **79 homes** e participaron na intervención **39 profesionais da psicoloxía**.

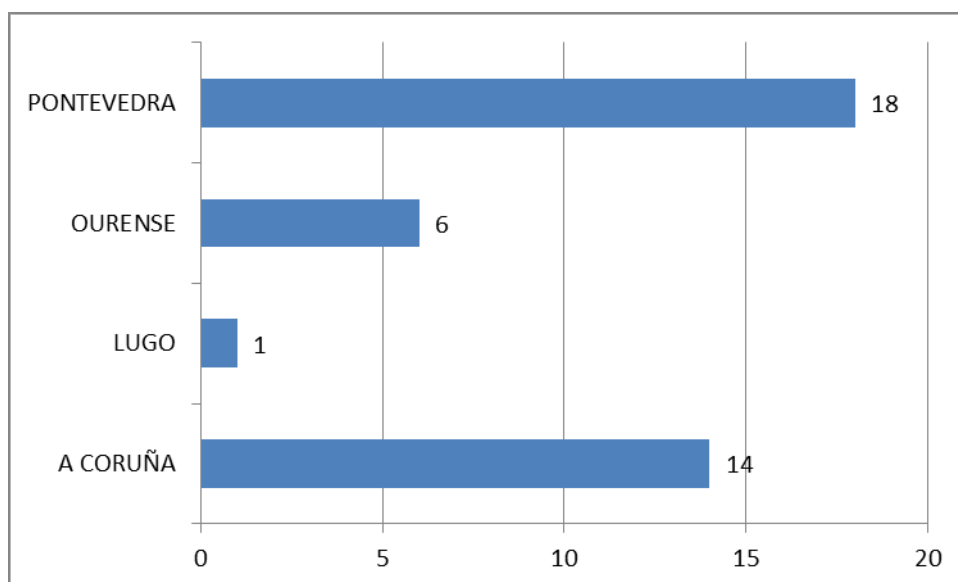
Beneficiarios			
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
34	2	1	42
Total: 79			

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Participación psicólogas/os do programa			
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
14	1	6	18
Total: 39			

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Protocolo de actuación.

Actuacións no ámbito sanitario propostas e consensuadas dentro do VI Plan galego para a Igualdade entre Homes e Mulleres.

Guía técnica do proceso de atención ás mulleres en situación de violencia de xénero, implantada.

No anexo 3 da guía recoméndanse unha serie de preguntas que se realizarán á muller no caso de sospeitas de malos tratos.

No anexo 4, relaciónase unha serie de preguntas para valorar a situación e o tipo de violencia exercida sobre a muller.

No anexo 5, preguntas para realizar a muller co fin de valorar a situación de risco.

No anexo 7, instrucións para cubrir o parte de lesións, que é único e para todos os centros sanitario da nosa Comunidade.

“Prevención e atención ás mulleres que sofren violencia de xénero e aos seus fillos e fillas”. Nestes cursos danse pautas a seguir coas mulleres e cos seus fillos e fillas, nos casos nos que se detecten malos tratos.

Rexistro de casos

Cada caso de violencia cara ás mulleres detectado rexístrase mediante un parte de lesións cuberto polo facultativo. Desde hai dous anos, na aplicación informática lanus encóntrase o formulario do parte de lesións.

Para facilitar o uso dese formulario, marcáronse os campos de obrigado cumprimento para o rexistro do informe e incorporáronse imaxes para indicar o lugar das lesións.

Este parte de lesións está dispoñible para o seu uso nos hospitais en episodios de hospitalización, urxencias e consultas externas, nos centros de saúde e nos puntos de atención continuada.

Para a mellora da cumprimentación do parte de lesións e, para evitar o número de partes de lesión que non eran específicos de violencia de xénero, este ano incluíuse unha nota aclaratoria para cubrir só neses caso e o resultado foi moi satisfactorio.

- ❑ Terapia de intervención con menores expostos a situación de violencia de xénero a través de obradoiros de artes plásticas.

Esta actuación foi ofertada pola **Secretaría Xeral da Igualdade**, no último trimestre do ano 2013, ás entidades locais galegas adheridas á Rede Galega de Entidades Locais contra a Violencia de Xénero , ao abeiro do convenio de colaboración asinado coa FEGAMP

Os obxectivos dos obradoiros estaban orientados a eliminar riscos cognitivos e de embotamento afectivo das persoas menores que sofren a violencia directa ou indirectamente, así como mellorar a súa capacidade de autocontrol e de xestión das frustracións. Na experiencia empregábanse as artes plásticas como medio de intervención considerando que estas engloban unha gran diversidade de expresións para actividades creativas, tales como murais, collages, pinturas e outras manualidades, con gran valor e significado para as persoas participantes. Deste xeito, a través das súas propias creacións e utilizando o xogo como recurso, as nenas e os nenos poden canalizar a expresión dos seus sentimentos e vivencias.

A actividade foi desenvolvida en 30 entidades locais das catro provincias, e nelas participan menores en situación de exposición á violencia, aínda que estivo aberta a

asistencia de forma xeneralizada a rapaces e rapazas interesados, como unha acción de sensibilización. Participaron no programa 30 concellos e 631 nenos e nenas.

PROVINCIA	CONCELLOS
A Coruña	Ares
	Betanzos
	Oroso
	Ribeira
	Santiago de Compostela
	Teo
	Vimianzo
Lugo	Chantada
	Foz
	Láncara
	Monforte de Lemos
	O Paramo
	Paradela
	Ribadeo
	Samos
	Sarria
	Vilalba
	Viveiro
Ourense	Bande
	Castro Caldelas
Pontevedra	A Guardia
	A Lama
	Cangas
	Cuntis
	Forcarei
	Moaña
	O Rosal
	Redondela
	Sanxenxo
	Soutomaior

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade

❑ Programa Desconexión

Este programa foi ofertado pola **Secretaría Xeral da Igualdade**, no último trimestre do ano 2013, ás entidades locais galegas adheridas á Rede Galega de Entidades Locais contra a Violencia de Xénero , ao abeiro do convenio de colaboración asinado coa FEGAMP

O obxectivo deste programa é o de reforzar os vínculos materno-filiais e socio-afectivos e darlle peso ao ocio e tempo libre conxunto destas nais e as súas fillas e fillos menores a través dunha serie de actividades formativas e terapéuticas, sempre cun enfoque lúdico e participativo.

Desenvolveuse en 15 entidades locais, e participaron nel máis de 350 persoas :

PROVINCIA	CONCELLOS
A Coruña	A Coruña
	Boiro
	Cariño
	Coirós
	Ferrol
	Muxia
	Negreira
	Ordes
	Vilasantar
Ourense	O Carballiño
Pontevedra	Lalín
	Marín
	Moraña
	O Porriño
	Ponte Caldelas

❑ Programa de intervención con nenos e nenas vítimas de violencia de xénero

As situacións de violencia contra as mulleres afectan tamén as e os menores que se encontran no medio familiar, vítimas directas ou indirectas desa violencia, que necesitan de atención e medidas específicas que non teñen porque coincidir coas necesidades das nais; e ambas as dúas partes consideran prioritario potenciar unha intervención específica e especializada con menores expostos a situacións de violencia de xénero que tenten paliar, os efectos desa violencia.

Por isto a Secretaría Xeral da Igualdade considera de especial interese o desenvolvemento de programas específicos e especializados dirixidos a estes/as menores dado que se trata dun colectivo especialmente vulnerable.

No ano 2013 a Secretaría Xeral da Igualdade desenvolveu este programa dirixido a atención especializada a menores expostos a violencia de xénero, en colaboración coa

Fundación Meniños que conta cun Centro de asesoramento e terapia familiar dirixido a familias que precisan solucionar problemas relacionados cos seus fillos e fillas e resolver dúbidas sobre o proceso educativo. Este centro conta cunha experiencia de intervención con familias e infancia, cunha traxectoria de máis de 15 anos e está integrado por psicólogos/as e terapeutas familiares especialistas en intervención familiar con infancia en dificultade social

O programa de intervención está formulado coa finalidade de actuar sobre as necesidades fundamentais dos nenos e nenas e adolescentes que sufriron de maneira directa ou indirecta a violencia de xénero promovendo a súa recuperación e benestar psicosocial.

Obxectivos xerais do Programa:

- Identificar o dano producido no neno ou na nena.
- Coñecer a historia de violencia.
- Informarse sobre a situación actual (Psicolóxica, educativa, social...).
- Establecer contexto de seguridade e alianza cos nenos e nenas e coas súas familias.
- Identificar os factores de risco e protección.
- Explorar as vivencias do neno/a.
- Decidir obxectivos de cambio e indicadores.
- Xerar cambios.
- Proporcionar estratexias de afrontamento.
- Restaurar vínculos.
- Consolidar cambios.

Temas específicos que se traballan coas familias:

Cos nenos e nenas:

- Problemas de comportamento.
- Dificultades de atención.
- Problemas de sono, ansiedade.

- Problemas coa alimentación.
- Baixa autoestima.

Coas nais:

- Promoción das súas habilidades parentais.
- Fortalecemento de vínculos saudables cos seus fillos e fillas.
- Ansiedade e depresión.

O programa de intervención consta de cinco fases:

- Admisión: Recepción e avaliación da información e apertura do expediente.
- Avaliación e deseño do plan de intervención. Inclúe entrevistas co/coa menor, coa persoa/organismo derivante e, de ser o caso, con outras persoas de referencia, e o deseño do plan de intervención.
- Intervención: Entrevistas co/coa menor, coas persoas de referencia (se hai posibilidades) en función das necesidades do/da menor, e aplicación de técnicas terapéuticas.
- Seguemento de actuacións: entrevistas co/coa menor e con persoas/organismos derivantes.
- Entrega: elaboración de informe final e entrevista coa persoa derivante.

O programa desenvolveu en 2013 en Lugo e Ourense, en colaboración cos centros de información ás mulleres de ditas localidades.

☐ Guía técnica de Atención á Muller en Situación de Violencia de Xénero

A Guía técnica de atención á muller en situación de violencia de xénero está implantada en todo o **ámbito sanitario galego**.

❑ Medidas para a detección precoz na atención primaria

No artigo 26.2 da lei Galega 11/2007 do 27 de xullo para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, dispónse: *“deseñaranse medidas para a detección precoz da violencia de xénero entre as mulleres e as súas fillas e fillos menores de idade e establecerase un cuestionario para a detección precoz da violencia de xénero na atención primaria e un parte de lesións único e universal para todos os centros sanitarios de Galicia, que será de obrigado cumprimento para todas e todos os profesionais”* .

Na Guía de Atención á Muller en Situación de Violencia de Xénero recóllense, a modo de anexos, as medidas de detección precoz da violencia de xénero, así como os cuestionarios necesarios para isto:

- No anexo 3 da guía (páxina 23) recoméndanse unha serie de preguntas que se realizarán á muller no caso de sospeita de malos tratos.
- No anexo 4 (páxina 24) relaciónanse unha serie de preguntas para valorar a situación e o tipo de violencia exercida sobre a muller.
- No anexo 5 (páxina 25) indícanse preguntas para realizarlle á muller co fin de valorar a situación de risco.
- No anexo 7 (páxinas 26 e 27) preséntanse instrucións para cubrir o parte de lesións, que é único e para todos os centros sanitarios da nosa Comunidade Autónoma.

Nos cursos de “Prevención e atención ás mulleres que sofren violencia de xénero e aos seus fillos e fillas” danse pautas a seguir coas mulleres e cos seus fillos e fillas nos casos nos que se detecten malos tratos.

Rexistro de casos

Cada caso de violencia cara ás mulleres detectado rexístrase mediante un parte de lesións cuberto polo facultativo. Desde hai dous anos, na aplicación informática lanus encóntrase o formulario do parte de lesións.

Para facilitar o uso dese formulario, marcáronse os campos de obrigado cumprimento para o rexistro do informe e incorporáronse imaxes para indicar o lugar das lesións.

Esta parte de lesións está dispoñible para o seu uso nos hospitais en episodios de hospitalización, urxencias e consultas externas, nos centros de saúde e nos puntos de atención continuada.

Para a mellora da cumprimentación do parte de lesións e, para evitar o número de partes de lesións que non eran específicos de violencia de xénero, este ano incluíuse unha nota aclaratoria para cubrir só neses casos e o resultado foi moi satisfactorio.

Capítulo II: Medidas no ámbito xudicial

Artigo 28. Atención xurídica.

Artigo 29. Asistencia letrada.

Artigo 30. Exercicio da acción popular.

Artigo 31. Comparecencia da Xunta de Galicia nos procedementos penais iniciados por causas de violencia de xénero.

Artigo 32. Intervención da administración.

Atención xurídica e asistencia letrada

Un dos trazos máis salientables da regulación galega en materia de asistencia xurídica gratuíta establecida polo Decreto 269/2008, do 6 de novembro, polo que se aproba o regulamento de asistencia xurídica gratuíta de Galicia, atópase na incorporación de quendas de oficio específicas para a asistencia xurídica de mulleres maltratadas, pois requiren unha atención especializada.

Deste xeito, dáse cumprimento ao establecido nos artigos 28 e 29 da Lei galega 11/2007, do 27 de xullo, os cales prevén que os servizos de orientación xurídica dos colexios profesionais da avogacía de Galicia garantan a atención xurídica especializada en materia de violencia de xénero a través de profesionais coa formación específica en materia de violencia contra as mulleres (art. 28.2), así como a dispoñibilidade, na totalidade dos colexios profesionais da avogacía de Galicia, dunha quenda de oficio en materia de violencia de xénero (art. 29.3).

Consonte a todo isto, o **Regulamento de asistencia xurídica gratuíta de Galicia** estableceu a constitución dunha quenda de garda permanente durante as 24 horas do día, atendida por letrados/as especializados para a prestación do servizo de asistencia letrada ás mulleres vítimas de delitos de violencia de xénero (art. 29.2 do Decreto

269/2008), así como o requisito complementario de formación para os avogados e as avogadas especializados/as que realicen a asistencia xurídica e defensa en xuízo de mulleres vítimas de violencia de xénero (art. 30.2).

Neste ámbito, o total de actuacións certificadas polos Colexios de Avogados nos tres primeiros trimestres do ano 2013 en aplicación do módulo establecido (defensa xurídica da muller en dilixencias policiais, orde de protección e procedementos administrativos relacionados coa violencia de xénero e doméstica) elevouse a un total de 430 asuntos cun custo total para a Comunidade Autónoma de 44.173,90 €, segundo a seguinte táboa:

Colexios avogados	1º trimestre/2013		2º trimestre/2013		3º trimestre/2013		TOTAL	
	nº asuntos	importe	nº asuntos	importe	nº asuntos	importe	nº asunt	importe
A Coruña	36	3.698,28	36	3.698,28	9	924,57	81	8.321,13
Lugo	8	821,84	6	616,38	6	616,38	20	2.054,60
Ourense	19	1.951,87	22	2.260,06	11	1.130,03	52	5.341,96
Pontevedra	27	2.773,71	36	3.698,28	21	2.157,33	84	8.629,32
Santiago	8	821,84	10	1.027,30	5	513,65	23	2.362,79
Ferrol	13	1.335,49	22	2.260,06	10	1.027,30	45	4.622,85
Vigo	41	4.211,93	44	4.520,12	40	4.109,20	125	12.841,25
Total	152	15.614,96	176	18.080,48	102	10.478,46	430	44.173,90

Fonte: Consellería de Presidencia Administracións Públicas e Xustiza.

❑ **Exercicio da acción popular**

No Consello da Xunta do 11 de xullo de 2013 aprobouse o Acordo polo que se aproba o protocolo para o exercicio da acción popular por parte da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia nos procedementos penais en casos de morte por causa de violencia de xénero.

Segundo dito protocolo cada vez que a Secretaría Xeral da Igualdade teña constancia dunha morte por violencia de xénero dará traslado inmediato de toda a información, á Asesoría Xurídica Xeral da Xunta, para que prepare a comparecencia.

Ademais, a Secretaría Xeral da Igualdade será a encargada de recadar toda a información posible sobre os casos deste tipo de violencia, tamén de xeito inmediato e

protocolizado, para activar, se fose necesario, os recursos de carácter social que se puideran precisar: apoio a menores, atención psicolóxica, axudas económicas, etc.

Logo da aprobación no mes de xullo do citado acordo a Asesoría Xurídica da Xunta solicitou en 2013 a personación nos dous casos das mortes de mulleres por violencia de xénero, acontecidos en Verín e Marín e que xa foron aceptadas polos correspondentes xulgados competentes.

Intervención da Administración

O Servizo de xustiza penal xuvenil, da Dirección xeral de familia e inclusión, é o órgano encargado da execución das medidas xudiciais impostas aos menores en aplicación da L.O. 5/2000, de 12 de xaneiro, reguladora da responsabilidade penal dos menores. As actuacións desenvolvidas nos centros de execución de medidas xudiciais durante o ano 2013 en relación coa prevención e tratamento da violencia de xénero foron as seguintes:

- Centro Concepción Arenal .- A Coruña
 - . Talleres de habilidade sociais
 - . Taller sobre xestión de conflitos.
 - . Taller sobre violencia de xénero “Somos dous eu tamén conto”
 - . Taller de habilidades sociais.
 - . Taller de valores/empatía/dilema moral.
- Centro Monteleido.- Ourense
 - . Actividades específicas de tipo grupal dentro do Programa “Iguais”
 - . Actividades específicas a realizar durante todo o mes de novembro.
 - . Calendario violeta anual, con lembranzas ás vítimas de violencia de xénero.
 - . Programa afectivo sexual “Quérote +”
 - . Celebración do día 8 de marzo: “Día da muller”
 - . Taller de competencias sociais durante todo o ano.

- Centro Montefiz.- Ourense
 - . Programa específico de control de agresión sexual
 - . Programa de tratamento da violencia filio-parental ascendente (trata o problema da violencia de xénero, ao ser maioría de varóns os que agreden as súas nais)
- Centro Avelino Montero.- Pontevedra
 - . Curso de “Prevención da conduta violenta” (Cruz vermella xuventude de Pontevedra)
 - . Curso de “Habilidades sociais” (Cruz vermella xuventude de Pontevedra)
 - . Actividades para a vida (alumnas do prácticum de 4ºC de Psicopedagogía da USC).
 - . Taller de saúde (alumnas do prácticum de 3ºC de Educación Social da USC).
 - . Programa de prevención da violencia de xénero e reeducación de maltratadores (Psicólogo ou psicóloga e educador ou educadora titor do centro)

Capítulo III: Outras medidas de apoio e protección

Artigo 33. Deseño e implantación de dispositivos de alarma.

Artigo 34. Programas de intervención con homes en relación coa violencia de xénero.

Deseño e implantación de dispositivos de alarma

En xullo de 2009, os Ministerios de Igualdade e de Interior puxeron a disposición da xudicatura un sistema de dispositivos de alarma que permite o control das medidas de afastamento en materia de violencia de xénero.

Este procedemento regúlase a través da *Resolución de 17 de xullo de 2009, da Secretaría de Estado de Seguridad, pola que se acorda a publicación do “Protocolo de actuación para a implantación do sistema de seguimento por medios telemáticos do cumprimento das medidas de afastamento en materia de Violencia de Xénero” e*

ordénase a elaboración das normas técnicas de Desenvolvemento dos mesmos polos Corpos e Forzas de Seguridade do Estado.

O referido protocolo, aprobado polo **Comité Técnico da Comisión Nacional de Coordinación da Policía Xudicial**, na reunión do 6 de xullo de 2009, ten como finalidade garantir e homoxeneizar a plena operatividade do sistema, establecendo pautas xerais de actuación e comunicación das persoas que interveñen nestas actuacións, así como o coñecemento por estas do seu funcionamento e virtualidade, que facilite a adecuada intervención en cada posto concreto.

O sistema permite verificar o cumprimento das medidas cautelares de afastamento da vítima impostas nos procedementos que se seguen por violencia de xénero en que se estime oportuno, acorde coas pautas e regras que, no seu caso, establece a Autoridade Xudicial e de conformidade co disposto no Protocolo. Na mesma maneira, o sistema proporciona información actualizada e permanente das incidencias que afecten ao cumprimento das medidas impostas, así como das posibles incidencias, tanto accidentais como provocadas, no funcionamento dos elementos de vixilancia empregados.

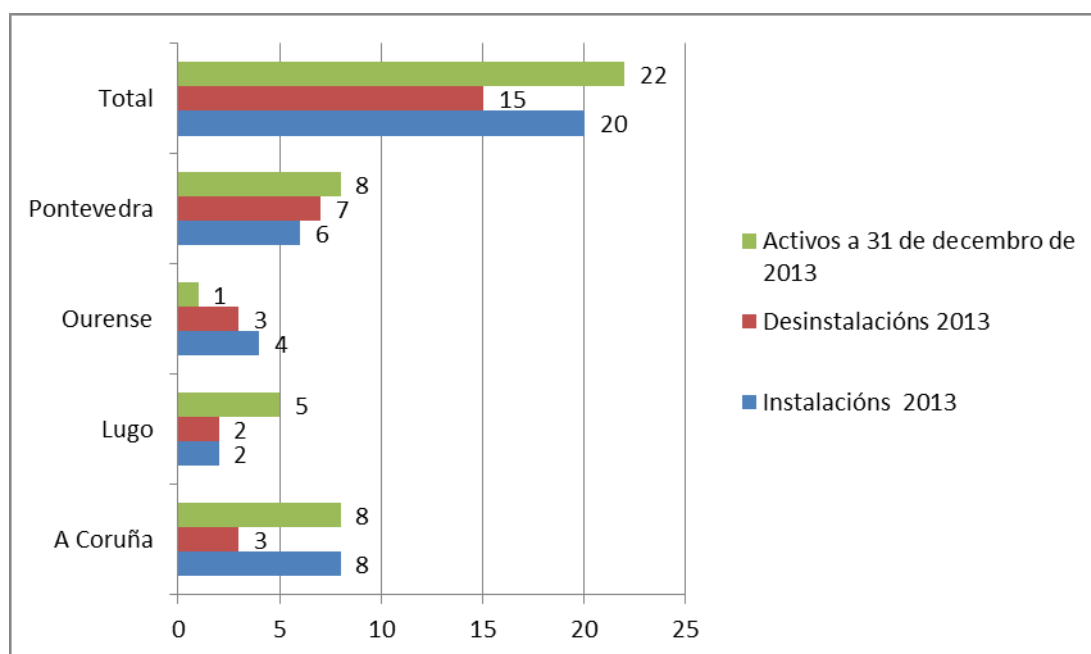
Os avisos que xera o sistema son de dous tipos: alarma e alerta, graduados de maior a menor risco.

Existen dous tipos de compoñentes do sistema: dispositivo para o inculpado e dispositivo para a vítima.

No conxunto de España contabilizáronse, a 31 de decembro do 2013, un total de **726 medios telemáticos activos** no marco das medidas de afastamento no ámbito da violencia de xénero. Madrid segue a ser a primeira comunidade autónoma con 177 dispositivos activos, seguido de Andalucía con 172 e a Comunidade Valenciana con 112. **Galicia é, xunto a Cantabria, a novena Comunidade Autónoma con dispositivos activos a finais de 2013, un total de 22.**

Sistema de seguimento por medios telemáticos das medidas de afastamento no ámbito da violencia de xénero na Comunidade Autónoma de Galicia no ano 2013.

	Instalacións 2013	Desinstalacións 2013	Activos a 31 de decembro de 2013
A Coruña	8	3	8
Lugo	2	2	5
Ourense	4	3	1
Pontevedra	6	7	8
Total	20	15	22

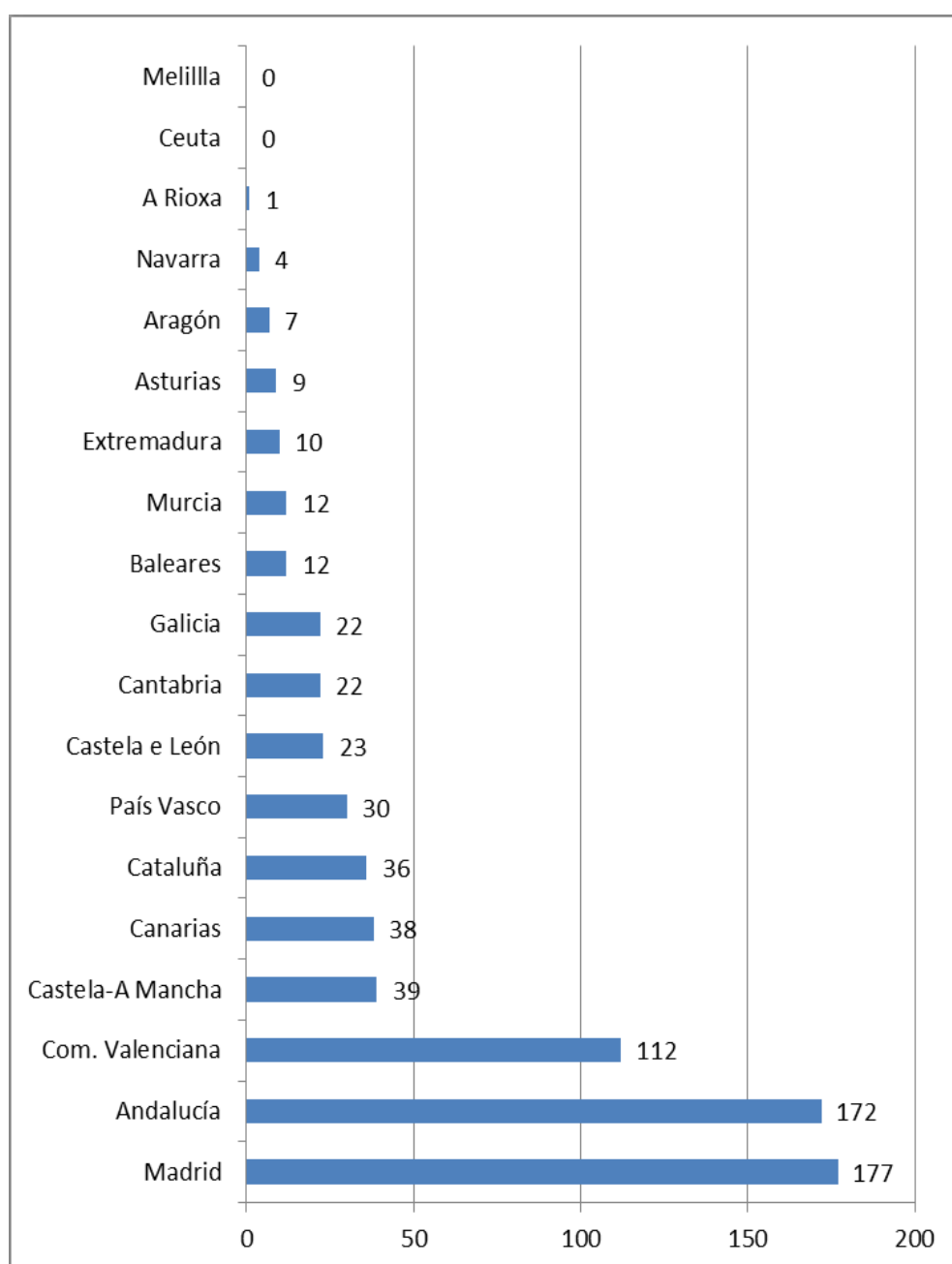

Fonte: Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade. Delegación do Goberno para a violencia de xénero
 Enlace: <http://www.msc.es/ssi/violenciaGenero/portalEstadistico/home.htm>

Sistema de seguimento por medios telemáticos das medidas de afastamento no ámbito da violencia de xénero. Total Comunidades Autónomas.

Comunidade Autónoma	Activos a 31/12/2013
Madrid	177
Andalucía	172
Com. Valenciana	112
Castela-A Mancha	39

Canarias	38
Cataluña	36
País Vasco	30
Castela e León	23
Cantabria	22
Galicia	22
Baleares	12
Murcia	12
Extremadura	10
Asturias	9
Aragón	7
Navarra	4
A Rioxa	1
Ceuta	0
Melilla	0
Total	726

Fonte: Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade. Delegación do Goberno para a violencia de xénero
 Enlace: <http://www.msc.es/ssi/violenciaGenero/portaEstadistico/home.htm>

❑ Servizo Telefónico de Atención y Protección para Víctimas de Violencia de xénero (ATENPRO)

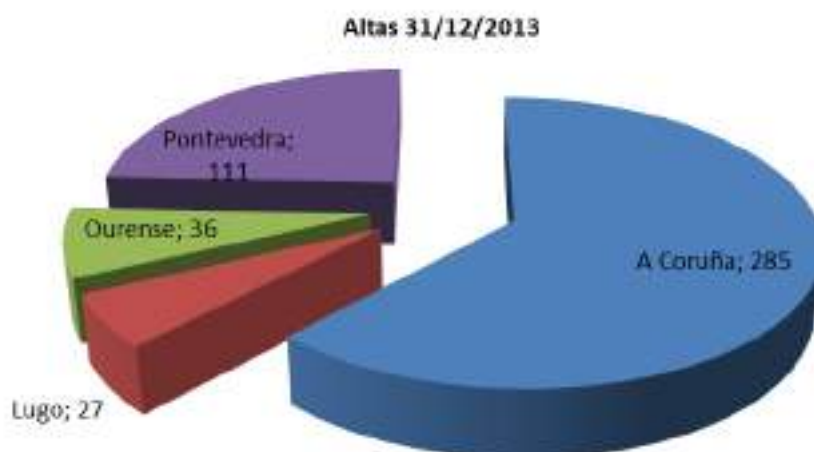
O servizo ATENPRO para vítimas de violencia de xénero, dependente do Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade, a través da Delegación do Goberno para a Violencia de Xénero, é unha modalidade baseada en tecnoloxías de comunicación telefónica móbil e de telelocalización telefónica que ofrece ás vítimas da violencia de

xénero que contén unha orde de protección ou medida de afastamento, unha atención inmediata e a distancia, asegurando unha resposta rápida ás eventualidades que poidan acontecerlles as 24 horas do día, os 365 días do ano e independentemente do lugar onde se atopen.

Evolución das cifras de usuarias do servizo telefónico e protección para vítimas de violencia de xénero en Galicia no ano 2013

	Altas 2013	Baixas 2013	Altas a 31 de decembro de 2013
A Coruña	169	143	285
Lugo	8	9	27
Ourense	9	12	36
Pontevedra	48	62	111
Total	234	226	459

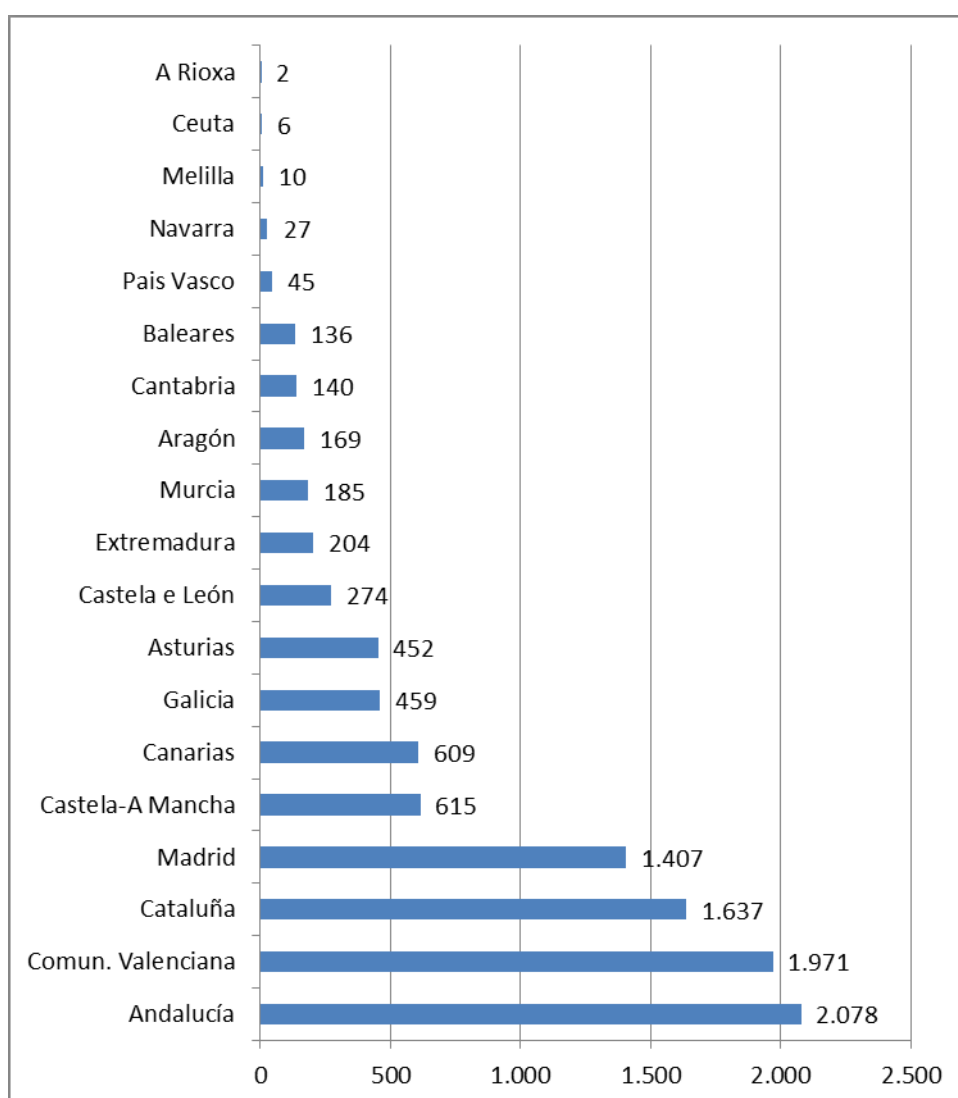
Fonte: Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade. Delegación do Goberno para a violencia de xénero

Fonte: Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade. Delegación do Goberno para a violencia de xénero
Enlace: <http://www.msc.es/ssi/violenciaGenero/portalEstadistico/home.htm>

No conxunto de España a finais de 2013 había 10.426 usuarias do servizo en alta do servizo ATENPRO. A cifra mais elevada de usuarias do servizo ATENPRO en alta ao remate de 2013, correspondía a Andalucía (2.078) seguida da Comunidade Valenciana (1.971), Cataluña (1.637) e Madrid (1.407). **Galicia, cun rexistro de 459 altas** posicionábase nun sétimo lugar.

Comunidade Autónoma	Altas a 31/12/2013
Andalucía	2.078
Comun. Valenciana	1.971
Cataluña	1.637
Madrid	1.407
Castela-A Mancha	615
Canarias	609
Galicia	459
Asturias	452
Castela e León	274
Extremadura	204
Murcia	185
Aragón	169
Cantabria	140
Baleares	136
Pais Vasco	45
Navarra	27
Melilla	10
Ceuta	6
A Ríoxa	2
Total	10.426

Fonte: Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade. Delegación do Goberno para a violencia de xénero
Enlace: <http://www.msc.es/ssi/violenciaGenero/portalEstadistico/home.htm>

Sistema de seguimento integral da violencia de xénero: VIOGEN

O Sistema de Seguimento Integral de violencia de xénero, coñecido como VIOGEN, é unha aplicación informática desenvolvida pola Secretaría de Estado de Seguridade do **Ministerio do Interior** que pretende acadar os seguintes obxectivos:

- Aglutinar as diferentes institucións públicas que teñen competencias en materia de violencia de xénero
- Integrar toda a información de interese que se estime necesaria
- Facer predición do risco

- Atendendo ao nivel de risco, realizar o seguimento e protección ás vítimas en todo o territorio nacional
- Efectuar un labor preventivo, emitindo avisos, alertas e alarmas, a través do “Sistema de notificacións automatizadas”, cando se detecte algunha incidencia ou acontecemento que poida por en perigo a integridade da vítima.
- Buscando establecer unha tupida rede que permita o seguimento e protección de forma rápida, integral e efectiva das mulleres maltratadas, e dos seus fillos e fillas, en calquera parte do territorio nacional.

Datos dos casos activos en Galicia, por provincia, no sistema VIOGEN a 31 de decembro de 2013, segundo o nivel de risco:

Nivel de Risco	Provincia				Total
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	
Non apreciado	991	426	304	645	2.366
Baixo	317	101	52	214	684
Medio	75	37	19	70	201
Alto	3	2	1	3	9
Extremo	0	0	0	1	1
Total	1.386	566	376	933	3.261

Fonte: Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade/Ministerio do Interior.Secretaría de Estado de Seguridade

Capítulo IV: Medidas no ámbito da formación e do emprego

Artigo 35. Medidas específicas no ámbito da formación e do emprego.

Artigo 36. Plans de igualdade nas empresas.

Artigo 37. Obriga de confidencialidade no ámbito laboral.

Medidas específicas no ámbito da formación, do emprego e da prevención de riscos no posto de traballo

A Dirección xeral de xuventude e voluntariado, na Subdirección xeral de voluntariado e participación desenvolveu a Orde do 8 de xullo pola que se determinan as bases reguladoras e se convocan prazas de persoas colaboras-bolseiras para residencias xuvenís. Entre os criterios de selección que se teñen en conta son, entre

outros, as mulleres vítimas de violencia de xénero ou persoas solicitantes cuxas proxenitoras a sufrisen, sempre que a acreditación das ditas circunstancias foran emitidas nos 12 meses anteriores á data de presentación da solicitude. Para esta orde non se presentou ningunha solicitude durante o ano 2013.

Tamén tramitou a Orde do 19 de xuño pola que se convocan prazas nas residencias xuvenís dependentes desta Consellería. De novo entre os criterios de selección figura as mulleres vítimas de violencia de xénero ou persoas solicitantes cuxas proxenitoras a sufrisen sempre que a acreditación das ditas circunstancias fora emitida nos 12 meses anteriores á data de presentación da solicitude. Houbo soamente unha única solicitude e polo tanto un beneficiario.

A Dirección Xeral de emprego e formación, en virtude do establecido na súa Orde do 2 de maio de 2006 (DOG nº 89, de 10 de maio) pola que se regula o programa de fomento da inserción laboral das mulleres vítimas de violencia, en todas as medidas de emprego xestionadas, estas mulleres están contempladas como colectivo preferente. Así mesmo, teñen tamén acceso preferente aos programas de mellora da empregabilidade, en concreto, aos servizos de orientación profesional e aos cursos de formación ocupacional; aos programas mixtos de formación-emprego, a través da súa participación en escolas obradoiro, casas de oficios e obradoiros de emprego e aos programas de cooperación ou experienciais, a través dun contrato temporal de 12 meses de duración. Ao longo do ano 2013, foron contratadas ao abeiro dos Programas de Cooperación un total de 56 mulleres vítimas de violencia.

Na **Dirección Xeral de Traballo e Economía Social**, a Subdirección Xeral de Fomento da Contratación e do traballo Autónomo na súa Orde de 28 de maio de 2013 pola que se establecen as bases reguladoras do programa de incentivos á contratación das persoas traballadoras cofinanciado polo FSE, as mulleres vítimas de violencia de xénero son consideradas colectivo prioritario tanto na contratación por conta allea de carácter indefinido como na contratación por conta allea de carácter persoal.

Esta mesma subdirección tramita a orde do 19 de agosto de 2013 pola que se establecen as bases reguladoras do programa para a promoción do emprego autónomo cofinanciado polo FSE na que, como no caso anterior, as mulleres vítimas de violencia de xénero son consideradas colectivo preferente.

Por parte da **Unidade Administrativa de Igualdade, da Secretaría Xeral técnica** leváronse a cabo as seguintes actuacións:

- A análise, coordinadamente co persoal da Dirección Xeral de Traballo e Economía Social e dos Departamentos Territoriais, relativa á revisión dos convenios colectivos desde unha perspectiva de xénero coa finalidade de, no caso de detectar unha cláusula discriminatoria, informar ao Consello Galego de Relacións Laborais quen se pronunciará sobre a conveniencia da intervención da autoridade laboral. Durante o ano 2013 nesta UAI tiveron entrada un total de 146 convenios colectivos que están informados na súa totalidade.
- A presentación do apoio técnico en materia de xénero aos departamentos desta consellería na área de traballo.
- O impulso na elaboración dos plans de igualdade de oportunidades e do trato entre as mulleres e os homes nas empresas galegas así como o asesoramento técnico na materia.
- O estudo dos distintos plans coa finalidade de propor a elaboración da correspondente certificación, no seu caso, dos referidos plans nas distintas empresas galegas que así o solicitaran.
- A colaboración coas distintas entidades públicas e privadas no desenvolvemento das distintas actividades relacionadas coa igualdade laboral e a eliminación de toda violencia e acoso incluído o sexual.

Informes emitidos polo Punto de Coordinación das Ordes de Protección en 2013 para os efectos da incorporación de mulleres vítimas de violencia de xénero ao Programa de inserción laboral.

Provincia	Nº informes emitidos
A Coruña	69
Lugo	35
Ourense	19
Pontevedra	88
TOTAL	211

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Plans de igualdade nas empresas

A **Dirección Xeral de Traballo e Economía Social**, publicou a Orde do 3 de xuño de 2013 (DOG 109, do 10 de xuño) pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión, en réxime de concorrència competitiva, de subvencións para implantar a responsabilidade social empresarial (RSE) e a igualdade nas pequenas e medianas empresas no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo e se convocan para o exercicio 2013.

No marco desta orde regúlase o Programa I da Liña II relativa a implantación de plans de igualdade nas empresas Pemes, cun orzamento inicial previsto de 200.000.00 €. As actividades que se subvencionan dentro desta liña son: a realización dunha diagnose da realidade da empresa desde a perspectiva de xénero, a asistencia a cursos de formación en materia de igualdade, a contratación de persoal con experiencia e/ou coñecementos en materia de igualdade para asesorar na elaboración e implantación dun plan de igualdade e os gastos derivados da contratación de empresas ou entidades externas especializadas en materia de igualdade coa finalidade anterior. Concedéronse axudas a 32 das empresas solicitantes.

No artigo 25 de dita orde faise mención expresa ao artigo 36 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, establecendo como un dos criterios para a concesión destas axudas, a incorporación nos plans de igualdade de medidas de apoio á inserción, permanencia e promoción laboral das mulleres en xeral e das que sofren violencia de xénero. A baremación por este concepto pode chagar ata os 10 puntos. Non se tramitou por esta circunstancia ningunha solicitude.

O Consello Galego de Relacións Laborais publicou como cada ano o Informe anual sobre negociación colectiva no estudo e análise das cláusulas dos convenios colectivos que se asinan anualmente sobre violencia de xénero e que fan referencia, principalmente, aos dereitos da muller traballadora vítima deste tipo de violencia.

Igualmente, a Comisión Consultiva Autonómica para a igualdade entre mulleres e homes na negociación colectiva, está a traballar na elaboración dun estudo sobre

os plans de igualdade existentes en Galicia cara a difusión de boas prácticas como por exemplo a conveniencia de incluír neles algunha medida co obxectivo de sensibilizar e informar para a prevención e erradicación da violencia de xénero.

Capítulo V: Medidas de carácter económico

Artigo 38. Valoración de rendas.

Artigo 39. Prestacións periódicas.

Artigo 40. Outras prestacións.

Artigo 41. Procedemento abreviado para a percepción da renda de integración social de Galicia.

Artigo 42. Axudas escolares.

Artigo 43. Fondo Galego de Garantía de Indemnizacións.

Artigo 44. Dereito de acceso á vivenda.

Artigo 45. Acceso prioritario ás vivendas de promoción pública.

Artigo 46. Equipamentos sociais especializados.

Valoración de rendas

Segundo o artigo 38 da Lei 11/2007 galega para a prevención e tratamento integral da violencia de xénero, co fin de favorecer a autonomía das mulleres que estean en situación de violencia de xénero, e para os efectos do dereito a percibir a renda de integración social de Galicia e as outras axudas económicas previstas nesta lei, quedan excluídos do cómputo das rendas os ingresos do agresor.

Resulta fundamental reforzar as medidas de control que permitan unha utilización racional e eficiente dos recursos públicos e impidan situacións de solapamento no cobramento de prestacións económicas públicas. Neste senso, artellouse un procedemento que fai posible o cruzamento periódico (de carácter mensual) de datos entre a Secretaría Xeral de Igualdade e a Dirección Xeral de Familia e Inclusión coa

finalidade de evitar que se produza un aboamento simultáneo das prestacións económicas da súa respectiva competencia (axuda periódica e a RISGA)

Prestacións periódicas

- Axudas de pagamento periódico

O Diario Oficial de Galicia publicou, con data 5 de abril de 2013, a Orde do 2 de abril **da Vicepresidencia e Consellería da Presidencia Administracións Públicas e Xustiza** pola que se convocaban as axudas periódicas de apoio a mulleres que sofren violencia de xénero.

A finalidade destas axudas é proporcionarlles apoio económico ás mulleres que sofren violencia de xénero para tentar garantirles unhas condicións suficientes de independencia económica respecto do agresor, condicións que lles posibiliten dar o primeiro paso ou consolidar a ruptura dunha situación na que corren perigo.

Os requisitos para percibir esta axuda eran:

- Ser muller, maior de idade ou emancipada, vítima de violencia de xénero nunha relación de convivencia e acreditar a situación de violencia derivada de convivencia con algún dos documentos seguintes: certificación da orde de protección ou da medida cautelar, testemuño ou copia autenticada polo/a secretario/a xudicial da propia orde de protección ou da medida cautelar; sentenza de calquera orde xurisdiccional, que declare que a muller sufriu violencia de xénero; informe dos servizos sociais e/ou sanitarios da administración pública autonómica ou local, informe dos servizos de acollida ou informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de violencia.
- Ter cesado a convivencia co agresor dentro dos doce meses anteriores á data de presentación da solicitude.
- Estar empadroada e residir na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Percibir uns ingresos mensuais iguais ou inferiores a 1,5 veces o IPREM vixente.

- Non ter percibido esta axuda con anterioridade, nin a axuda establecida no artigo 27 da Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero.

A contía da axuda, destinada directamente á beneficiaria, de carácter periódico, ata o máximo de doce mensualidades, establécese en función dos ingresos da solicitante en relación co indicador público de renda e efectos múltiples (IPREM) para o ano 2013 e calcúlase de acordo coas seguintes especificacións:

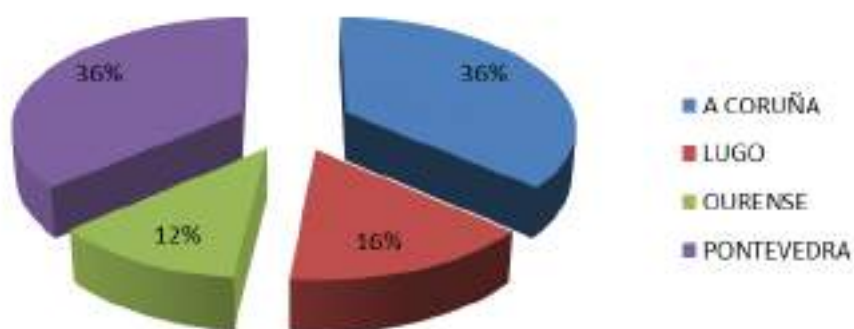
Ingresos	Contía axuda por mes
Renda $\leq$ IPREM	600€
Renda $\leq$ IPREM e 1 fillo/a menor a cargo ou discapacidade da vítima $\geq$ 33 %	650€
Renda $\leq$ IPREM e 1 fillo/a menor a cargo e este/a ou solicitante discapacidade $\geq$ 33 %	700€
Renda $\leq$ IPREM e 2 ou máis fillos/as menores a cargo	700€
Renda $\leq$ IPREM e 2 ou máis fillos/as menores a cargo e algunha ou algún deles ou a solicitante teñan unha discapacidade $\geq$ 33 %	800€
Renda $\leq$ IPREM e 1 fillo/a menor a cargo e este/a ou a solicitante teñan unha discapacidade $\geq$ 65 % ou recoñecido grao de dependencia	800€
Renda $\geq$ IPREM e $\leq$ 1,5 veces IPREM	300€
Renda $\geq$ IPREM e $\leq$ 1,5 veces IPREM e 1 fillo/a menor a cargo ou discapacidade da vítima $\geq$ 33 %	350€
Renda $\geq$ IPREM e $\leq$ 1,5 veces IPREM e 1 fillo/a menor a cargo e este/a ou solicitante discapacidade $\geq$ 33 %	400€
Renda $\geq$ IPREM e $\leq$ 1,5 veces IPREM e 2 ou máis fillos/as menores a cargo	400€
Renda $\geq$ IPREM e $\leq$ 1,5 veces IPREM e 2 ou máis fillos/as menores a cargo e algunha ou algún deles ou a solicitante teñan unha discapacidade $\geq$ 33 %	500€
Renda $\geq$ IPREM e $\leq$ 1,5 veces IPREM e 1 fillo/a menor a cargo e este/a ou a solicitante teñan unha discapacidade $\geq$ 65 % ou recoñecido grao de dependencia	500€

Os datos relativos á concesión desta axuda no ano 2013 son os seguintes:

▪ **Nº DE BENEFICIARIAS DAS AXUDAS POR PROVINCIAS**

Provincia	Nº Benef.
A Coruña	104
Lugo	44
Ourense	34
Pontevedra	104
Total	286

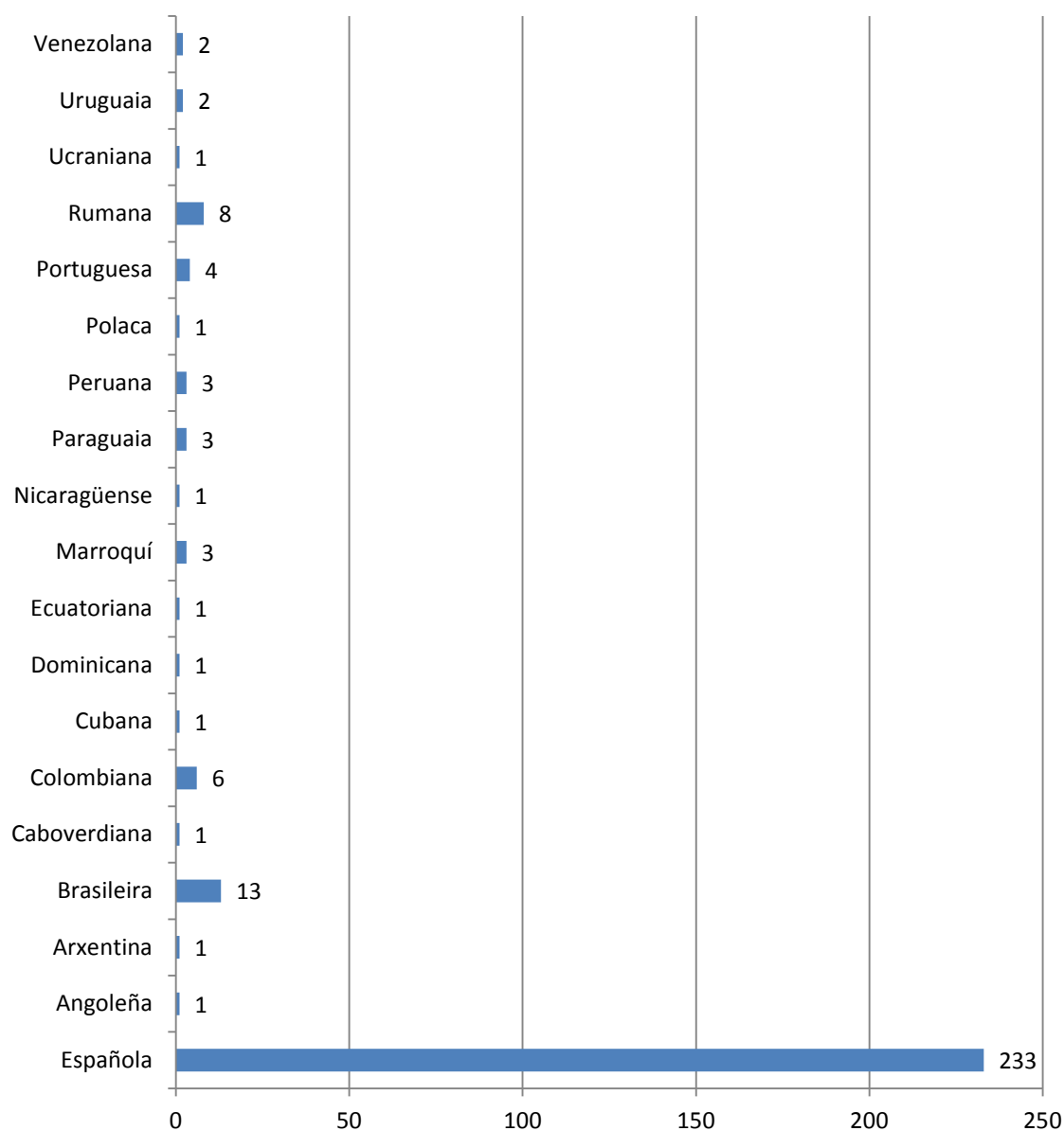
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ **Nº DE BENEFICIARIAS SEGUNDO NACIONALIDADE**

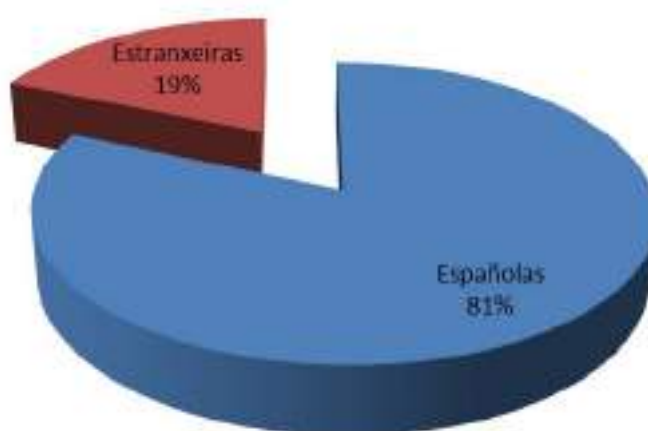
NACIONALIDADE	Nº BENEF.	%
Española	233	81,5%
Angoleña	1	0,3%
Arxentina	1	0,3%
Brasileira	13	4,5%
Caboverdiana	1	0,3%
Colombiana	6	2,1%
Cubana	1	0,3%
Dominicana	1	0,3%
Ecuatoriana	1	0,3%
Marroquí	3	1,0%
Nicaragüense	1	0,3%
Paraguaia	3	1,0%
Peruana	3	1,0%
Polaca	1	0,3%
Portuguesa	4	1,4%
Rumana	8	2,8%
Ucraniana	1	0,3%
Uruguaia	2	0,7%
Venezolana	2	0,7%
TOTAL	286	100%

Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Nacionalidade	Nº benef.	%
Españolas	233	81%
Estranxeiras	53	19%
Total	286	100%

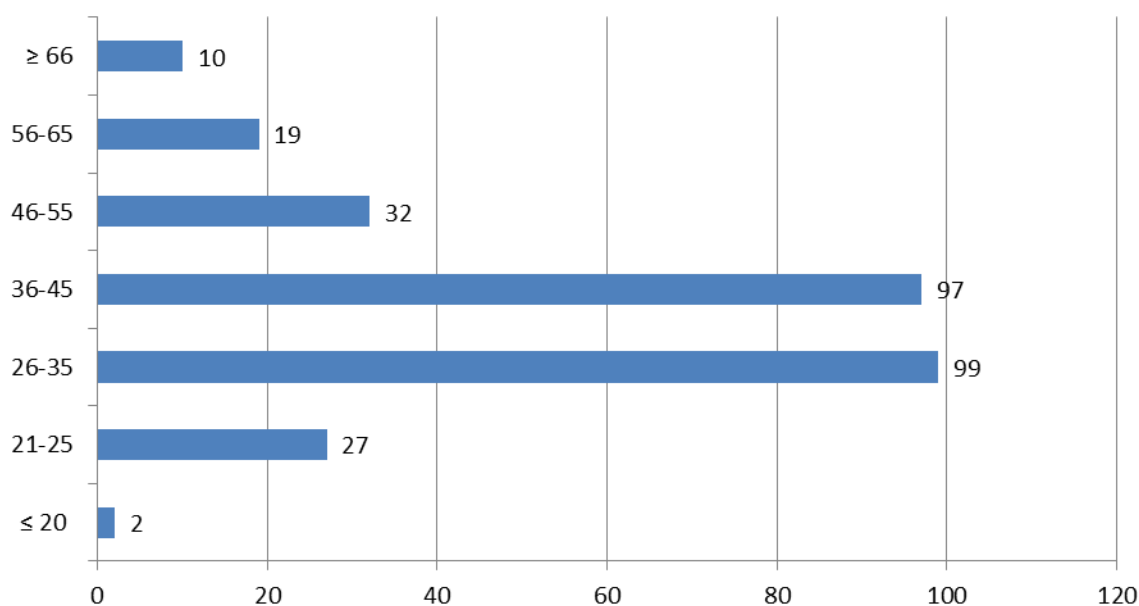
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ **Nº DE BENEFICIARIAS SEGUNDO IDADE**

Idade	Nº benef.	%
≤ 20	2	1%
21-25	27	9%
26-35	99	35%
36-45	97	34%
46-55	32	11%
56-65	19	7%
≥ 66	10	3%
Total	286	100%

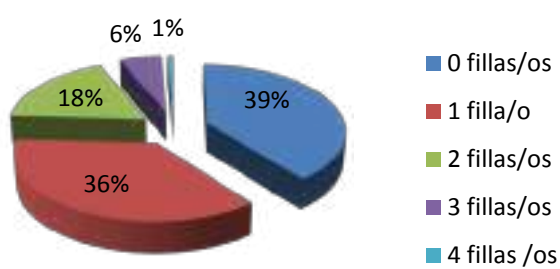
Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ Nº DE BENEFICIARIAS SEGUNDO NÚMERO DE FILLOS/AS

Nº fillos/as	Nº benef.	%
Ningún	113	39,5%
1	104	36,4%
2	51	17,8%
3	16	5,6%
4	2	0,7%
Total	286	100%

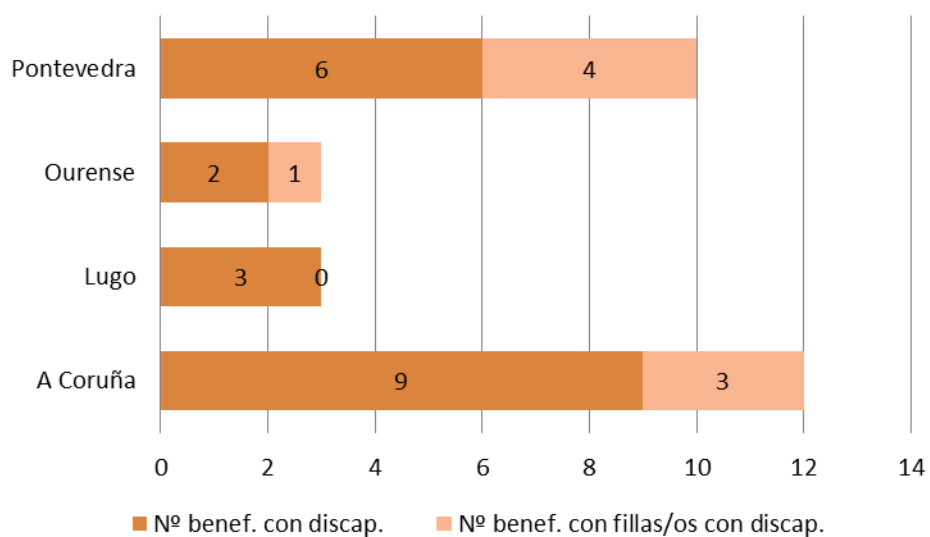
Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ N° DE BENEFICIARIAS QUE ACREDITAN DISCAPACIDADE

Provincia	Nº benef. con discap.	Nº benef. con fillas/os con discap.
A Coruña	9	3
Lugo	3	0
Ourense	2	1
Pontevedra	6	4
Total	20	8

Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Outras prestacións

❑ Axudas de pagamento único

No Diario Oficial de Galicia do 24 de maio de 2013 publicouse a orde do 8 de maio de 2013, da **Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza** pola que se convocaban as axudas establecidas no artigo 27 da Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, e no artigo 43 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.

O obxecto desta orde é establecer as bases que rexen a concesión das axudas previstas nos devanditos textos legais. A finalidade das axudas establecidas na antedita lei orgánica é proporcionarlle apoio económico ás mulleres que sofren violencia de xénero; a das indemnizacións previstas na lei galega é facer valer o dereito recoñecido por sentenza xudicial ditada por xulgados e tribunais con sede no territorio galego.

Mediante esta orde convocáronse dúas liñas de axuda. Unha delas é a axuda económica de pagamento único para mulleres vítimas de violencia de xénero, que, residindo na Comunidade Autónoma de Galicia, acrediten insuficiencia de recursos e unhas especiais dificultades para obter un emprego.

Beneficiarias:

- Mulleres vítimas de violencia de xénero.

Requisitos:

- Ser vítima de violencia de xénero. A situación de violencia de xénero acreditarase coa orde de protección a favor da vítima, cando esta estea en vigor; coa sentenza condenatoria definitiva, ou definitiva e firme, que conteña medidas de protección vixentes que acrediten a actualidade da situación de violencia e, excepcionalmente, co informe do Ministerio Fiscal que indique a existencia de indicios de que a denunciante é vítima de violencia de xénero, mentres non se dite a orde de protección.

- Estar empadroadada e ter residencia en calquera dos concellos da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Ter especiais dificultades para obter un emprego.
- Carecer de rendas que, en cómputo mensual, superen o 75 por cento do salario mínimo interprofesional vixente, excluída a parte proporcional de dúas pagas extraordinarias.

A axuda consiste na contía económica seguinte:

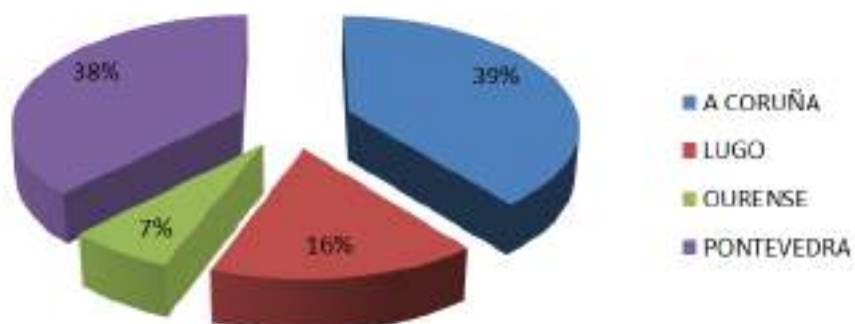
Tipoloxía	Importe do subsidio de desemprego
Con carácter xeral	6 meses
1 familiar ou menor acollido pola vítima	12 meses
Discapacidade da vítima ≥ 33 % (sen responsabilidades familiares)	12 meses
2 ou mais familiares ou menores acollidos pola vítima, ou 1 familiar e 1 menor.	18 meses
1 familiar ou menor acollido pola vítima, e conxuntamente discapacidade da vítima ou da persoa dependente ≥ 33 %	18 meses
2 ou máis familiares ou menores (ou 1 familiar e 1 menor) acollidos pola vítima, e conxuntamente, discapacidade ≥ 33 % da vítima ou da persoa dependente	24 meses
Vítima, ou familiar ou menor acollido con discapacidade ≥ 65 %	24 meses

Os datos relativos á concesión desta axuda no ano 2013 son os seguintes:

▪ **Nº DE BENEFICIARIAS POR PROVINCIA**

Provincia	Beneficiarias
A Coruña	24
Lugo	10
Ourense	4
Pontevedra	23
Total	61

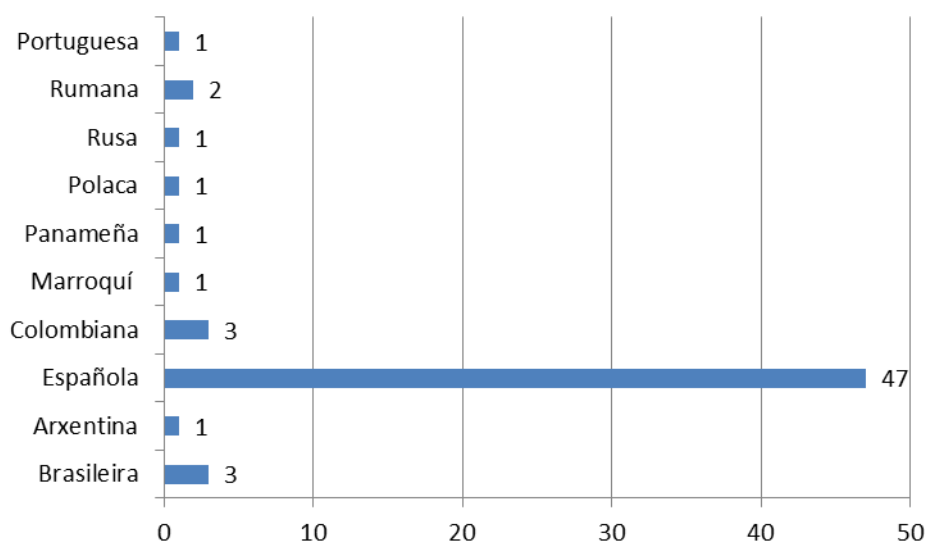
Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ N° DE BENEFICIARIAS SEGUNDO NACIONALIDADE

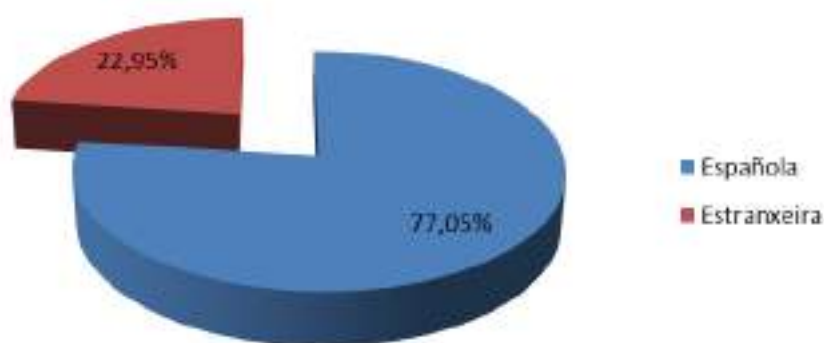
Nacionalidade	Nº benef.	%
Brasileira	3	4,92%
Arxentina	1	1,64%
Española	47	77,05%
Colombiana	3	4,92%
Marroquí	1	1,64%
Panameña	1	1,64%
Polaca	1	1,64%
Rusa	1	1,64%
Rumana	2	3,28%
Portuguesa	1	1,64%
Total	61	100%

Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Nacionalidade	Nº benef.	%
Española	47	77,05%
Estranxeira	14	22,95%
Total	61	100%

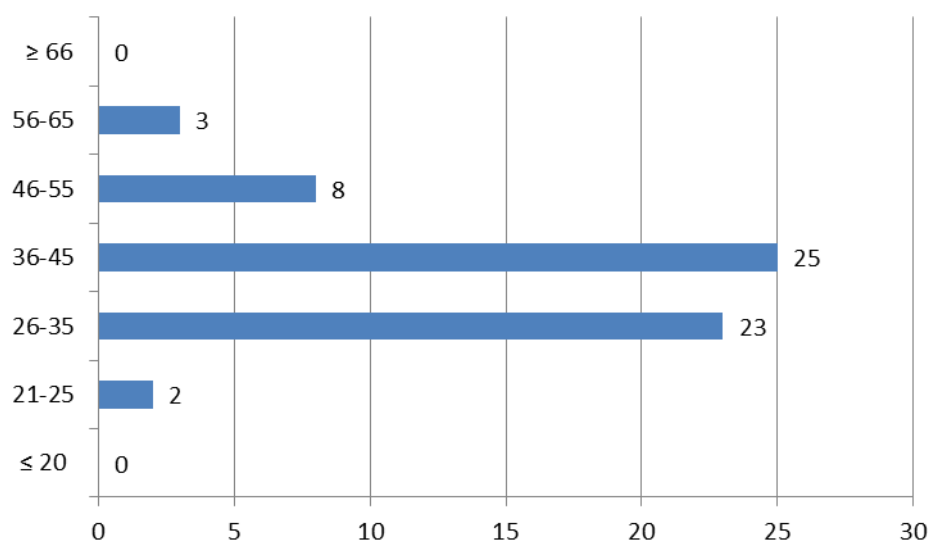
Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ **Nº DE BENEFICIARIAS SEGUNDO IDADE**

Idade	Nº benef.	%
≤ 20	0	0%
21-25	2	3%
26-35	23	38%
36-45	25	41%
46-55	8	13%
56-65	3	5%
≥ 66	0	0%
Total	61	100%

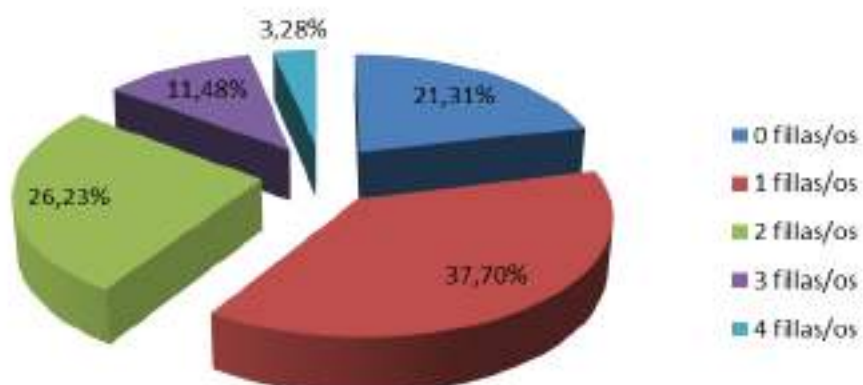
Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ **Nº DE BENEFICIARIAS SEGUNDO NÚMERO DE FILLOS E FILLAS**

Nº fillos/as	Nº benef	%
Ningún	13	21,31%
1	23	37,70%
2	16	26,23%
3	7	11,48%
4	2	3,28%
Total	61	100%

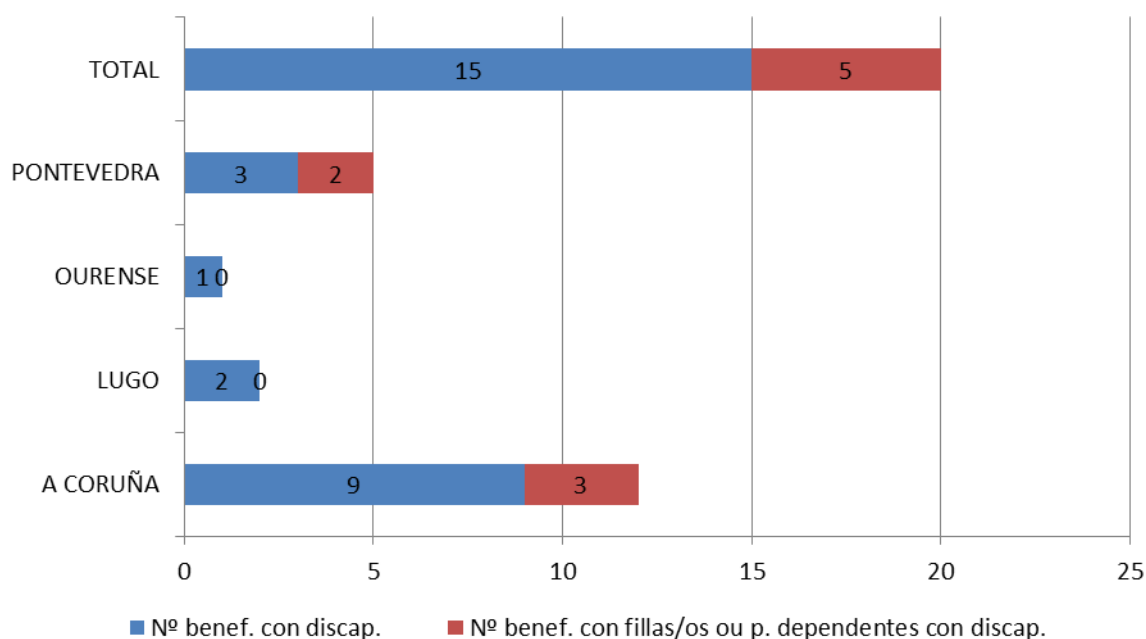
Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ **Nº DE BENEFICIARIAS QUE ACREDITAN DISCAPACIDADE**

Provincia	Nº benef. con discap.	Nº benef. con fillas/os ou p. dependentes con discap.
A Coruña	9	3
Lugo	2	0
Ourense	1	0
Pontevedra	3	2
Total	15	5

Fonte: Secretaría xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

- ❑ Procedemento abreviado para a percepción da Renda de Integración Social de Galicia e outros aspectos de impacto de xénero nas prestacións e programas de Inclusión Social da Xunta de Galicia

No DOG nº 249 de data 31 de decembro, publicouse a Lei 10/2013, do 27 de novembro de Inclusión social de Galicia.

Nesta lei o capítulo VI, recolle na súa sección 2º o procedemento abreviado para os casos de vítimas de violencia de xénero.

Segundo se dispón no artigo 41.1, cando se reflicta no informe de valoración social que a persoa solicitante é vítima dunha situación de violencia de xénero, acreditada por calquera das formas previstas no artigo 5 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, para a prevención e tratamento da violencia de xénero, os trámites para a concesión da Risga terán carácter de urxencia e tramitaranse con carácter prioritario ás demais solicitudes. O anterior será, así mesmo, de aplicación aos supostos acreditados de violencia doméstica, así como aos supostos de persoas vítimas de explotación sexual-laboral en redes de trata de seres humanos, logo da constatación da súa cooperación coas autoridades na investigación do delito

Axudas escolares

Por Orde do 30 de maio de 2013 convocáronse axudas para a adquisición de libros de texto, materiais curriculares e material didáctico e complementario, destinadas a alumnado matriculado en educación primaria, educación secundaria obrigatoria ou educación especial en centros sostidos con fondos públicos no curso 2013/2014.

Esta convocatoria, publicada no Diario Oficial de Galicia do 31 de maio de 2013, contempla os supostos derivados de situacións de violencia de xénero no ámbito familiar, establecendo no seu artigo 6 que segundo o establecido nos artigos 38 e 42 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral de violencia de xénero, para os efectos do cálculo da renda per cápita nos casos de violencia de xénero no ámbito familiar, quedarán excluídos do cómputo das rendas os ingresos do agresor, considerándose a familia como monoparental.

Por outra banda, por Orde do 3 de maio de 2013 (DOG do 14 de maio), convócanse as prazas nos centros residenciais docentes da Coruña, Ourense e Vigo para realizar estudos postobrigatorios non universitarios para o curso 2013/2014. A convocatoria prevé a concesión dunha puntuación adicional de 5 puntos en casos de violencia de xénero.

No ano 2013 tramitouse e aprobouse o Decreto 132/2013, do 1 de agosto, polo que se regulan os comedores escolares dos centros docentes públicos non universitarios dependentes da consellería con competencias en materia de educación. (DOG núm. 154, do 13 de agosto de 2013). O seu artigo 11 establece que serán usuarios gratuítos dos comedores escolares os alumnos que cursen a ensinanza básica e o segundo ciclo de educación infantil pertencentes a unidades familiares vítimas de terrorismo ou de violencia de xénero acreditada documentalmente.

Fondo Galego de Garantía de indemnizacións

Mediante orde do 8 de maio de 2013, da **Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza** (DOG nº 98 do 24 de maio de 2013) convócanse dúas líñas de axuda: as establecidas no artigo 27 da Lei Orgánica 1/2004 do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, e

as establecidas no artigo 43 da Lei 11/2007 do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero. Esta segunda liña de axúdas ten por obxecto proporcionar axuda económica en forma de indemnización dirixida ás mulleres que sofren violencia de xénero e/ou ás e aos menores ou persoas dependentes delas polos danos e prexuízos ocasionados como consecuencia da situación de violencia. Trátase de indemnizacións fixadas mediante sentenza xudicial ditada por xulgados e tribunais con sede no territorio galego, no caso de incumprimento, por insolvencia, por parte do obrigado a satisfacelas.

Beneficiarias:

- As mulleres que sufran violencia de xénero.
- As persoas menores de idade que dependan dunha muller que sufra violencia de xénero.
- As persoas maiores de idade que dependan economicamente dunha muller que sufra violencia de xénero.
- As persoas dependentes baixo o coidado dunha muller que sufra violencia de xénero.

Requisitos:

- Estar empadroada e ter residencia efectiva en calquera dos concellos da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Ter dereito á percepción dunha indemnización, por danos e perdas derivados dunha situación de violencia de xénero, recoñecida nunha resolución xudicial firme ditada por un xulgado ou tribunal con sede na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Que exista constatación xudicial do incumprimento do deber de satisfacer a indemnización por insolvencia do obrigado ao pagamento.
- Que a persoa beneficiaria se atope nunha situación de precariedade económica como consecuencia da falta de pagamento da indemnización xudicialmente recoñecida.
- A contía da indemnización é a fixada pola resolución xudicial correspondente que quede pendente de pagamento tras a declaración de insolvencia do

obrigado a el, sen que a contía máxima poida ser superior a 6.000 € por cada persoa beneficiaria.

Nº mulleres beneficiarias no 2013				
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
11	0	0	0	11

*Fonte:*Secretaría xeral da Igualdade.Xunta de Galicia

Nacionalidade	Nº benef.	%
Españolas	9	82%
Estranxeiras	2	18%
Total	11	100%

*Fonte:*Secretaría xeral da Igualdade.Xunta de Galicia

Dereito de acceso á vivenda e acceso prioritario ás vivendas de promoción pública.

As actuacións realizadas polo **Instituto Galego da Vivenda e Solo** da **Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas** durante o ano 2013, son as que seguen:

☐ Actuacións en materia de adxudicación de vivendas de promoción pública.

En cumprimento do disposto no artigo 45 da Lei 11/2007, que establece o acceso prioritario ás vivendas de promoción pública, no ano 2013 tiveron acceso a este tipo de vivendas 6 mulleres vítimas de violencia de xénero, polo procedemento especial de adxudicación directa dos artigos 47 e seguintes do decreto 253/2007, do 13 de decembro.

Atendéronse todas as solicitudes achegadas de mulleres en dita situación.

- ❑ Actuacións no programa ALUGA (Decreto 84/2010): ano 2013

Durante o ano 2013 un total de 305 mulleres vítimas de violencia de xénero tiveron un contrato de arrendamento de vivenda habitual ao abeiro do Programa Aluga e percibiron a axuda ás persoas inquilinas previstas no dito programa, consistente no financiamento parcial da renda do alugar, nunha porcentaxe que para este colectivo vai desde o 40% ata o 80% do prezo do aluguer, segundo tramo de ingresos.

ANO 2013: N° de beneficiarias segundo distribución provincial

Provincia	Nº Beneficiarias Mvxx
A Coruña	133
Lugo	29
Ourense	30
Pontevedra	113
Galicia	305

Fonte: Instituto galego de Vivenda e Solo. Xunta de Galicia

O importe total das axudas ás persoas inquilinas concedidas no ano 2013 a vítimas de violencia de xénero ascendeu a 1.087.366,24 €.

Provincia	Subvencións concedidas
A Coruña	473.632,20 €
Lugo	98.263,72 €
Ourense	99.424,48 €
Pontevedra	418.074,84 €
Galicia	1.087.366,24 €

Fonte: Instituto galego de Vivenda e Solo. Xunta de Galicia

Equipamentos sociais especializados.

No ano 2013 dende a Secretaría Xeral de Política Social enmarcado no VI Plan Galego para a Igualdade entre mulleres e homes, Estratexia 2012-2015 e dentro de servizos e recursos para a atención integral das persoas vítimas de violencia de xénero, contempláronse de xeito especial os casos de violencia de xénero na adxudicación de

vivendas tuteladas, residencias, centros de día, etc. e déuselles preferencia a persoas maiores e persoas con discapacidade (soas ou preferentemente mulleres ou organizacións femininas) con relación ás demais persoas potencialmente usuarias. No ano 2013 atendéronse dous casos de violencia de xénero.

03.4 Titulo III: Da organización do sistema de protección e asistencia integral e especializada fronte á violencia de xénero.

Faise referencia á organización do sistema de protección e asistencia integral e especializada, mediante a coordinación establecida desde a Rede galega de acollemento, incorporando todos os servizos e programas para a información, atención e recuperación das mulleres.

Artigo 47.-Criterios básicos.

Artigo 48.-Rede galega de acollemento.

Artigo 49.-Creación do Centro de Recuperación Integral para Mulleres que sofren violencia de xénero.

Artigo 50.-Rede de información ás mulleres.

Artigo 51.-Servizo de Atención 24 horas.

Artigo 52.-Punto de Coordinación das Ordes de Protección.

Artigo 53.-Puntos de encontro familiar.

Artigo.54 Creación de oficinas de atención ás vítimas dos delitos.

Artigo 55.-Titularidade e xestión dos servizos.

Artigo 56.-Confidencialidade da información.

Rede galega de acollemento

Os diferentes centros de acollida, que no seu conxunto configuran a rede galega de acollemento, son recursos especializados residenciais e temporais que ofrecen acollida, atención e recuperación ás mulleres que sofren violencia de xénero e ás e aos menores ao seu cargo que requiren dun espazo de atención e protección debido a situación de indefensión ou risco debido a situación de violencia de xénero.

Están atendidos por equipos multidisciplinares que dan cobertura integral de atención e/ou recuperación: atención psicolóxica, educativa, sociolaboral, xurídica así como o favorecemento da normalización da situación persoal das mulleres, da súa unidade persoal e a superación dos efectos da violencia de xénero.

As normas e requisitos específicos dos centros establécense regulamentariamente.

❑ Rede galega de de acollemento

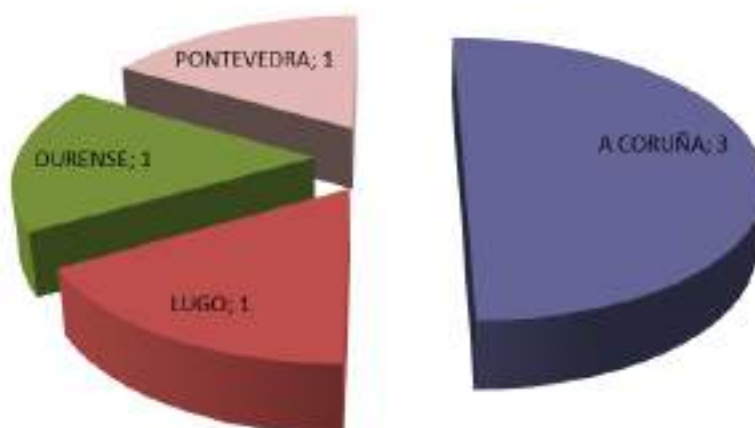
Ante a situación de indefensión en que se atopan moitas mulleres en situación de violencia de xénero, nalgúns casos con grave perigo para elas e os seus fillos e as súas fillas, a Xunta de Galicia ten articulada unha rede de casas de acollida para mulleres maltratadas, cunha conexión entre elas, de tal xeito que as mulleres galegas que o precisen, por atoparse na referida situación de indefensión, teñan un lugar de referencia onde acudir.

En colaboración cos concellos e outras institucións vense prestando, en distintas localidades, este servizo dirixido a mulleres que sofren malos tratos e ás súas fillas e aos seus fillos, co obxecto de que dispoñan dun tempo e un espazo no que poidan reorientar a súa situación persoal, facilitándolles as ferramentas elementais, tanto económicas coma psicosociais. O orzamento destinado no ano 2013 á colaboración con estes concellos foi de 230.000 euros.

Centros de acollida		
Provincia	Nº centros	Titularidade
A Coruña	3	Municipal
Lugo	1	Municipal
Ourense	1	Municipal
Pontevedra	1	Municipal / autonómica

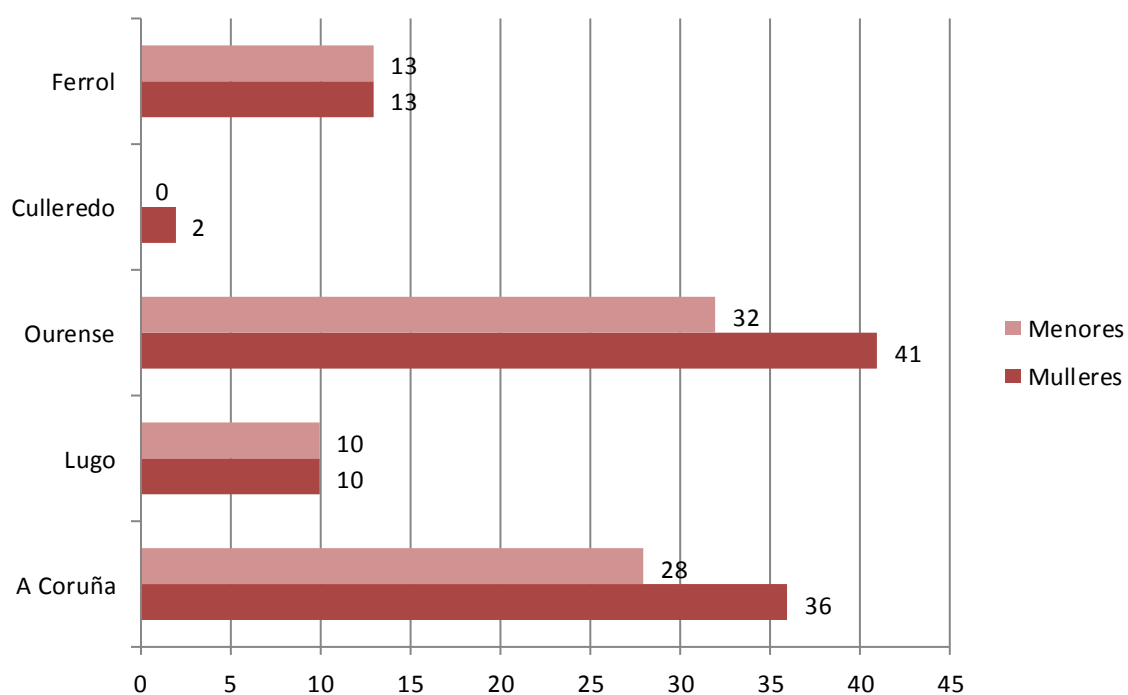
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Nº CENTROS DE ACOLLIDA

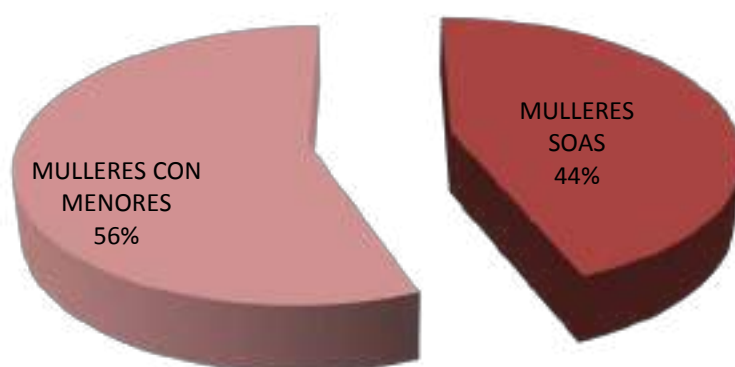
Nº persoas usuarias no ano 2013			
Localidade	Mulleres	Menores	% media ocupación
A Coruña	36	28	72,45%
Lugo	10	10	36,66%
Ourense	41	32	57,89%
Culleredo	2	0	19,05%
Ferrol	13	13	33,70%
Total media de ocupación	102	83	43,95%

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

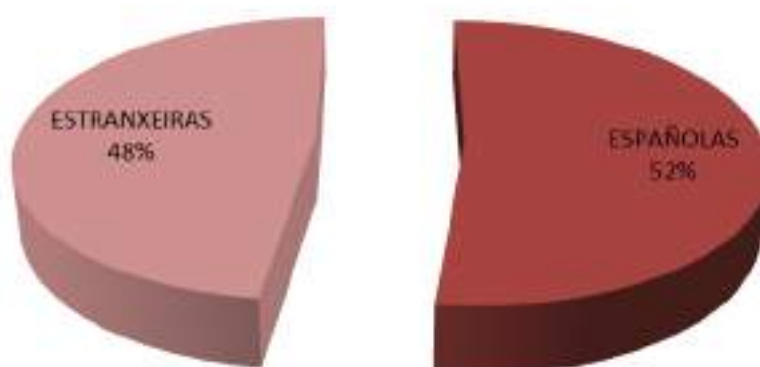
Nº Usuarías	Total
Mulleres soas	45
Mulleres con menores	57
Total mulleres	102

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

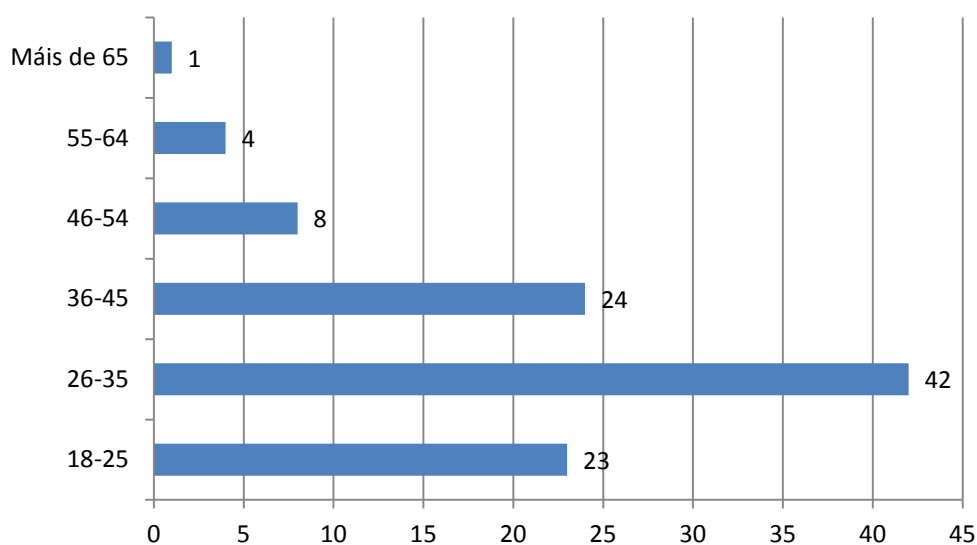
Nacionalidade	
Españolas	53
Estranxeiras	49
Total mulleres	102

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

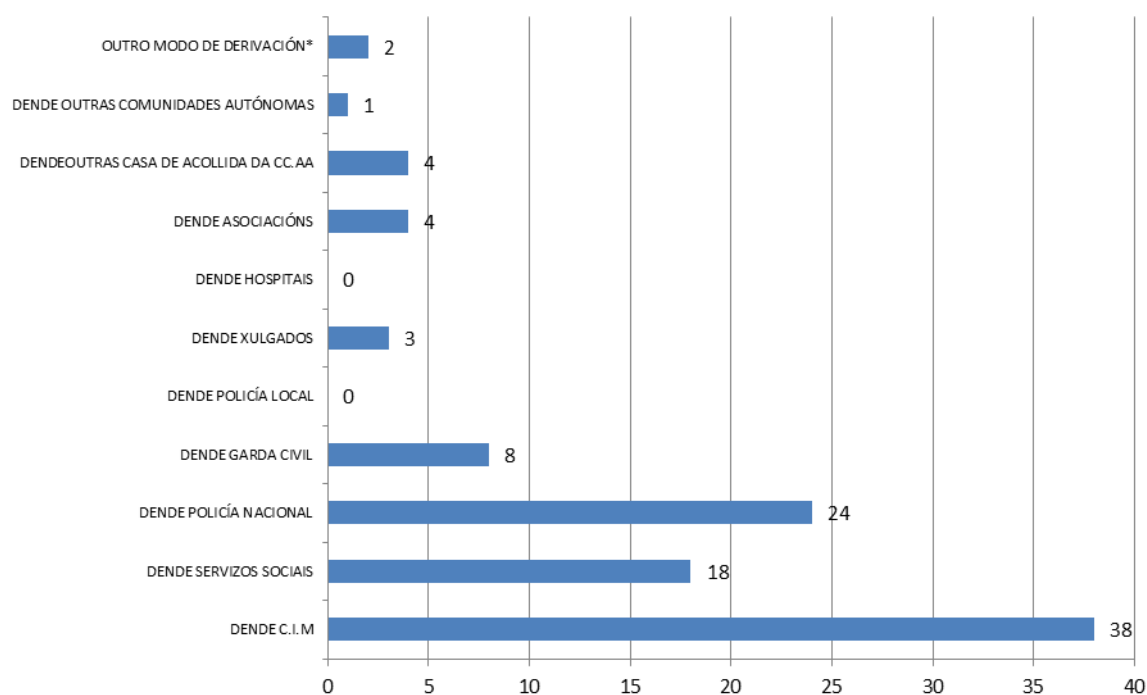

Idade das mulleres	
18-25	23
26-35	42
36-45	24
46-54	8
55-64	4
Máis de 65	1
Total mulleres usuarias	102

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

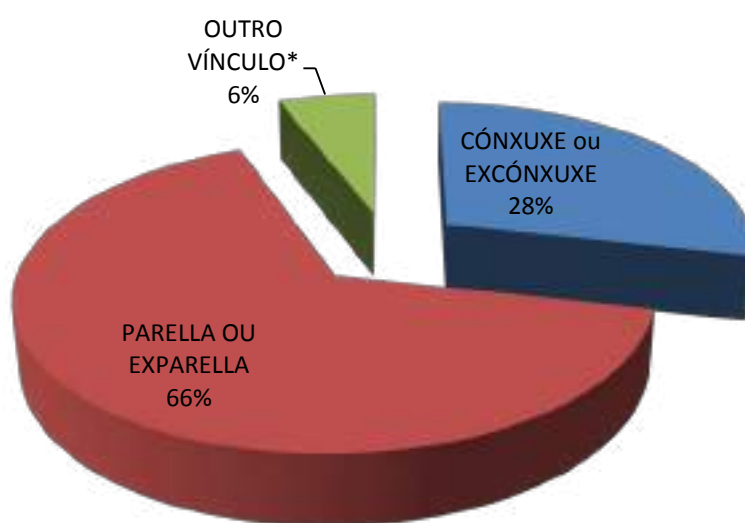
Modo de derivación	
Dende CIM	38
Dende Servizos Sociais	18
Dende Policía Nacional	24
Dende Garda Civil	8
Dende Policía Local	0
Dende Xulgados	3
Dende Hospitais	0
Dende Asociacións	4
Dende outras Casa de Acollida da CCAA	4
Dende outras Comunidades Autónomas	1
Outro modo de derivación*	2
Total mulleres usuarias	102

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

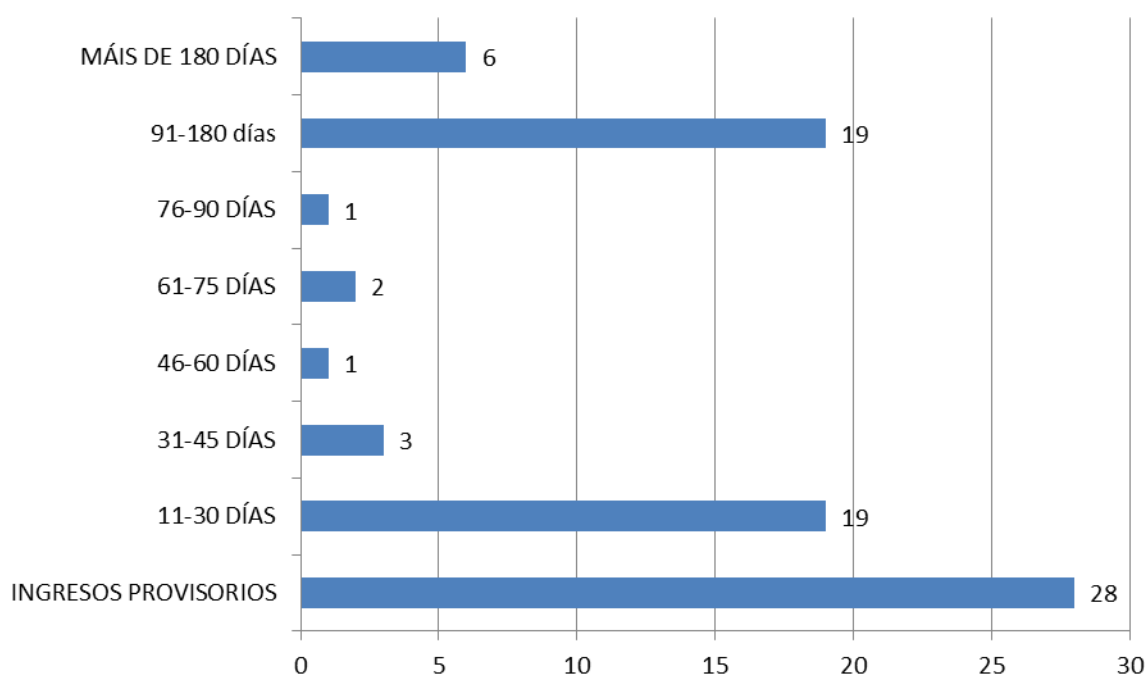
Vínculo co agresor	
Cónxuxe ou excónxuxe	29
Parella ou exparella	67
Outro vínculo*	6
Total mulleres usuarias	102

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Promedio de estancia no centro	
Ingresos provisorios	28
11-30 días	19
31-45 días	3
46-60 días	1
61-75 días	2
76-90 días	1
91-180 días	19
Máis de 180 días	6

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

❑ Centro de emerxencia de Vigo para mulleres vítimas da violencia de xénero

O **Centro de emerxencia de Vigo para mulleres vítimas da violencia de xénero** é un Centro da Rede Galega de Acollemento nos termos previstos na lei 11/2007, do 27 de xullo para a prevención e o tratamento da violencia de xénero, xestionado de maneira integral polo **Consortio Galego de Igualdade e Benestar** (adscrito á Consellería de Traballo e Benestar), e coa colaboración da **Secretaría Xeral da Igualdade**. Ten como finalidade proporcionar aloxamento inmediato e de curta estancia ás mulleres e as persoas delas dependentes, que se atopen inmersas nunha situación de malos tratos e garantirilles un acollemento de emerxencia mentres se valora a súa situación e/ou se efectúa unha derivación a outro dispositivo máis axeitado.

▪ **Prazas**

O número de prazas do CEMVI é de 20, contando tanto mulleres como persoas dependentes delas.

Atención continuada e estancia máxima:

O Centro de Emerxencia garante unha atención continuada as usuarias todos os días do ano, incluídos sábados, domingos e festivos.

A estancia no CEMVI divídese nun período de ingreso provisional, de ata 10 días, e o período definitivo que é dun mes prorrogable, en función do cumprimento de obxectivos. A estancia máxima é de tres meses, agás situacións especiais a valorar de maneira individualizada

Outra prestación que o centro continua ofrecendo para mellorar a atención ás mulleres e vítimas de violencia de xénero inmigrantes, é o servizo de teletradución, que ofrece sen custo a Secretaría Xeral da Igualdade, e facilita a comunicación en 51 idiomas.

▪ **Equipa do CEMVI**

Durante o ano 2013 o CEMVI tivo a seguinte composición: 3 persoas de servizos xerais, 3 educadoras sociais, 1 psicóloga, 1 traballadora social, 1 avogada e a directora do CEMVI.

O Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar estableceu a posibilidade de dispor de xerocultoras e outro persoal especializado no caso de ingresos de persoas con discapacidade que precisen de axuda ou terceira persoa. No ano 2013, non foi preciso utilizar este servizo.

▪ **Criterios de ingreso:**

Admítese no centro de emerxencia ás mulleres maiores de idade, vítimas de malos tratos físicos, psíquicos, económicos ou sexuais e ás persoas delas dependentes que requiran un aloxamento inmediato e urxente ou carezan de recursos propios para afrontar a situación.

Condicións especiais de acceso:

1. As mulleres con problemas de drogadicción e/ou alcoholismo só poden ingresar, logo da correspondente valoración, se están nun programa de deshabitación con seguimento terapéutico ou médico, debidamente acreditado por un informe do seu médico/a ou terapeuta. En ningún caso se permite a estancia no centro se existe un consumo activo de substancias e/ou alcohol.
2. As mulleres con trastornos mentais graves deben acreditar a través de informe psiquiátrico, que conservan unha capacidade funcional axeitada para a súa integración no centro. Non se permite o ingreso no caso de trastornos mentais graves en fase aguda, sintomatoloxía activa ou descompensada.
3. No caso de mulleres que padezan unha enfermidade infecto-contaxiosa, poden ingresar sempre que acompañen informe médico no que se valoren os riscos que poidan existir para as outras persoas coas que convivan, así como a viabilidade das medidas e coidados que sexan necesarios poñer en práctica.
4. No caso de mulleres que exerzan a prostitución será necesario que manifesten o compromiso de abandonar o exercicio activo da mesma durante a estancia no centro.

▪ **Intervencións:**

- Intervención social: inclúe o coñecemento da realidade familiar e o entorno social que influirá na intervención que se leve a cabo, asesoramento laboral para a busca de emprego ou mellora da súa formación, información sobre prestacións económicas, de vivenda, recursos da comunidade, asociacións de mulleres, coordinación con outros servizos e recursos para completar o diagnóstico e a intervención e realización de informes sociais.

Os eidos de actuación máis concretos son: prestacións económicas, escolarización dos/as nenos/as, ámbito sanitario, ámbito laboral, vivenda

- Intervención psicolóxica: dirixida á recuperación psicolóxica das mulleres do Centro, ten como obxectivo a mellora das secuelas traumáticas a nivel emocional, cognitivo e condutual. Ademais promove a internalización de comportamentos e roles igualitarios.

- Intervencións programadas das Educadoras Sociais: cada muller ten unha educadora de referencia que é a encargada de reforzar e apoiar as necesidades desa muller. Existe igualmente unha educadora para as fillas e fillos das mulleres, que traballa todo aquilo que afecta á relación materno-filial así como ao crecemento da ou do menor.

- Intervención da avogada: A avogada do CEMVI asesora ás mulleres sobre a súa situación e dereitos, e tamén serve de enlace cos diferentes profesionais que lles corresponden por xustiza gratuíta. A maioría das mulleres do CEMVI utiliza o servizo de xustiza gratuíta.

O Consorcio galego de Servizos de Igualdade e Benestar mantivo os dous convenios para facilitar o traballo coas usuarias no CEMVI.

- Coa Fundación Integra, que ten por obxecto colaborar na integración laboral das mulleres vítimas de violencia de xénero que residen no CEMVI

- Coa Rede de mulleres veciñal contra os malos tratos de Vigo, coa que establecemos unha maneira de pagamento para os acompañamento fora da cidade de Vigo

No ano 2013 a través da colaboración da Secretaría Xeral da Igualdade e da Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado xestionouse un programa de voluntariado para

formar a aquelas persoas que quixeran colaborar co centro en acompañamentos, clases de apoio, etc., e que está a ter un resultado óptimo. Pero o CEMVI tamén sigue mantendo a colaboración de anos anteriores coa Rede de mulleres veciñais contra os malos tratos de Vigo para os acompañamentos.

▪ **Datos 2013:**

• **Cifras de ocupación:**

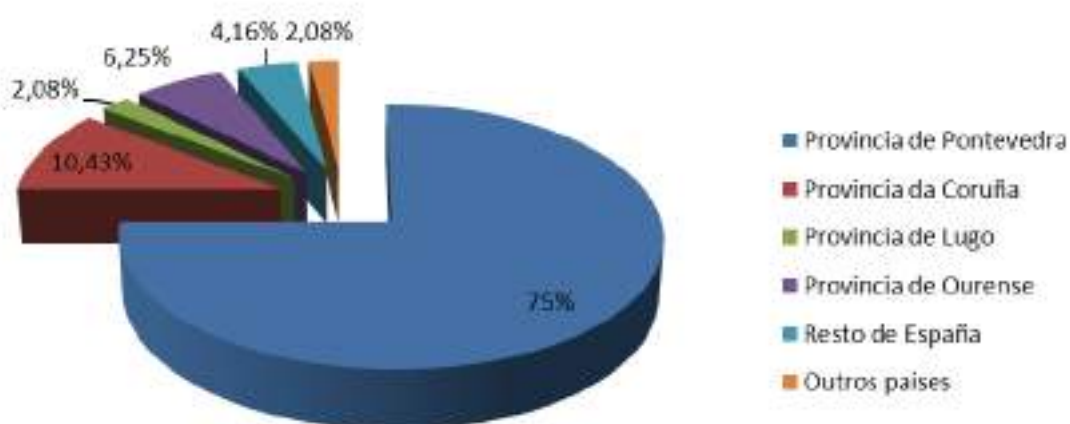
Cifras de ocupación	
Mulleres	54
Menores	37
Total	91

Fonte: Centro de Emerxencia de Vigo

• **Usuaris segundo procedencia:**

Procedencia das usuarias	%
Provincia de Pontevedra	75%
Provincia da Coruña	10,43%
Provincia de Lugo	2,08%
Provincia de Ourense	6,25%
Resto de España	4,16%
Outros países	2.08%

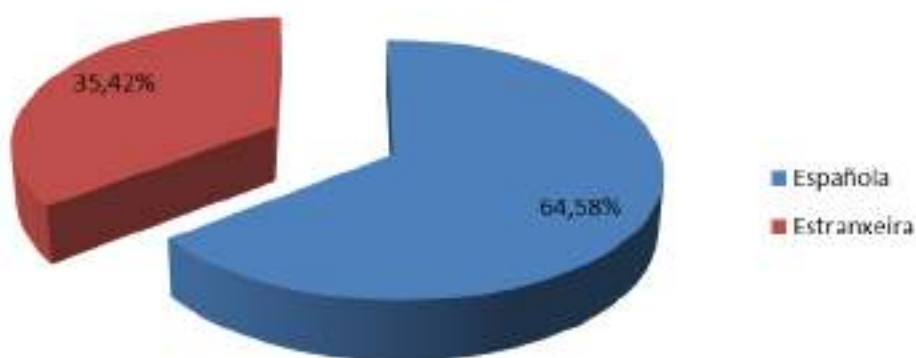
Fonte: Centro de Emerxencia de Vigo

- **Usuaris segundo nacionalidade:**

Nacionalidade	%
Española	64,58 %
Estranxeira	35,42 %

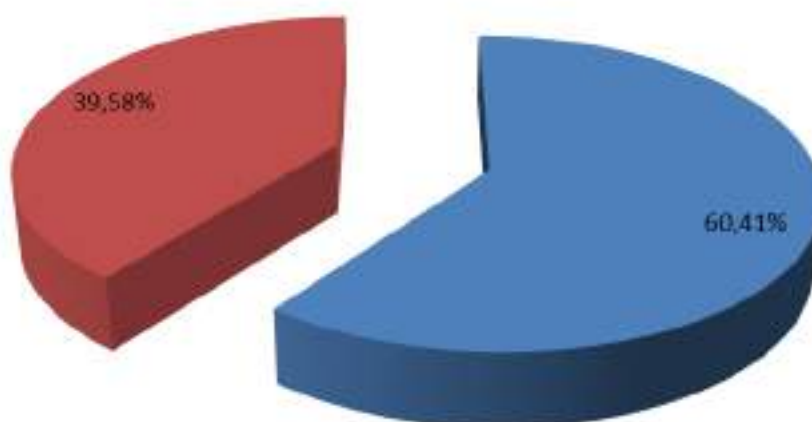
Fonte: Centro de Emerxencia de Vigo

- **Mulleres e persoas dependentes**

SITUACIÓN	%
Soas	60,41 %
Con menores	39,58 %

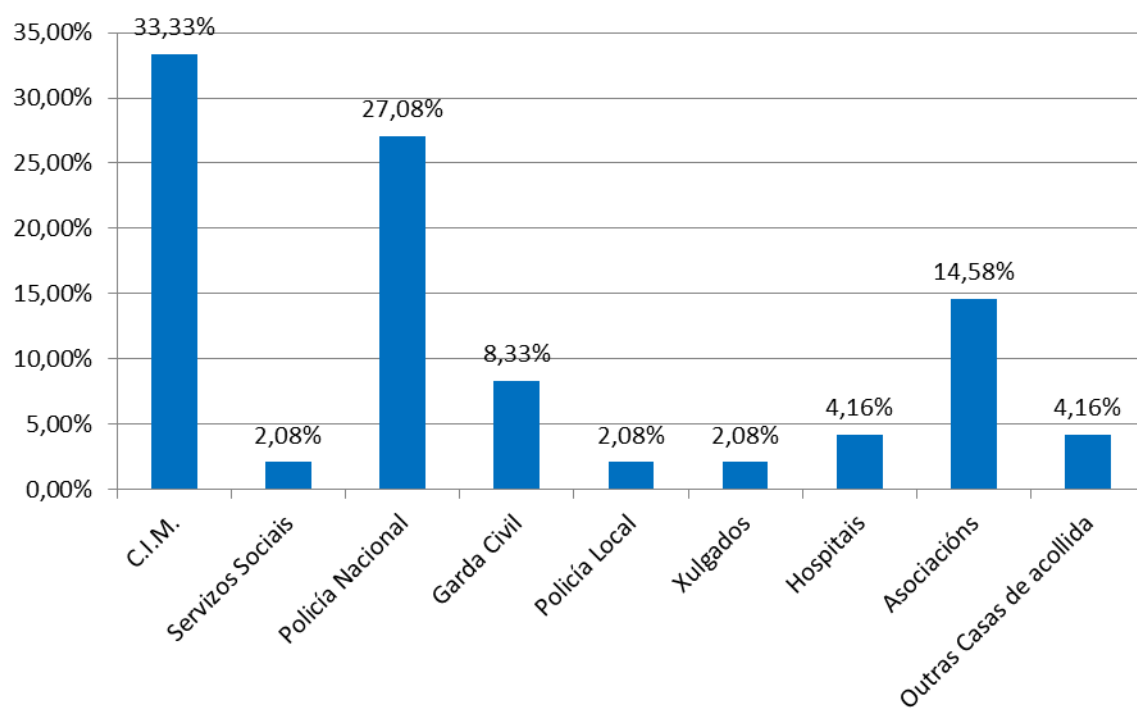
Fonte: Centro de Emerxencia de Vigo

- **Derivacións de ingresos**

Organismo	%º derivacións
C.I.M.	33,33 %
Servizos Sociais	2,08 %
Policía Nacional	27,08 %
Garda Civil	8,33 %
Policía Local	2,08 %
Xulgados	2,08 %
Hospitais	4,16 %
Asociacións	14,58 %
Outras Casas de acollida	4,16%

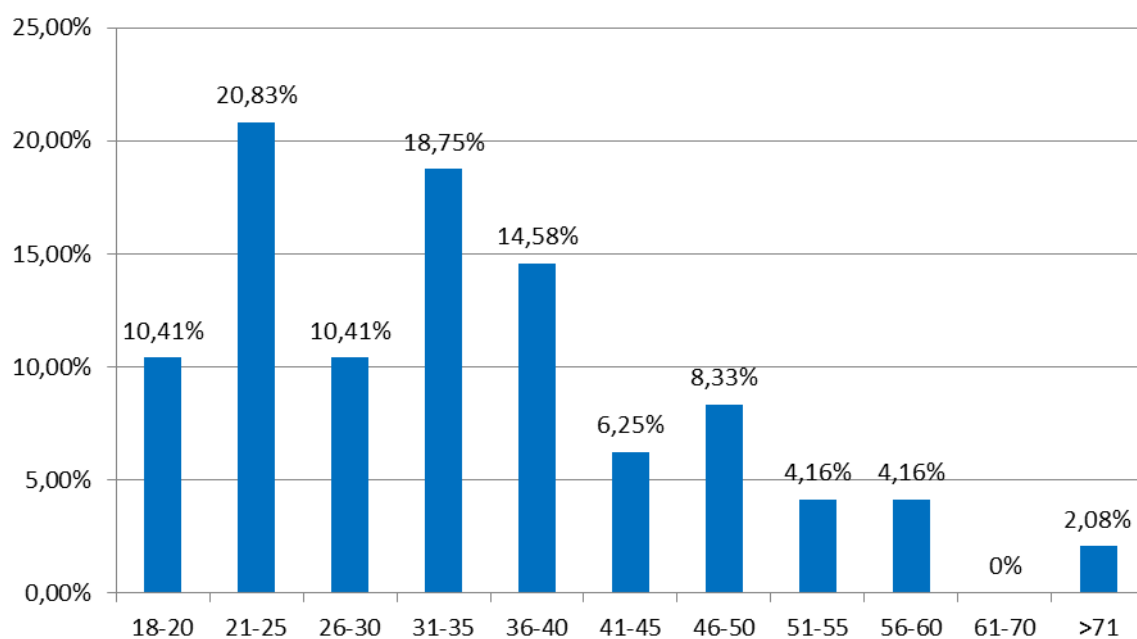
Fonte: Centro de Emerxencia de Vigo

- **Idades vítimas**

Idade	%
18-20	10,41%
21-25	20,83%
26-30	10,41%
31-35	18,75%
36-40	14,58%
41-45	6,25%
46-50	8,33%
51-55	4,16%
56-60	4,16%
61-70	0%
>71	2,08%

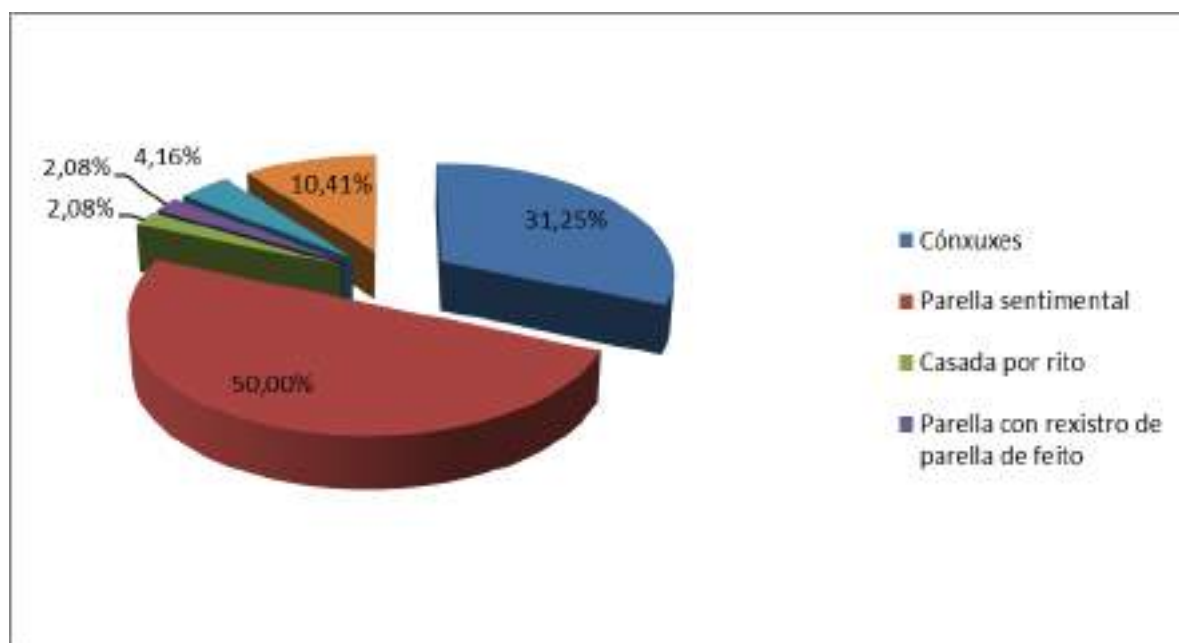
Fonte: Centro de Emerxencia de Vigo

- **Relación cos agresores**

Relación	Porcentaxe
Cónxuxes	31,25%
Parella sentimental	50,00%
Casada por rito	2,08%
Parella con rexistro de parella de feito	2,08%
Irmáns-pai	4,16%
Outros	10,41%

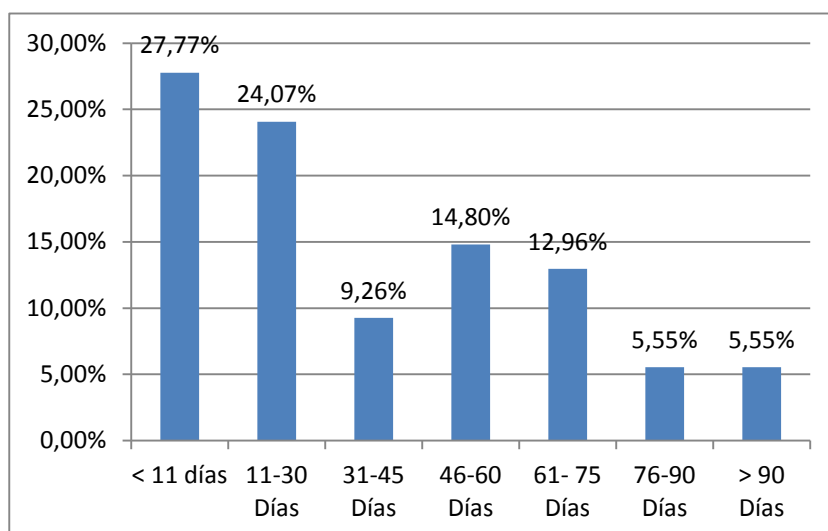
Fonte: Centro de Emerxencia de Vigo

- **Promedio de estancia no CEMVI**

	Porcentaxe
< 11 días	27,77%
11-30 Días	24,07%
31-45 Días	9,26%
46-60 Días	14,80%
61- 75 Días	12,96%
76-90 Días	5,55%
> 90 Días	5,55%

Fonte: Centro de Emerxencia de Vigo

❑ Vivendas de seguridade para mulleres vítimas de explotación sexual e trata

O artigo 29.3 de Lei 7/2004, do 16 de xullo, galega para a igualdade de mulleres e homes recolle a obriga da Xunta de Galicia na loita contra o tráfico de mulleres, nenas e nenos que teñan como finalidade fundamental a súa explotación sexual no territorio da nosa comunidade autónoma, establecendo que esa loita deberá realizarse a través dunha intervención integral que permita a prevención, detección, atención e, se é o caso, integración das mulleres vítimas do tráfico de explotación sexual.

Por outra banda, o artigo 47.1 da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero establece que os centros e servizos que conforman os recursos de asistencia integral ás mulleres que sofren violencia de xénero teñen como finalidade básica achegarlles axuda e asistencia directa ás mulleres e ás persoas delas dependentes, e apoialas na procura de solucións dos conflitos que derivan da violencia.

Dende a ratificación por España do Convenio do Consello de Europa sobre a loita contra a trata de seres humanos e en relación coa expedición dun permiso de residencia a

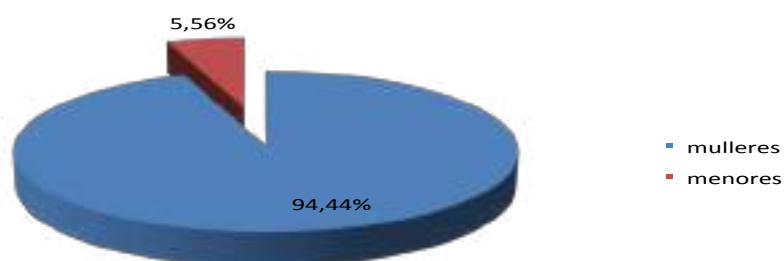
nacionais de terceiros países que sexan vítimas, prexudicadas ou testemuñas na trata de seres humanos, que poidan cooperar ou colaborar coas autoridades competentes, recóllese a obriga de prestarlles unha atención integral, recoñecéndoselles un período de reflexión establecido en 30 días e durante o que terán garantida a subsistencia, asistencia social e xurídica.

Froito de dous convenios de colaboración asinados en 2013 entre a **Secretaría Xeral da Igualdade** e **dúas entidades de iniciativa social**, para os que se destinou un orzamento total de 40.000 euros. Estas entidades, que xa contaban con dispositivos destinados á atención integral a mulleres vítimas de explotación sexual e trata no que se lles presta acollida, axuda e asistencia directa, integran nos seus dispositivos unha vivenda de seguridade, destinada a facilitarlles ás mulleres que deciden abandonar a situación de explotación dun espazo de reflexión previo á denuncia que resulte suficiente para que a vítima poida restablecerse e escapar á influencia dos traficantes e/ou poida decidir, con coñecemento de causa, a súa cooperación coas autoridades competentes.

A vulnerabilidade das mulleres vítimas de explotación sexual (situación de persoas explotadas, estigmatización e rexeitamento social que soportan, dificultades do idioma, medo, situación de inmigración ilegal) ponse especialmente de manifesto cando as mulleres deciden rachar coa situación de explotación na que se atopan; por iso **dende a Secretaría Xeral da Igualdade** considérase prioritario fomentar toda actividade desenvolvida ao respecto e colaborar con aquelas entidades, como é o caso, que contan con centros e persoal propio para prestar un servizo integral, de atención, apoio, acollida e de recuperación destinados a facilitarlles ás mulleres que deciden abandonar a situación de explotación dun espazo de reflexión previo á denuncia que resulte suficiente para que a vítima poida restablecerse e escapar á influencia dos traficantes e/ou poida decidir, con coñecemento de causa, a súa cooperación coas autoridades.

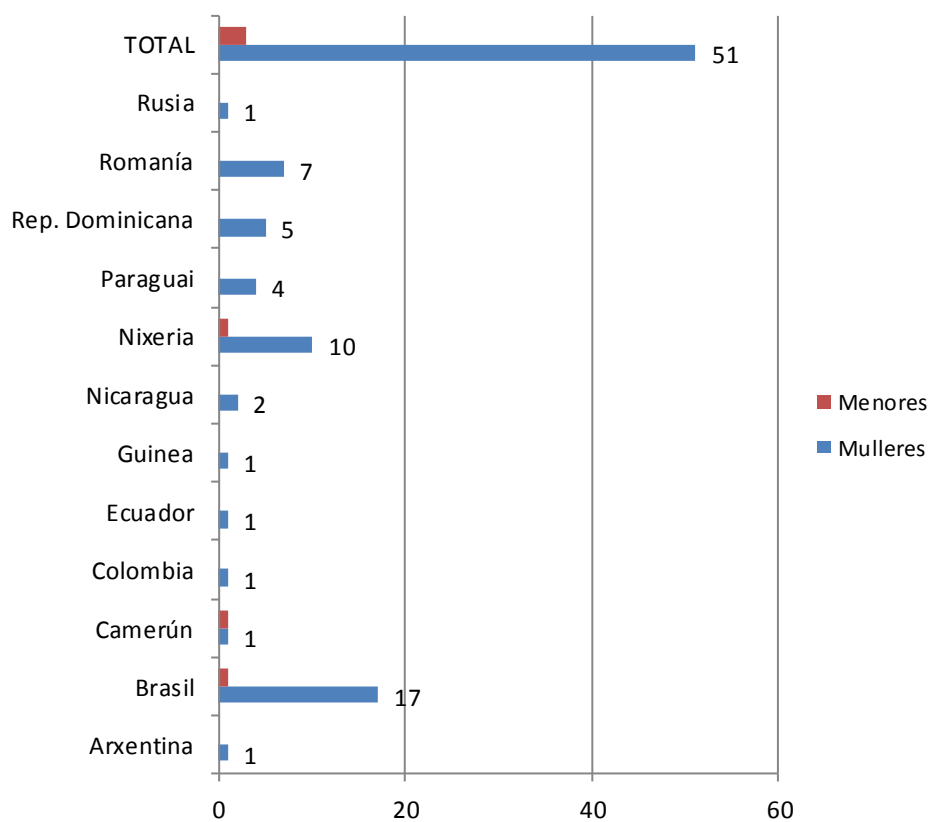
Persoas beneficiarias		
Provincia	Mulleres	Menores
A Coruña	41	0
Ourense	6	3
Pontevedra	4	0
Total	51	3

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

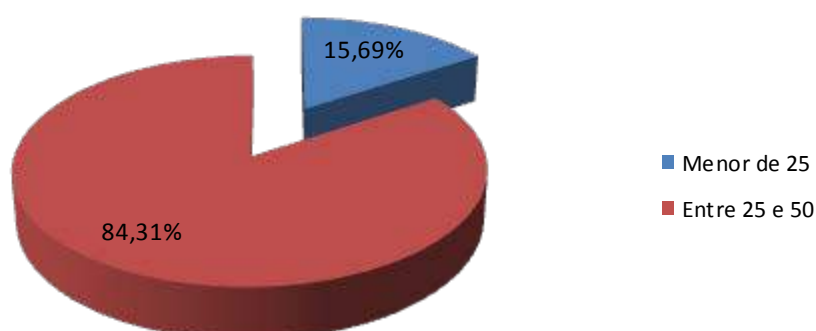
Nacionalidade	Nº de mulleres	Nº de menores	Total
Arxentina	1	0	1
Brasil	17	1	18
Camerún	1	1	2
Colombia	1	0	1
Ecuador	1	0	1
Guinea	1	0	1
Nicaragua	2	0	2
Nixeria	10	1	11
Paraguai	4	0	4
Rep. Dominicana	5	0	5
Romanía	7	0	7
Rusia	1	0	1
TOTAL	51	3	54

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Intervalos de idade	
Menor de 25	8
Entre 25 e 50	43
Máis de 50	0
Total	51

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

❑ Outros recursos de acollemento para mulleres vítimas de violencia de xénero

A Secretaría xeral da Igualdade convocou en 2013 axudas e subvencións a entidades de iniciativa social sen ánimo de lucro para centros e recursos integrais para mulleres, xa mencionadas no apartado correspondente ao Fomento do movemento asociativo, (Resolución da **Secretaría Xeral da Igualdade** do 10 de xuño de 2013; DOG nº 117, do 20 de xuño), sendo beneficiaria das ditas axudas, entre outras, unha entidade para o mantemento dunha vivenda tutelada para vítimas de maltrato con problemas mentais.

Vivenda tutelada para mulleres con enfermidade mental vítimas de maltrato	
Ámbito de actuación	CC.AA. de Galicia
Total usuarias 2013	4

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Creación do Centro de Recuperación Integral para Mulleres que sofren Violencia de Xénero. (actualizado polo Decreto)

O Centro de Recuperación Integral é unha obriga contida na lei 11/2007 para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, un recurso que desenvolverá un modelo de atención integral baseado nun sistema coordinado de servizos, recursos e medidas de carácter social, laboral e económico.

Tras a concesión de dominio público realizada no ano 2010 polo Consello de Santiago de Compostela a favor da Comunidade Autónoma de Galicia sobre un inmovible con destino a Centro de Recuperación Integral para Mulleres que Sofren Violencia de Xénero, e unha vez rematadas todas as actuacións necesarias en canto a obras de reforma e equipamento para adaptalo ás funcións que lle corresponde desenvolver, cómpre proceder á aprobación da norma que regule a creación do referido centro.

O Centro configúrase coma unha unidade adscrita á Secretaría Xeral de Igualdade, polo que na disposición derradeira primeira do decreto de creación se procede á modificación do artigo 6 do Decreto 72/2013, do 25 de abril, polo que se establece a estrutura orgánica da Vicepresidencia e da Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, co fin de incluír a dita adscrición.

No Diario Oficial de Galicia do 10 de xaneiro de 2014 publicouse Decreto 1/2014, do 9 de xaneiro, polo que se regula a creación do Centro de Recuperación Integral para Mulleres que Sofren Violencia de Xénero.

O centro de Recuperación integral ten por finalidade desenvolver un modelo de atención integral para as mulleres vítimas de violencia de xénero, baseado nun sistema coordinado de servizos, recursos e medidas de carácter social, laboral e económico, que permita evitar duplicidades e racionalizar a xestión.

Actuará como centro de referencia e coordinador da rede galega de acollemento; como centro tramitador das derivacións de vítimas de violencia de xénero a fora de Galicia e receptor das que cheguen a nosa comunidade derivadas desde outras partes do Estado; como centro de formación na loita contra a violencia de xénero, tanto para profesionais como para o voluntariado e a cidadanía en xeral; como centro colaborador co Punto de coordinación das ordes de protección de Galicia; e como centro impulsor

da creación de grupos de autoaxuda, intervención e coñecemento entre mulleres que teñan sufrido, vivido e superado situacións de violencia de xénero.

A actuación do centro rexerase polos principios de voluntariedade, confidencialidade e non interferencia.

Poderán ser usuarias do centro as mulleres vítimas de violencia de xénero que teñan acreditada tal situación nos termos establecidos no artigo 5 da Lei galega 11/2007, do 27 de xullo, para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.

Tamén poderán ser usuarias as persoas dependentes ou a cargo destas mulleres, facendo unha especial mención ás súas fillas e fillos menores de idade.

O acceso ao Centro de Recuperación Integral realizarase mediante procedementos protocolizados de derivación a través de:

- a) Centros que compoñen a rede galega de información ás mulleres
- b) Centros da rede galega de acollemento.
- c) Servizos sociais comunitarios e especializados da nosa comunidade autónoma.
- d) Centros de servizos sociais das diferentes comunidades autónomas.

O acceso poderá producirse, con carácter excepcional, por petición da muller vítima de violencia ou das súas fillas e fillos.

O centro entrará en funcionamento no exercicio 2014

Rede de información ás mulleres

A Xunta de Galicia a través da Secretaría Xeral da Igualdade e en colaboración coas entidades locais, dispón dunha rede de información ás mulleres distribuída polo territorio galego e a través da cal se desenvolven accións de carácter preventivo e de sensibilización; serven como recurso facilitador de información, orientación, derivación e seguimento as mulleres que sofren violencia de xénero.

A rede de información ás mulleres funciona en estrita colaboración cos servizos sociais, sanitarios e de orientación escolar, así como cos servizos de urxencia e seguridade cidadá.

▪ **Centros de Información ás Mulleres**

Mediante resolución do 24 de maio de 2013 da **Vicepresidencia e Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza** convocábanse as axudas e subvencións a entidades locais para a promoción da igualdade (DOG nº 104, do 3 de xuño).

A súa finalidade era colaborar economicamente coas entidades locais de Galicia na promoción das condicións necesarias para facer efectivo o principio de igualdade entre mulleres e homes, mediante a realización de actuacións dirixidas a favorecer a igualdade de oportunidades e de trato, a conciliación da vida persoal, familiar e laboral, a participación das mulleres na vida política, económica, social e cultural e á erradicación da violencia de xénero, a través dos seguintes programas:

1.- A promoción da igualdade entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero.

2.- O fomento da conciliación

3.- Programa de apoio aos Centros de Información ás Mulleres.

O Programa de apoio aos Centros de Información ás Mulleres ten a finalidade de garantir a prestación dun servizo de atención ás mulleres que lles proporcione asesoramento xurídico e psicolóxico, información sobre os recursos específicos existentes, así como o desenvolvemento de actividades formativas vinculadas á empregabilidade feminina e calquera outra actividade que teña como obxectivo prioritario a promoción da igualdade entre mulleres e homes.

Accións subvencionables:

- Existencia no cadro de persoal de postos de traballo vinculados ao CIM e ocupados por persoal funcionario ou laboral para o desempeño das funcións de dirección do departamento, asesoramento xurídico, asesoramento psicolóxico, animación sociocultural, fomento e dinamización da cooperación entre os CIM ou axentes de igualdade.

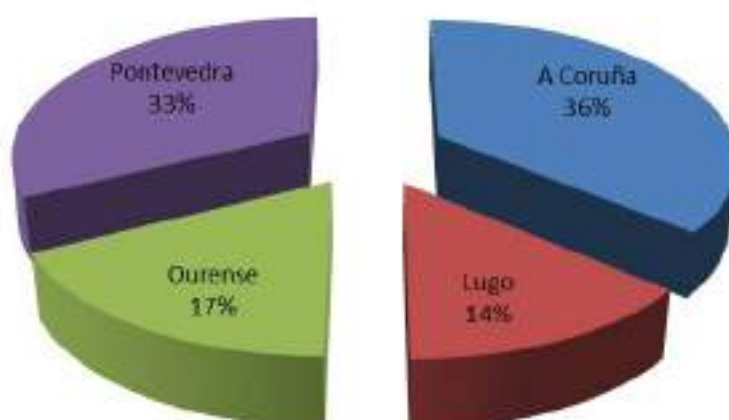
- Contratación eventual ou mercantil de profesionais para a prestación dos servizos de asesoramento xurídico e psicolóxico e/ou para levar a cabo as funcións de animación sociocultural fomento e dinamización da cooperación entre os CIM ou axentes de igualdade.

As entidades locais, pola súa proximidade á cidadanía e polo coñecemento da situación específica da súa poboación, son os axentes idóneos para o desenvolvemento de accións tendentes a garantir a igualdade entre mulleres e homes, para previr e erradicar a violencia de xénero, para o establecer as condicións que posibiliten a participación das mulleres en todas as esferas da vida, e para favorecer a conciliación da vida persoal, familiar e laboral de todas as persoas, mulleres e homes".

O crédito destinado a estas axudas para o ano 2013 foi de 3.633.900 euros, cofinanciados polo Fondo Social Europeo nun 80%.

Nº CIMs Por Provincia	
Provincia	Nº CIMs
A Coruña	29
Lugo	11
Ourense	14
Pontevedra	26
Total	80

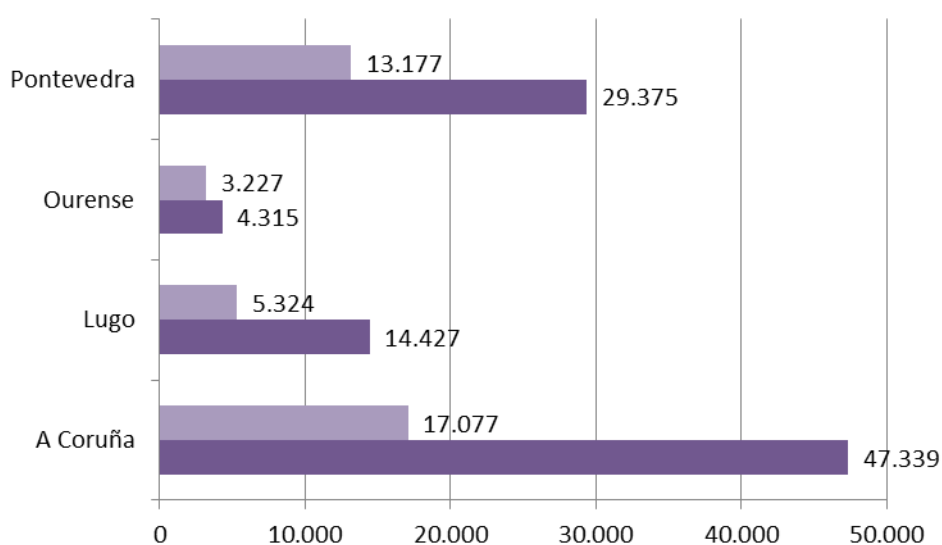
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

CONSULTAS 2013

Nº de Consultas 2013		
Provincia	Nº consultas	Nº consultantes
A Coruña	47.339	17.077
Lugo	14.427	5.324
Ourense	4.315	3.227
Pontevedra	29.375	13.177
Total	95.456	38.805

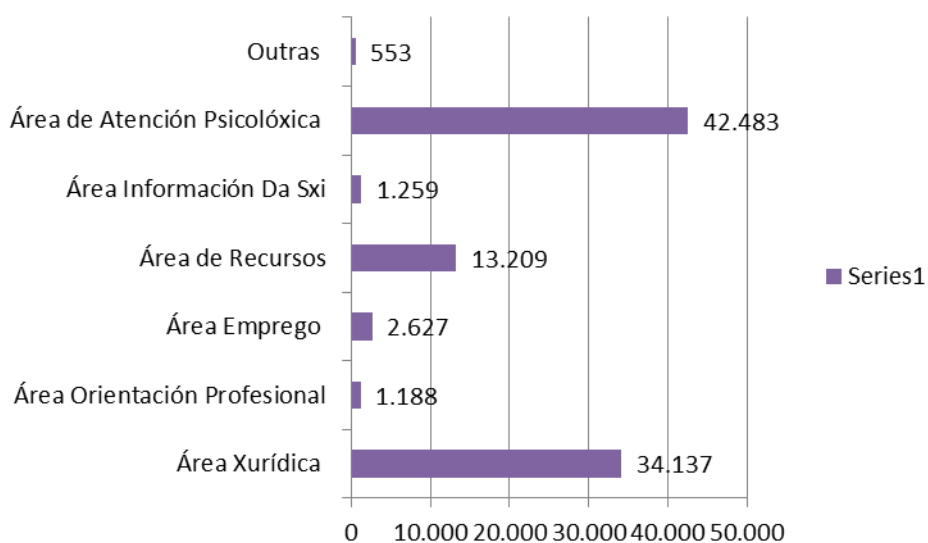
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Nº DE CONSULTAS POR AREA

Área Xurídica	34.137
Área Orientación Profesional	1.188
Área Emprego	2.627
Área de Recursos	13.209
Área Información Da Sxi	1.259
Área de Atención Psicolóxica	42.483
Outras	553
Total consultas	95.456

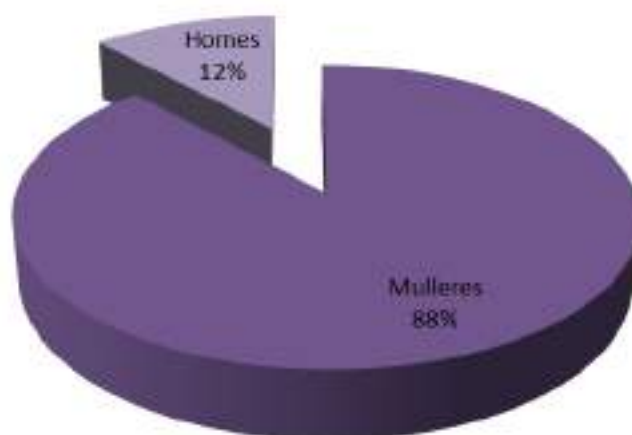
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ CARACTERÍSTICAS DAS PERSOAS CONSULTANTES

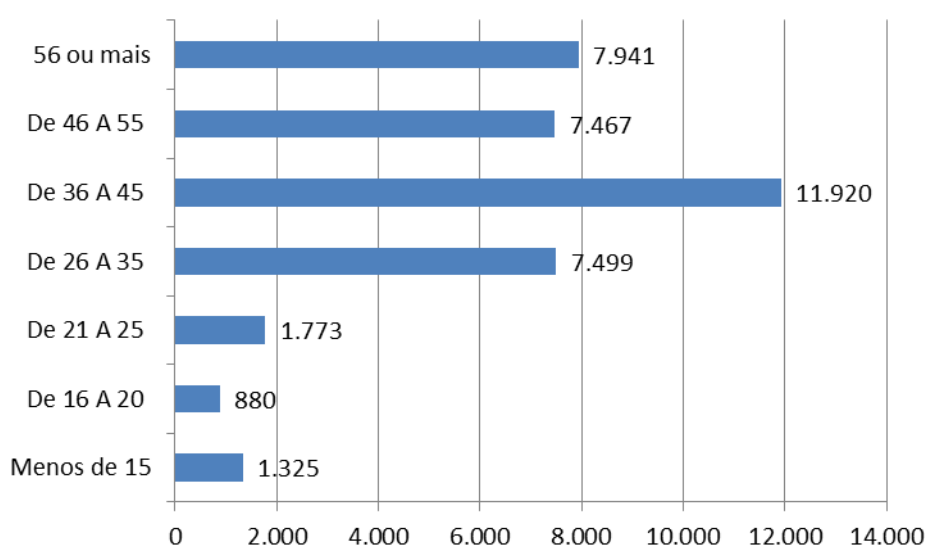
Sexo das persoas consultantes	
Mulleres	34.241
Homes	4.564
Total	38.805

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

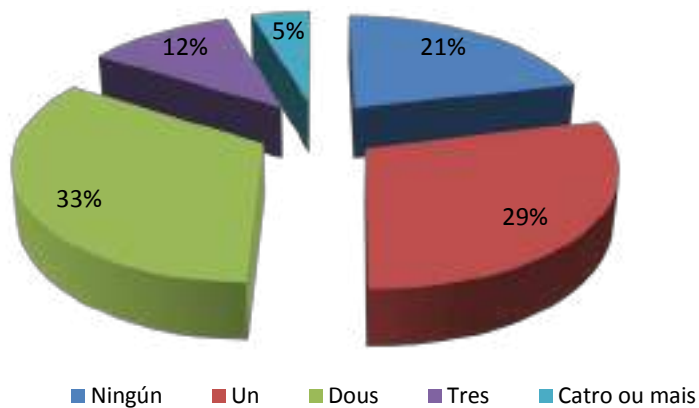
Idade	
Menos de 15	1.325
De 16 A 20	880
De 21 A 25	1.773
De 26 A 35	7.499
De 36 A 45	11.920
De 46 A 55	7.467
56 ou mais	7.941

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

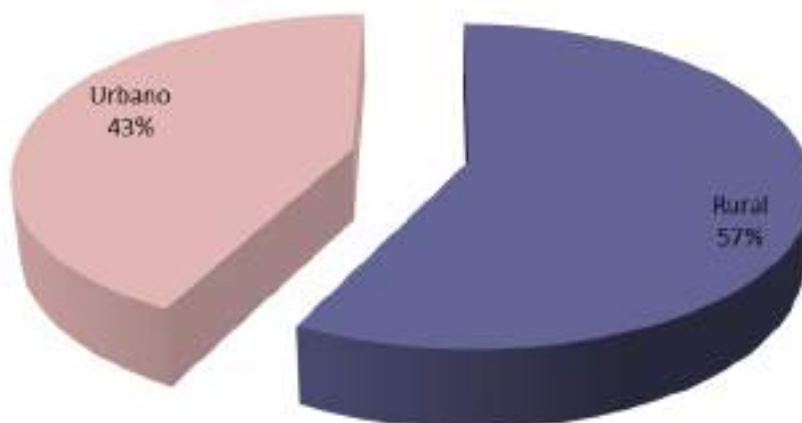
Nº de fillas / fillos	
Ningún	8.249
Un	11.293
Dous	12.989
Tres	4.480
Catro ou mais	1.794

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

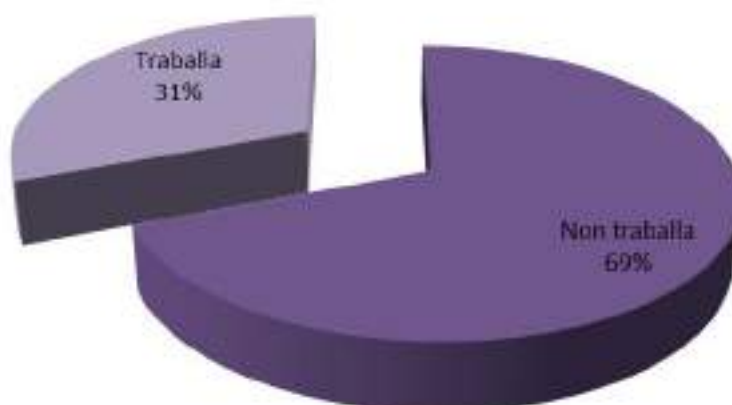
HABITAT	
Rural	21.546
Urbano	17.259

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

TRABALLA	
Non	26.844
Si	11.961

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

- ❑ Programa de atención a mulleres inmigrantes en situación de prostitución e/ou trata con fins de explotación sexual.

Continuando co programa iniciado no 2010, no ano 2013 asináronse 11 convenios de colaboración entre a **Vicepresidencia e Consellería da Presidencia Administracións Públicas e Xustiza** e distintas entidades sen ánimo de lucro para levar a cabo programas de atención a mulleres inmigrantes en situación de prostitución e vítimas de trata con fins de explotación sexual.

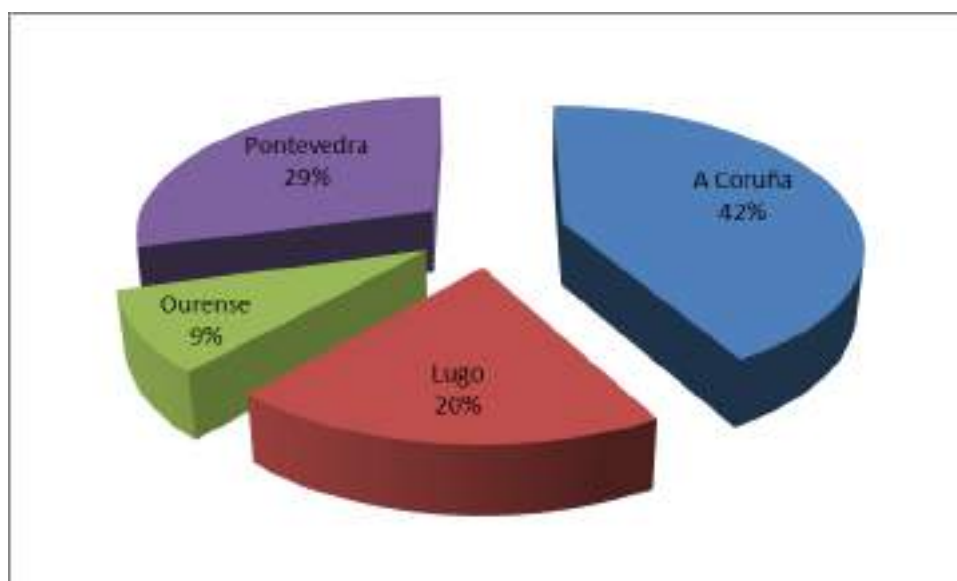
En Galicia son escasos os servizos de atención específicos para inmigrantes, e os existentes non ofrecen unha resposta integral e específica ás mulleres inmigrantes que exercen a prostitución e son vítimas de trata e explotación sexual, a Secretaría Xeral da Igualdade trata de apoiar os servizos existentes que xa están a traballar con estas mulleres, de xeito que poidan abranguer toda a Comunidade Autónoma galega. Foméntase así a colaboración con entidades que teñen unha acreditada experiencia no traballo coas persoas inmigrantes, concretamente con mulleres en situación de trata e explotación sexual, co obxecto de continuar levando a cabo este Programa, de atención a mulleres inmigrantes en situación de prostitución e vítimas de trata con fins de explotación sexual, coa finalidade de apoiar a recuperación e a integración social e laboral destas persoas, e cofinanciado con FSE do Programa Operativo 2007-2013 para Galicia.

Entre as actuacións que realizan estas ONGs están as de asesoramento, apoio e información respecto aos recursos sociais e xurídicos; acompañamento para a realización de trámites administrativos e burocráticos; creación de grupos de apoio para lograr espazos de referencia para o encontro, intercambio e apoio mutuo; capacitación de mediadoras sociais ou axentes de cambio; desenvolvemento das potencialidades e capacidades das beneficiarias, a través de actividades de socialización, educación, formación e integración, con especial incidencia na formación para facilitarlles ó acceso o emprego de novas tecnoloxías; a realización de obradoiros sobre diversos temas e o traballo na sensibilización da sociedade sobre a situación das mulleres que están a padecer esta situación.

O importe total destinado no ano 2013 pola Secretaría Xeral da Igualdade ao desenvolvemento deste programa foi de **292.000 €**.

Atencións desenvolvidas por provincias	
A Coruña	2.159
Lugo	1.013
Ourense	473
Pontevedra	1.508
Total	5.153

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Nacionalidade	Mulleres	Homes	Transexuais	Travestis	Total
Angola	5	0	0	0	5
Arxentina	24	0	5	0	29
Bolivia	11	0	0	0	11
Bosnia	1	0	0	0	1
Brasil	917	18	25	8	968
Bulgaria	5	0	0	0	5
Cabo Verde	3	0	0	0	3
Camerún	2	0	0	0	2
Chile	7	0	1	0	8
China	3	0	0	0	3
Colombia	460	7	11	1	479
Congo	2	0	0	0	2
Costa de Marfil	2	0	0	0	2
Cuba	28	0	1	0	29
Ecuador	39	1	4	3	47
Eslovenia	1	0	0	0	1
España	394	24	23	2	443
Exipto	0	0	2	0	2
Francia	1	0	1	0	2
Gambia	3	0	0	0	3
Ghana	2	1	0	0	3
Guatemala	2	0	0	0	2
Guinea	2	0	0	0	2
Guinea Ecuatorial	11	0	0	0	11
Honduras	5	0	0	0	5
Hungría	5	0	0	0	5
Italia	1	0	0	0	1
Xamaica	1	0	0	0	1
Xapón	1	0	0	0	1
Lituania	3	0	0	0	3
Mali	1	0	0	0	1
Marrocos	22	2	0	0	24
México	4	0	0	0	4
Moldavia	4	0	0	0	4
Mongolia	1	0	0	0	1
Nicaragua	15	0	0	0	15
Nixeria	189	1	0	0	190
Panamá	2	0	0	0	2
Paraguay	158	0	3	0	161
Perú	17	0	0	0	17
Polonia	2	0	0	0	2
Portugal	86	2	7	0	95

Puerto Rico	2	0	0	0	2
Reino Unido	1	0	0	0	1
República Dominicana	697	5	7	0	709
Romanía	538	1	0	0	539
Rusia	28	0	0	0	28
Se descoñece	1.123	1	1	0	1.125
Sahara	3	0	0	0	3
Senegal	6	0	0	0	6
Serra Leona	2	0	0	0	2
Thailandia	7	0	0	0	7
Ucráína	1	0	0	0	1
Uruguai	21	0	0	0	21
Venezuela	106	4	5	0	115
Total	4.977	66	96	14	5.153

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Idade	Mulleres	Homes	Transexuais	Travestis	Total
Menos de 25	633	12	6	2	653
Entre 25 e 54	3.303	53	89	12	3.457
Máis de 54	243	1	1	0	245
Indeterminado/a	798	0	0	0	798
Total	4.977	66	96	14	5.153

SERVIZO DE TELETRADUCCIÓN A 51 IDIOMAS

No ano 2011, despois de acreditar a utilidade deste servizo ao longo dun ano no Teléfono de Información á Muller, a **Secretaría Xeral da Igualdade** ofertoulles, dun xeito gratuíto, aos centros de información ás mulleres que constitúen a rede de CIMs de Galicia, as casas de acollida que asisten ás vítimas de violencia de xénero e ás ONGs que desenvolven a súa actividade solidaria neste eido, un servizo de teletradución a 51 idiomas.

Este servizo supón un avance cualitativo en resposta á diversidade poboacional motivada polo aumento da inmigración, o cal obriga á Administración autonómica a mellorar as técnicas para unha eficaz atención ás usuarias, con independencia da súa lingua. A teletradución está pensada para dar apoio a unha parte da poboación que ten dificultades engadidas para acceder aos recursos existentes, formada polas mulleres inmigrantes residentes en Galicia. A través desta plataforma de teletradución, estas

mulleres terán a seguridade dun acceso axeitado á información e aos recursos dispoñibles, sobre atención psicolóxica, prestacións económicas, centros de acollida ou asesoramento xurídico.

A través desta plataforma de teletradución, as mulleres estranxeiras residentes en Galicia terán a seguridade dun acceso axeitado á información e aos recursos dispoñibles, sobre atención psicolóxica, prestacións económicas, centros de acollida ou asesoramento xurídico.

O sistema permite a atención tanto presencial, como telefónica, de xeito que as usuarias se comunican cunha intérprete mediante a nova tecnoloxía implementada, desde calquera centro no que se atopen, ben sexa un CIM, unha casa de acollida ou calquera entidade adherida. No caso de que a consulta sexa telefónica, o sistema permite o establecemento de chamada a tres, para que interactúen a usuaria, a persoa profesional da entidade e a intérprete.

En resposta a ese ofrecemento manifestaron o seu interese en adherirse ao servizo as once entidades que desenvolven, en Galicia, programas de atención a mulleres vítimas de trata con fins de explotación sexual.

Tamén solicitaron a incorporación ao uso do servizo 58 entidades locais, con centros de información ás mulleres e casas de acollida para vítimas de violencia de xénero, asinándose os correspondentes convenios de colaboración coa Secretaría Xeral da Igualdade. No ano 2013 asináronse as addendas de ditos convenios para prorrogar a súa vixencia.

Provincia da Coruña

CIM	Provincia
CIM A Laracha	A Coruña
CIM Ares	A Coruña
CIM Arteixo	A Coruña
CIM Boiro	A Coruña
CIM Coruña	A Coruña
CIM Culleredo	A Coruña
CIM Curtis	A Coruña
CIM de Cee	A Coruña
CIM de Coirós	A Coruña
CIM de Ferrol	A Coruña
CIM de Outes	A Coruña
CIM de Padrón	A Coruña
CIM de Zas	A Coruña

CIM	Provincia
CIM Mancomunidad de Municipios da Comarca de Ordes (Cerceda, Frades, Mesía, Oroso, Ordes, Tordoia E Trazo)	A Coruña
CIM Melide	A Coruña
CIM Muxía	A Coruña
CIM Negreira	A Coruña
CIM Santiago De Compostela	A Coruña
CIM Teo	A Coruña

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Provincia de Lugo

CIM	Provincia
Casa da Muller Lugo	Lugo
CIM Burela	Lugo
CIM Mondoñedo	Lugo
CIM Monforte de Lemos	Lugo
CIM Palas de Rei	Lugo
CIM Ribadeo	Lugo
CIM Sarria	Lugo
CIM Vilalba	Lugo
CIM Viveiro	Lugo

Provincia de Ourense

CIM	Provincia
CIM A Pobra de Trives	Ourense
CIM de Castro Caldelas	Ourense
CIM de Maceda	Ourense
CIM de Ourense	Ourense
CIM do Barco	Ourense
CIM do Carballiño	Ourense
CIM Terra de Celanova (Mancomunidad Terra de Celanova)	Ourense
CIM Verín	Ourense
CIM Viana do Bolo	Ourense
Mancomunidad I.V. do Ribeiro	Ourense

Provincia de Pontevedra

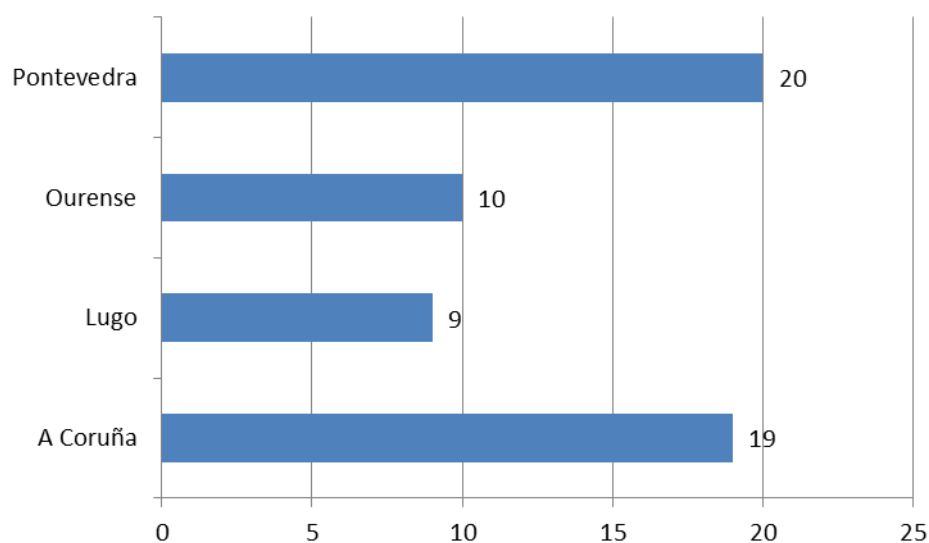
CIM	Provincia
CIM A Estrada	Pontevedra
CIM Cambados	Pontevedra
CIM Cangas	Pontevedra
CIM da Lama	Pontevedra
CIM de Gondomar	Pontevedra

CIM	Provincia
CIM de Pontecaldelas	Pontevedra
CIM de Vigo	Pontevedra
CIM do Grove	Pontevedra
CIM do Porriño	Pontevedra
CIM Lalín	Pontevedra
CIM Marín	Pontevedra
CIM Moaña	Pontevedra
CIM Poio	Pontevedra
CIM Ponteareas	Pontevedra
CIM Pontevedra	Pontevedra
CIM Redondela	Pontevedra
CIM Sanxenxo	Pontevedra
CIM Silleda	Pontevedra
CIM Soutomaior	Pontevedra
CIM Vilagarcía	Pontevedra

En total no ano 2013 fixeron uso do servizo as **nove entidades** que desenvolven, en Galicia, programas de atención a mulleres vítimas de trata con fins de explotación sexual e **58 entidades locais** con centros de información ás mulleres e casas de acollida para vítimas de violencia de xénero.

Nº de CIMs con Acceso ao Servizo de Teletradución	
Provincia	Nº
A Coruña	19
Lugo	9
Ourense	10
Pontevedra	20
Total	58

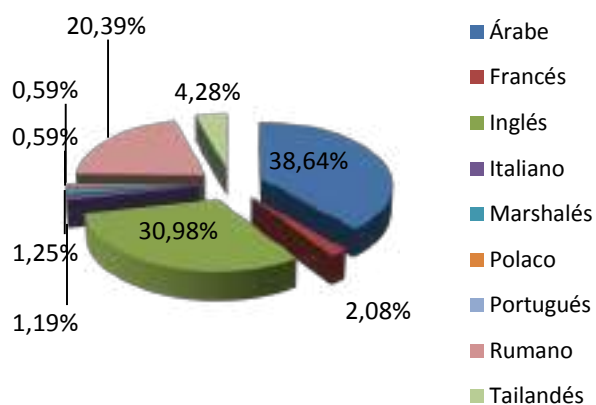
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Datos de uso do servizo no ano 2013: Idiomas utilizados:

Idiomas	Minutos
Árabe	650
Francés	35
Inglés	521
Italiano	20
Marshalés	21
Polaco	10
Portugués	10
Romanés	343
Tailandés	72
Total	1.682

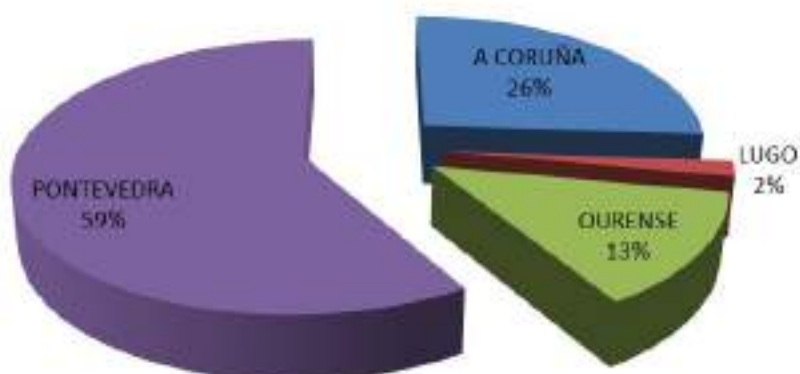
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Uso do servizo por provincias:

Provincia	Total minutos
A Coruña	440
Lugo	30
Ourense	225
Pontevedra	987
Total	1.682

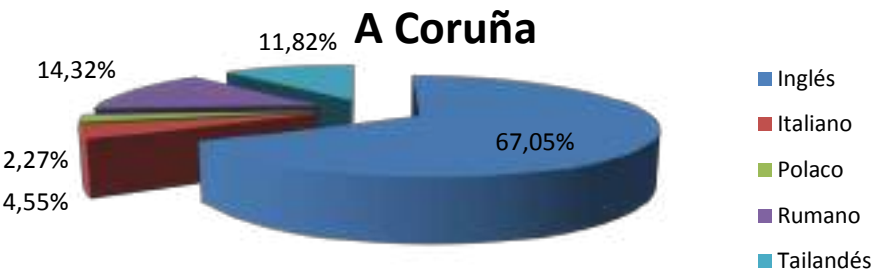
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Idiomas utilizados por provincia:

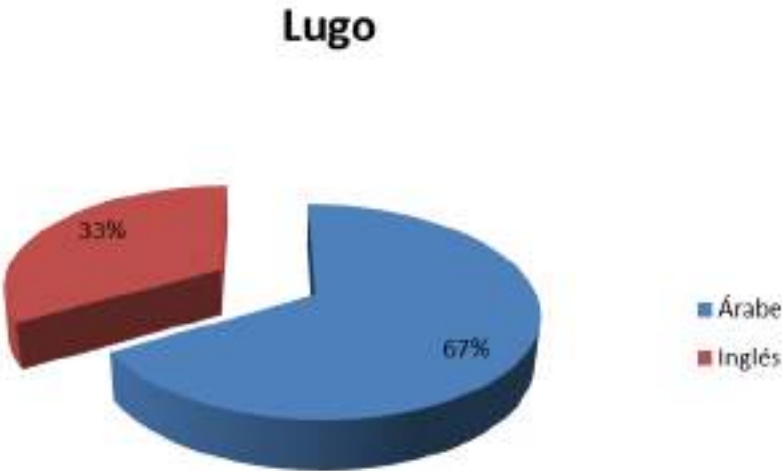
A Coruña	
Idioma	Minutos
Inglés	295
Italiano	20
Polaco	10
Romanés	63
Tailandés	52
Total	440

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Lugo	
Idioma	Minutos
Árabe	20
Inglés	10
Total	30

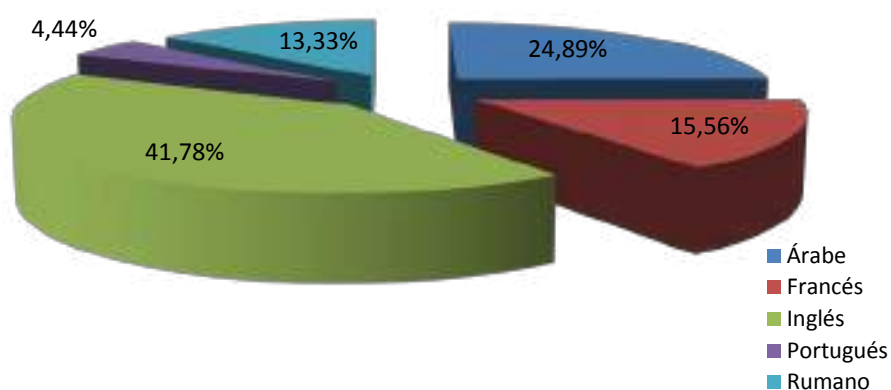
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Ourense	
Idioma	Minutos
Árabe	56
Francés	35
Inglés	94
Portugués	10
Romanés	30
Total	225

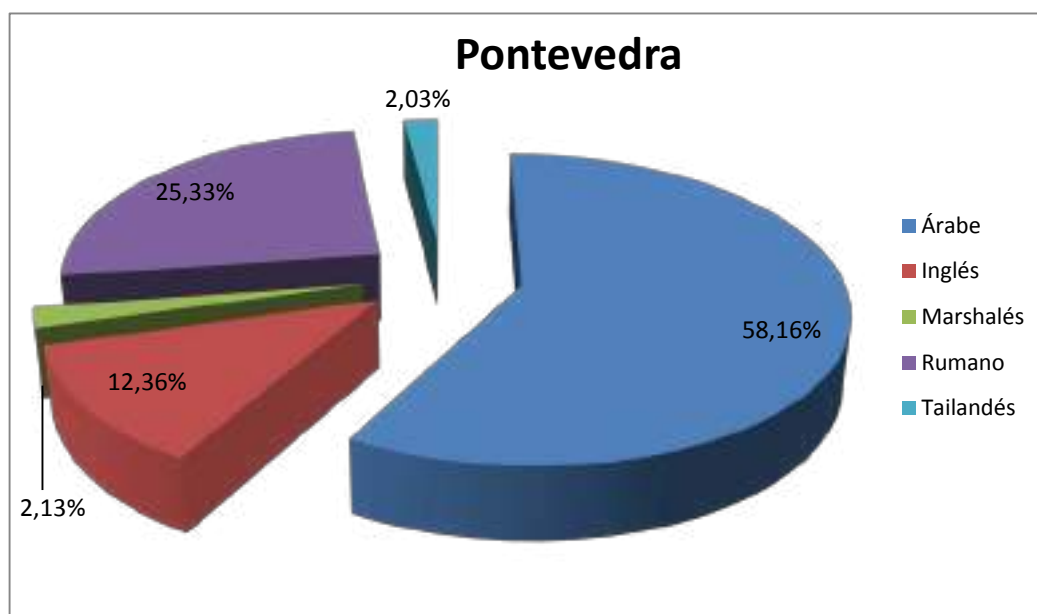
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

OURENSE

Pontevedra	
Idioma	Minutos
Árabe	574
Inglés	122
Marshalés	21
Romanés	250
Tailandés	20
Total	987

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

ASESORAMIENTO XURÍDICO ONLINE

A **Secretaría Xeral da Igualdade** ten en marcha dende o ano 2011 un servizo de asesoramento xurídico online, accesible a través da páxina web da Secretaría Xeral da Igualdade, onde se ofrece información personalizada e gratuíta ás persoas usuarias, considerando que o asesoramento axeitado constitúe o primeiro paso para saír da situación de violencia.

Con este servizo, a Secretaría Xeral da Igualdade ten o obxectivo de facilitar ás mulleres o coñecemento dos seus dereitos e axudarlles así a que adopten as decisións máis axeitadas en cada momento. Son numerosos os casos de mulleres inmersas en contornos de violencia de xénero que descoñecen os dereitos que as asisten, como abordar a interposición dunha denuncia ou que unha correcta exposición dos feitos e dos fundamentos de dereito ao longo de todo o proceso son determinantes para unha resposta xudicial máis efectiva.

O servizo xurídico online permite ofrecer resposta en tempo real a consultas sobre lexislación, violencia de xénero, conciliación, dereito de familia, agresións ou acoso sexual, entre outras, asegurando a confidencialidade. Tenta clarexarlle ás usuarias cuestións que con frecuencia suscitan dúbidas e polo tanto xeran temor, tales como qué actuacións xudiciais pode iniciar, se é necesario contar sempre coa asistencia de avogado/a e de procurador/a ou que medidas urxentes pode solicitar.

As consultas a través deste servizo poden ser complementarias ás que se prestan de xeito presencial nos 80 Centros de Información ás Mulleres, CIM, repartidos por toda Galicia, garantindo o anonimato e a confidencialidade cando así o desexe a muller.

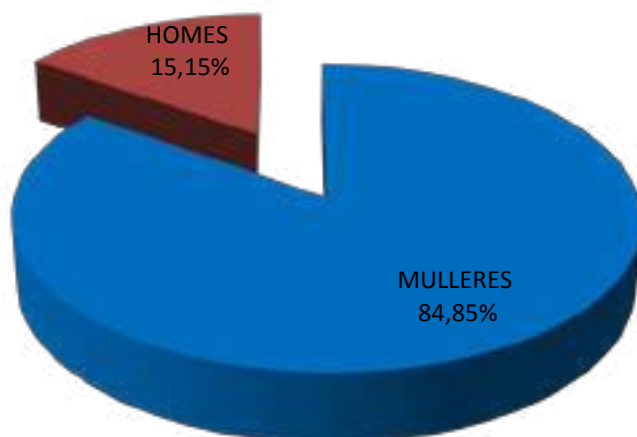
No ano 2013 recibíronse un total de 99 consultas a través deste servizo online.

▪ **Nº DE CONSULTAS POR SEXO DAS PERSOAS QUE AS REALIZAN**

▪

Sexo	Nº Consultas	Porcentaxe
Mulleres	84	84,85%
Homes	15	15,15%
Total	99	100%

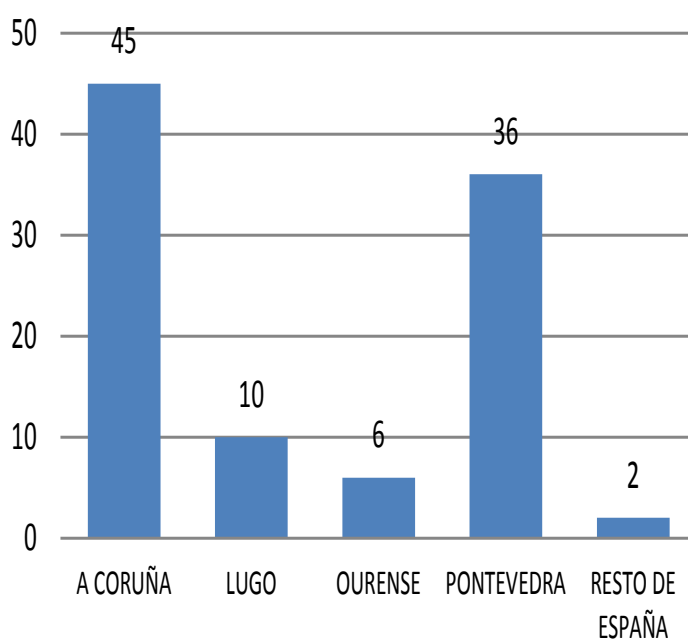
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ **Nº DE CONSULTAS POR PROVINCIA DAS PERSOAS QUE AS REALIZAN**

Provincia	Nº Consultas	Porcentaxe
A Coruña	45	45,45%
Lugo	10	10,10%
Ourense	6	6,06%
Pontevedra	36	36,36%
Resto de España	2	2,02%
Total	99	100%

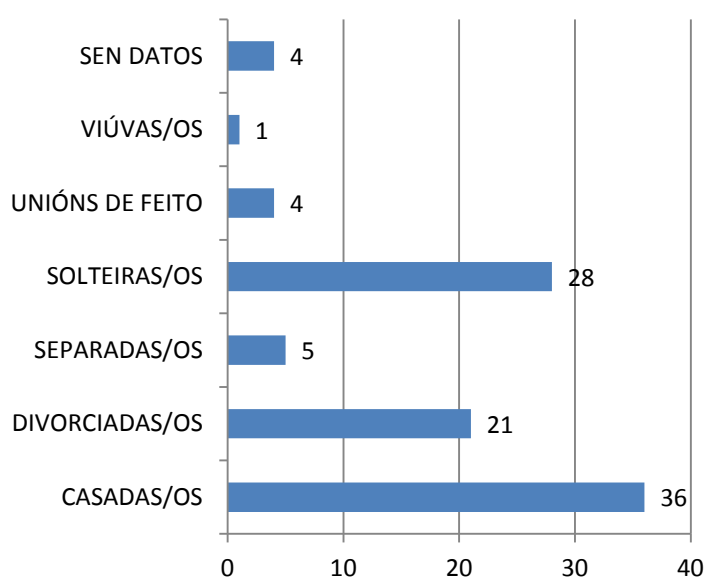
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ N° DE CONSULTAS SEGUNDO ESTADO CIVIL DAS PERSOAS QUE AS REALIZAN

Estado Civil	Nº Consultas	Porcentaxe
Casadas/os	36	36,37%
Divorciadas/os	21	21,21%
Separadas/os	5	5,05%
Solteiras/os	28	28,28%
Unións de Feito	4	4,04%
Viúvas/os	1	1,01%
Sen datos	4	4,04%
Total	99	100%

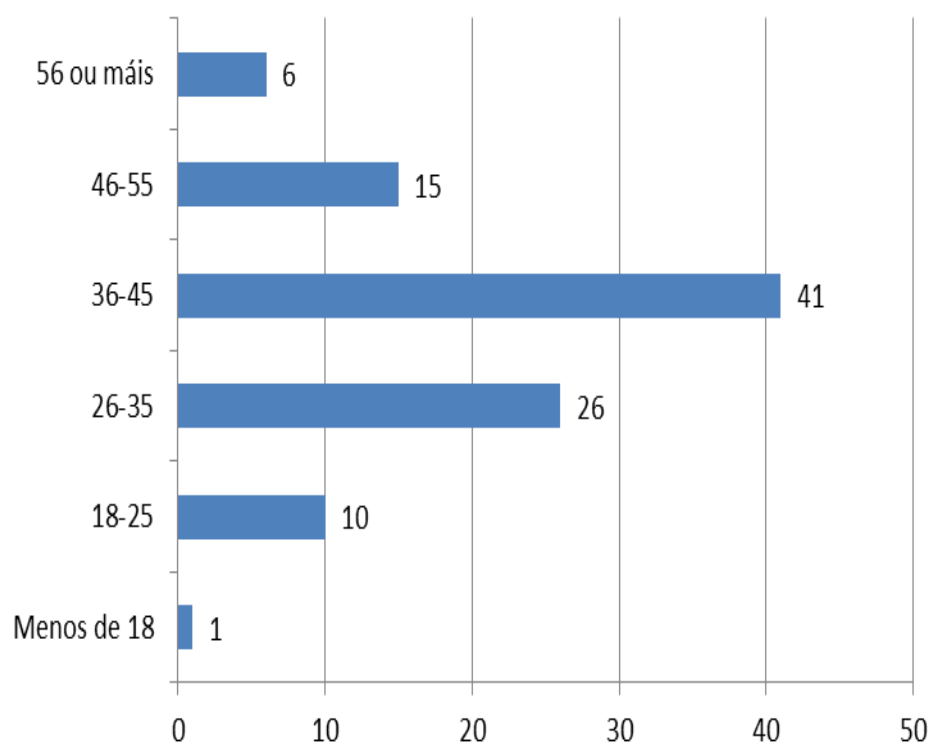
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Nº DE CONSULTAS SEGUNDO AS IDADES DAS PERSOAS QUE AS REALIZAN

Idade	Nº Consultas	Porcentaxe
Menos de 18	1	1,01%
18-25	10	10,10%
26-35	26	26,26%
36-45	41	41,42%
46-55	15	15,15%
56 ou máis	6	6,06%
Total	99	100%

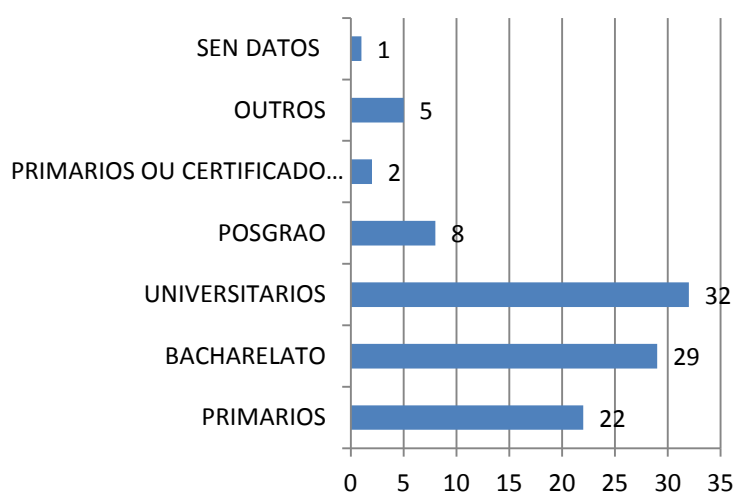
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Nº DE CONSULTAS SEGUNDO O NIVEL DE ESTUDOS DAS PERSOAS QUE AS REALIZAN

Nivel de Estudos	Nº Consultas	Porcentaxe
Primarios	22	22,22%
Bacharelato	29	29,29%
Universitarios	32	32,33%
Posgrao	8	8,08%
Primarios ou Certificado de Escolaridade	2	2,02%
Outros	5	5,05%
Sen datos	1	1,01%
Total	99	100%

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

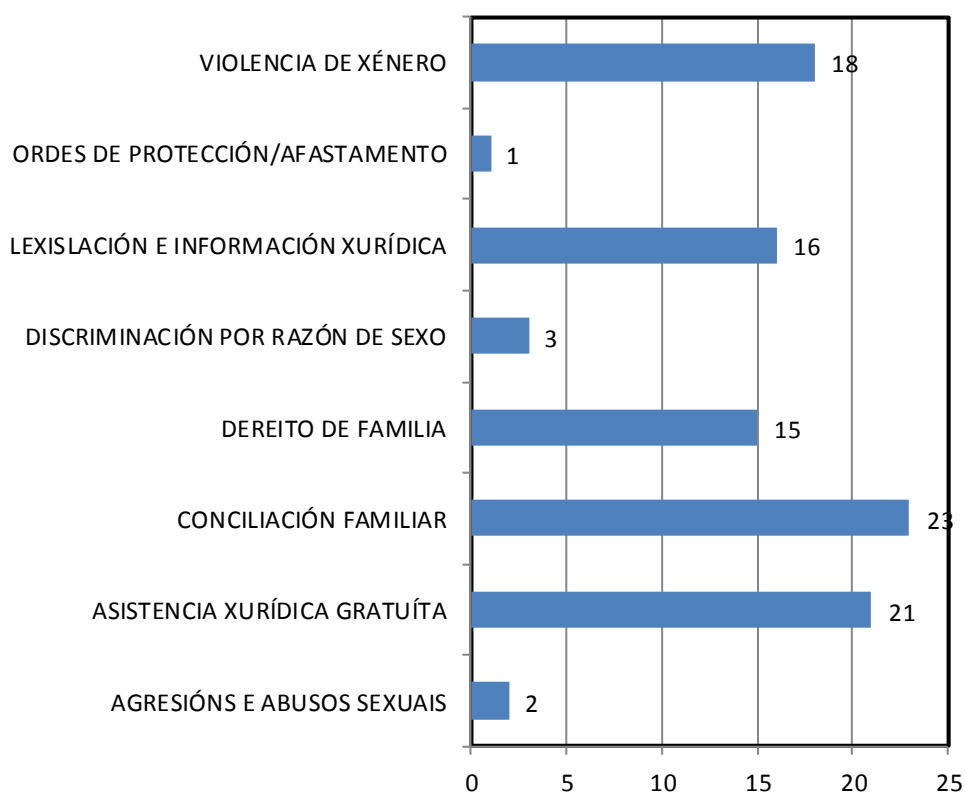

▪ N° DE CONSULTAS RECIBIDAS SEGUNDO A SÚA TEMÁTICA

Tema da consulta	Nº Consultas	Porcentaxe
Agresións e abusos sexuais	2	2,02%
Asistencia xurídica gratuíta	21	21,21%
Conciliación familiar	23	23,24%
Dereito de familia	15	15,15%
Discriminación por razón de sexo	3	3,03%
Lexislación e información xurídica	16	16,16%
Ordes de protección/afastamento	1	1,01%
Violencia de xénero	18	18,18%
Total	99	100,00%

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

□

Servizo de atención 24 horas

- ☐ Teléfono 900 400 273 de información ás mulleres

O Teléfono da Muller é un servizo gratuíto, anónimo, que funciona as 24 horas do día e ten cobertura para toda a Comunidade Autónoma. Está atendido por un equipo multidisciplinar, coordinado cos diferentes profesionais de toda Galicia, de forma que calquera muller poida facer unha consulta, tanto en horario laborable como en horario nocturno e en días non laborables ao longo de todo ano.

Desde o Teléfono da Muller infórmase e asesórase sobre cuestións relacionadas coas seguintes materias:

- Violencia de xénero: Malos tratos, vexacións, ameazas, agresións sexuais,
- Acoso sexual.
- Servizos sociais, casas de acollida, centros de información ás mulleres, programas para mulleres desfavorecidas, policía especializada, gabinetes de orientación, centros de planificación ...
- Separacións, divorcios, abandonos do fogar, sentencias incumpridas.
- Cursos ocupacionais, oposicións, bolsas de emprego, creación de empresas.
- Educación pola igualdade, materiais non sexistas, publicidade discriminatoria.
- Apoio ó asociacionismo, xornadas, seminarios, subvencións a asociacións, publicacións.

O Teléfono 900 400 273 de información ás mulleres réxese polas seguintes pautas de actuación: Anonimato e confidencialidade, gratuidade do servizo.

- **Total chamadas ao teléfono da muller: 900 400 273 no ano 2013: 5.625**

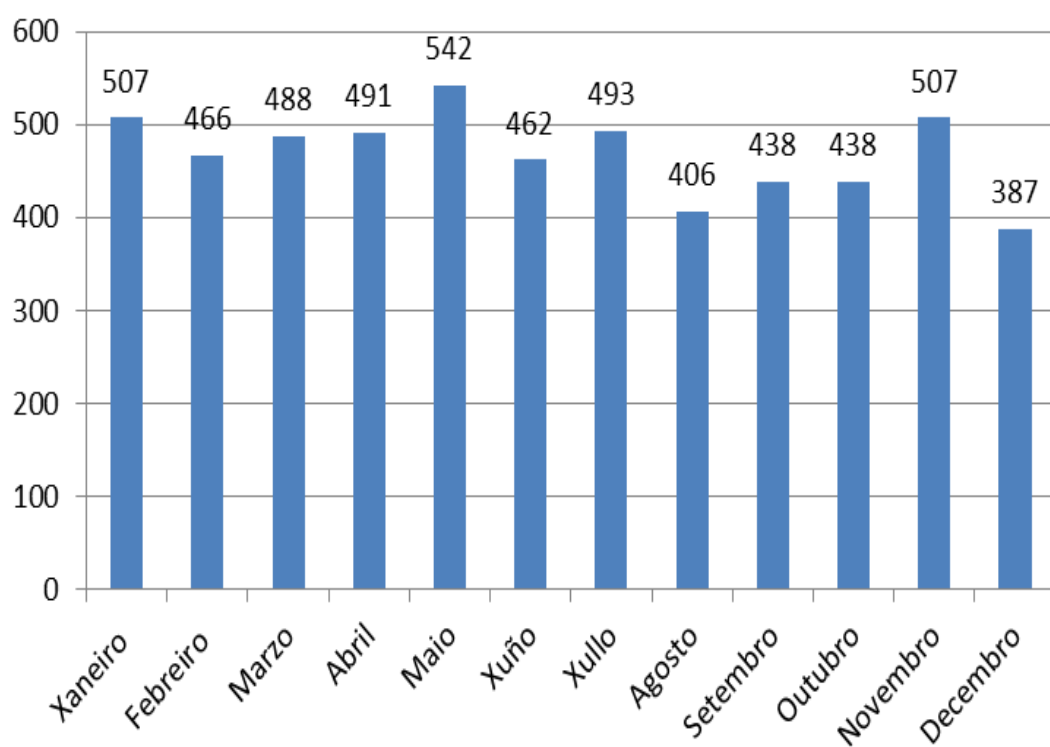
Total chamadas	
Ano 2012	Ano 2013
4.542	5.625

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ Total de chamadas por mes no ano 2013

Chamadas por mes	Nº	%
Xaneiro	507	9,01%
Febreiro	466	8,28%
Marzo	488	8,68%
Abril	491	8,73%
Maio	542	9,64%
Xuño	462	8,21%
Xullo	493	8,76%
Agosto	406	7,22%
Setembro	438	7,79%
Outubro	438	7,79%
Novembro	507	9,01%
Decembro	387	6,88%
Total	5.625	100%

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

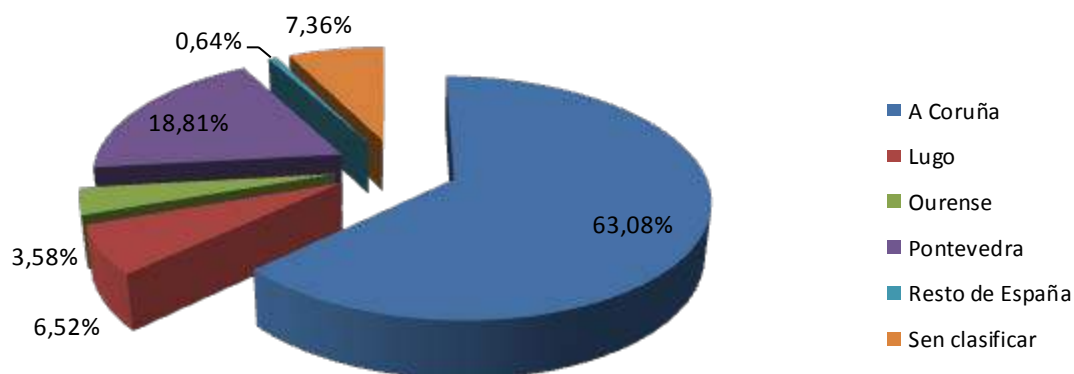

▪ Procedencia das consultas por provincia 2013

Chamadas recibidas no 900 400 273					
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Resto de España	Sen clasificar
3.548	367	202	1.058	36	414
63,08%	6,52%	3,58%	18,81%	0,64%	7,36%
Total: 5.625 chamadas					

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

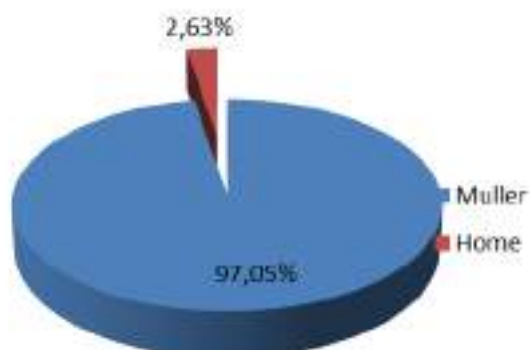
Porcentaxe de chamadas por provincia

Sexo das persoas usuarias 2013

Sexo	Nº	%
Muller	5.459	97,05%
Home	148	2,63%
Sen clasificar	18	0,32%
Total	5.625	100%

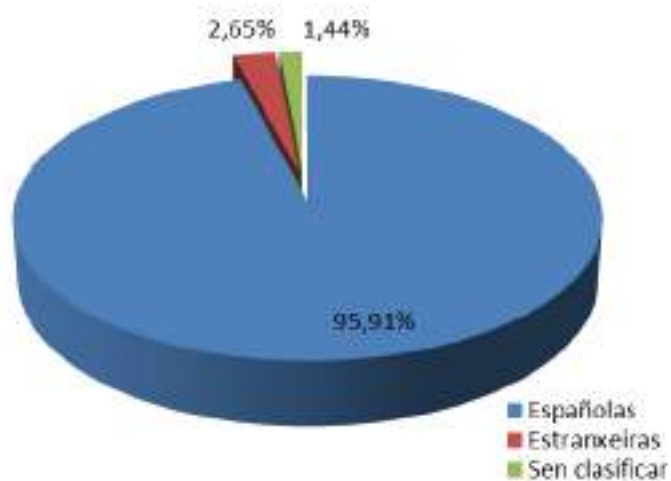
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ **Nacionalidade das persoas usuarias 2013**

Nacionalidade	nº	%
Españolas	5.395	95,91%
Estranxeiras	149	2,65%
Sen clasificar	81	1,44%
Total	5.625	100%

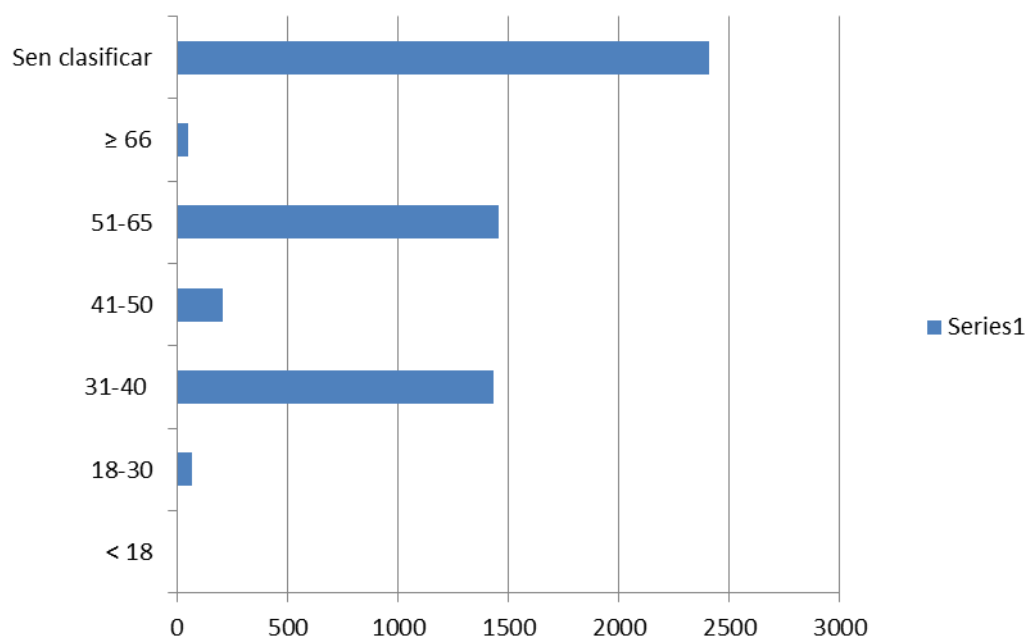
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ Idade das persoas usuarias 2013

Idade	nº	%
< 18	5	0,09%
18-30	65	1,16%
31-40	1.435	25,51%
41-50	204	3,63%
51-65	1.455	25,86%
≥ 66	50	0,89%
Sen clasificar	2.411	42,86%
Total	5.625	100%

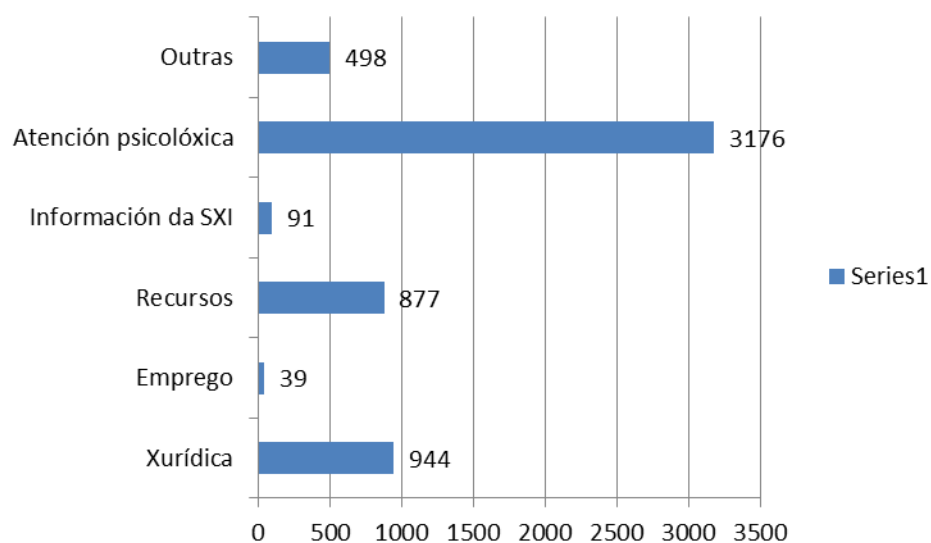
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ Tipo de información consultada 2013

Tipo de información consultada	Nº	%
Xurídica	944	16,78%
Emprego	39	0,69%
Recursos	877	15,59%
Información da SXI	91	1,62%
Atención psicolóxica	3176	56,46%
Outras	498	8,86%
Total	5.625	100%

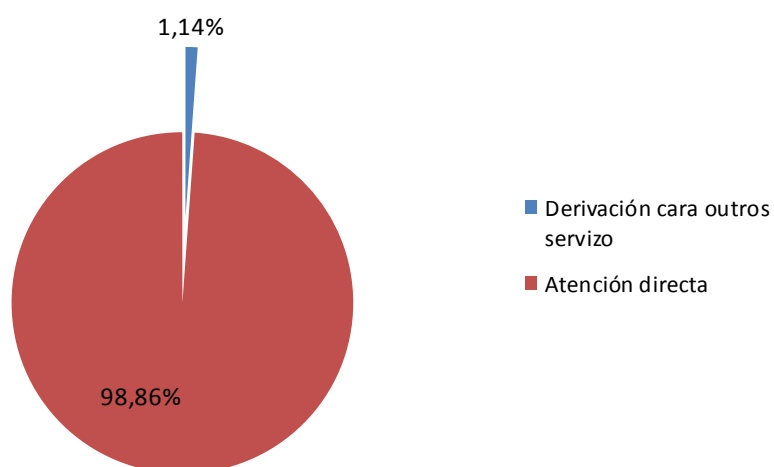
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ Resolución da demanda 2013

Resolución da demanda	Nº	%
Derivación cara outros servizo	64	1,14%
Atención directa	5.561	98,86%
Total	5.625	100%

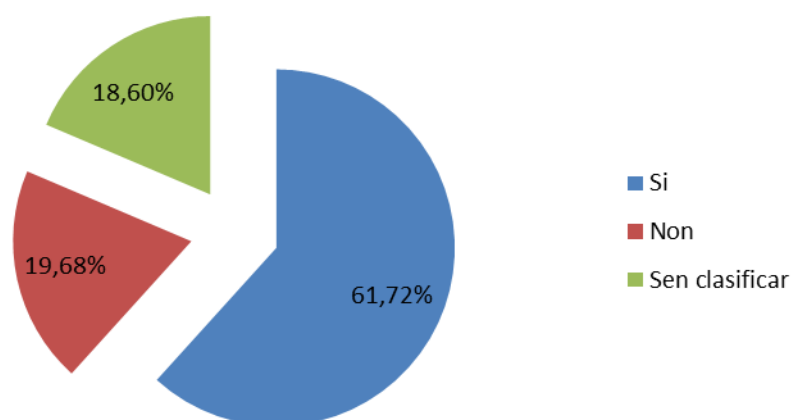
Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

▪ Reincidencia no uso do servizo (chamou en anteriores ocasións)

Resolución da demanda	Nº	%
Si	3.472	61,72%
Non	1.107	19,68%
Sen clasificar	1.046	18,60%
Total	5.625	100%

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

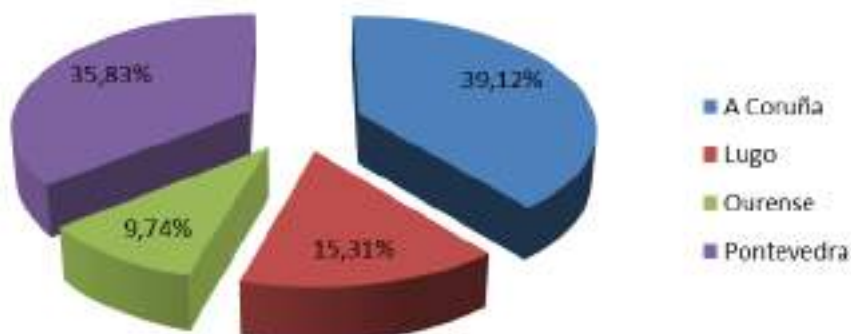
❑ **Punto de Coordinación das Ordes de Protección de Galicia**

En Galicia estableceuse no ano 2004 o Punto de Coordinación de Ordes de Protección (PCOP). Está adscrito á **Secretaría Xeral da Igualdade**, e leva a cabo o seguimento das ordes de protección das mulleres vítimas de violencia, realizando as xestións oportunas ante as diferentes administracións para facilitarlles o acceso aos recursos existentes e ofrecerlles un marco integral de protección.

Dende o momento en que o PCOP recibe dende os xulgados as copias das ordes de protección ou medidas cautelares ditadas, inicia un contacto coa beneficiaria a fin de informala do procedemento que se vai seguir, os recursos de que dispón e a comprobación de que a dita OP se cumpre correctamente. No suposto de que existan quebrantamentos, se lle informa á muller da canle a seguir para interpoñer a correspondente denuncia. A usuaria é informada tamén, se así o desexa, doutros trámites xudiciais como pode ser a separación ou o divorcio, custodia de fillos/fillas, etc. Polo tanto, unha vez recibida a orde de protección, iniciase o contacto coa vítima para, coñecendo a súa situación persoal e as súas propias necesidades, informala dos recursos asistenciais e de protección social existentes aos que ten dereito e pode solicitar.

Nº de OP e outras medidas cautelares recibidas no PCOP				
Provincia	2010	2011	2012	2013
A Coruña	561	490	483	393
Lugo	214	226	169	145
Ourense	180	143	91	66
Pontevedra	476	489	406	394
Total	1.431	1.348	1.149	998

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Aplicación informática para a xestión de ordes de protección a mulleres vítimas de violencia de xénero.

O obxectivo deste proxecto é a creación dunha aplicación para a xestión de ordes de protección a mulleres vítimas de violencia de xénero e outras acción asociadas, que de resposta as seguintes necesidades:

- Rexistro de ordes de protección.
- Rexistro de procedementos xudiciais.
- Dispor dunha axenda asociada a cada persoa usuaria onde se poidan rexistrar as accións de seguimento realizadas, de forma que desde a aplicación telemática se teña coñecemento do labor desenvolvido con cada usuaria.
- Rexistro da información recibida desde os xulgados.
- Información sobre as axudas solicitadas polas vítimas e estados das mesmas.
- Rexistro de penados ingresados en prisión asociados ás vítimas, facilitando a comunicación con elas ante as saídas de prisión dos agresores.
- Emisión de documentación desde a aplicación como comunicación ás usuarias, ou modelo e certificados para diversos programas (inserción laboral, vivenda)
- Envío da documentación emitida por email.

- Obtención de estatísticas.

O estado actual do desenvolvemento da aplicación de Xestión de Ordes de Protección atópase na fase previa á posta en produción, a posta en produción definitiva será no trimestre de 2014.

□ **Puntos de Encontro Familiar**

A Dirección xeral de familia e inclusión informa que na Comunidade Autónoma existen actualmente sete puntos de encontro de titularidade pública situados nas cidades de Ferrol, A Coruña, Santiago de Compostela, Lugo, Ourense, Pontevedra e Vigo.

Os puntos de encontro familiar de Galicia están regulados polo Decreto 9/2009, do 15 de xaneiro, polo que se regulan os puntos de encontro familiar de Galicia.

Os puntos de encontro teñen un carácter multidisciplinar e están integrados por expertos en intervención psico-familiar, dereito de familia e mediación familiar.

O acceso aos puntos de encontro farase por derivación dun órgano xudicial ou do órgano administrativo competente en materia de servizos sociais nos supostos de menores nos que a Comunidade Autónoma de Galicia teña asumida a tutela ou garda, e os principais tipos de intervención que realizan son: intercambio das/dos menores; visitas tuteladas, naqueles casos nos que as visitas teñan que estar supervisadas por unha persoa do centro; ou visitas sen supervisión, nos casos nos que non existe posibilidade de que a visita se desenvolva noutro lugar o centro poñerá ao servizo das familias as súas instalacións.

Nas súas intervencións os puntos de encontro actúan sempre atendendo aos seguintes principios: interese das e dos menores; voluntariedade; imparcialidade; neutralidade; confidencialidade; non inxerencia; subsidiariedade e temporalidade.

No ano 2013 foron atendidos **máis de 1.000 casos (265 por motivo de violencia de xénero)** segundo o seguinte detalle:

Expedientes	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Vigo	Ferrol	Santiago	Total
Novos	43	25	37	51	66	44	36	302
Pechados	50	64	10	79	56	30	29	318
Permanecen abertos	121	78	119	123	216	150	180	987
Por violencia de xénero	32	42	41	19	57	34	40	265

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Xunta de Galicia

Persoas usuarias	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Vigo	Ferrol	Santiago	Total
Menores	201	111	131	170	275	242	204	1.334
P. adultas	Homes	213	80	87	300	289	190	1.348
	Mulleres	235	83	102	241	333	221	1.427
Total	649	274	320	711	897	653	605	4.109

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Xunta de Galicia

Tipos de intervención	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Vigo	Ferrol	Santiago	Total
Intercambios	2.798	660	3.790	4.911	7.654	4.886	1.919	26.618
Visitas tuteladas	60	159	229	0	1.064	488	227	2.227
Visitas supervisar sen	646	260	625	1.058	327	313	762	3.991
Total	3.504	1.079	4.644	5.969	9.045	5.687	2.908	32.836

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Xunta de Galicia

Na actualidade estase a tramitar un novo decreto regulador dos puntos de encontro familiar de Galicia que substituirá o actual.

As modificacións máis importantes que se introducen son as que afectan á competencia na derivación dos casos: será a autoridade competente en materia de familia, e non os xulgados ou os servizos sociais, quen controle a derivación dos casos aos puntos de encontro; poñerase en marcha un protocolo de derivación que será responsabilidade da autoridade competente en materia de familia, que é e quen financia o servizo, co que se controlará o acceso e permanencia nos puntos de encontro; farase un control técnico sobre o recurso, xestionaranse listas de agarda no caso de seren necesarias, e intentarase axilizar o cese no emprego do recurso naqueles casos non produtivos ou enquistados.

As modificacións realízanse fundamentalmente co obxectivo de ter dende a Xunta de Galicia o control sobre o acceso e o cese da utilización dos puntos de encontro familiar.

Gabinets de Orientación Familiar (GOF)

Os gabinetes de orientación (GOF) constitúense como un recurso público de carácter multidisciplinar para a atención de conflitos familiares e coa finalidade de servir como un instrumento eficaz na protección da familia de acordo coas competencias atribuídas á Dirección Xeral de Familia e Inclusión.

Como recurso encamiñado a facilitar unha dinámica familiar positiva, a solución de problemas e a toma de decisións, así como a potenciar e desenvolver os recursos familiares, os Gabinetes de orientación familiar abordaran os problemas que poidan xurdir na familia e por extensión nos membros que a compoñen, prestándolles especial atención ao interese superior e á vulnerabilidade das e dos menores, e atendendo nomeadamente:

- a) As crises do ciclo vital da familia.
- b) As situacións de conflito.
- c) A viabilidade adaptativa do grupo familiar: apoio, protección e desenvolvemento.

Por outra banda, os GOF constitúen un dispositivo en estreito contacto cos equipos de atención ao menor, colaborando con eles na atención ás familias de menores susceptibles de ser sometidos a medidas de protección.

Estes gabinetes, dependentes das xefaturas territoriais da Consellería de Traballo e Benestar, están integrados por especialistas en traballo social, dereito e psicoloxía. Entre os seus obxectivos destácanse:

- Informar e asesorar tecnicamente ás familias sobre as problemáticas sociais, psicolóxicas e xurídicas nas que se puidesen atopar.
- Proporcionar ás familias o acceso a recursos axeitados para o desenvolvemento de canles normalizados de convivencia.
- Dotar as familias das habilidades necesarias para enfrontar as súas necesidades.

- Evitar a instrumentalización das/os fillas/os, ante as diferentes situacións de conflitividade.
- Fomentar o mantemento da cooperación parental como protectora da imaxe que as/os fillas/os teñen dos seus proxenitores.
- Informar, asesorar e prestar asistencia psicolóxica ás mulleres, particularmente a aquelas que se atopen inmersas en procesos de conflitividade familiar.

Os niveis de atención dos Gabinetes de orientación familiar, segundo a Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia, son os que a continuación se relacionan:

- a) Informativo, facilitándolles ás familias a información necesaria para favorecer unha mellor comprensión do medio e dos recursos dispoñibles.
- b) Educativo e formativo, proporcionándolles ás familias os medios necesarios para o desenvolvemento integral das súas funcións e das súas habilidades, fortalecendo os vínculos do sistema familiar e facilitando que a dinámica individual e familiar sexa creativa, eficaz e enriquecedora.
- c) Preventivo, de preparación perante as distintas etapas ou situacións polas que pasan as familias no seu ciclo vital.
- d) Axuda persoal e emocional, ofrecendo atención e acompañamento en calquera momento da vida e, en especial, nos momentos de crises provocadas por desgrazas inesperadas, tanto formal a través da terapia familiar coma informal a través das redes de axuda mutua ou grupos de apoio familiar.
- e) Orientación, acompañando as familias, ofrecendo asesoramento para a toma de decisións, a resolución de conflitos e a mobilización dos recursos propios e do contorno, así como no proceso de planificación de apoios.
- f) Terapia e tratamento co fin de superar os dinamismos disfuncionais das familias, facendo posible o seu progreso e a súa adaptación.

Para o seguimento do programa, a Dirección Xeral de Familia e Inclusión implementou unha aplicación informática que posibilita dispoñer en todo momento dos datos actualizados dos distintos Gabinetes.

GOF/ Seguimento anual 2013:

	A Coruña	Lugo	Ourense	Vigo
Demandas				
Recibidas	168	136	220	201
Reorientadas	2	1	0	0
Atendidas	166	135	220	201
Tipoloxía demandas atendidas				
Conflito por ruptura de convivencia	42	38	133	70
Crise na parella	34	23	11	18
Crise materno ou paterno-filial	48	38	46	72
Crise familia extensa	7	11	11	6
Crise mixta	14	12	5	10
Outra	21	14	14	25
Demandantes de atención				
Mulleres	147	122	204	148
Homes	52	76	138	106
Parellas	16	17	13	39
Grupos familiares	17	37	28	30

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Xunta de Galicia

❑ Creación de oficinas de atención ás vítimas dos delitos

En relación coa previsión do artigo 54, mediante a Resolución do 15 de setembro de 2008, da Dirección Xeral de Xustiza, constituíronse os servizos comúns de atención á cidadanía e asistencia á vítima, dependentes dos decanatos das cidades de Ferrol, Lugo, Ourense, Santiago de Compostela e Vigo.

Estes servizos prestan atención á cidadanía e ás vítimas, incluíndo os delitos en materia de violencia de xénero, desenvolvendo a súa actividade baixo os principios de transparencia, información e atención axeitada, nas sete cidades galegas citadas.

04 Disposicións adicionais

Primeira: Modificación da Lei 4/2001, do 31 de maio, reguladora da mediación familiar.

Segunda: Acordos interinstitucionais e instrumentos de colaboración.

Terceira: Competencias en materia de violencia de xénero da Policía de Galicia.

Cuarta: Información ao Parlamento de Galicia

Quinta: Creación do Consello Galego das Mulleres.

Sexta: Creación do Observatorio galego da violencia de xénero.

Sétima: Creación da Comisión Interdepartamental de igualdade.

Oitava: Informes sobre o grao de desenvolvemento e repercusión económica desta Lei.

Novena: Modificación da Lei 9/1991, do 2 de outubro, galega de medidas básicas para a inserción social

Décima: dotación orzamentaria.

Acordos interinstitucionais e instrumentos de colaboración.

- ❑ Convenio de colaboración entre o Ministerio de Igualdade, e a Comunidade Autónoma de Galicia, a través da Secretaría Xeral da Igualdade, para a prestación do servizo telefónico 016 de información e asesoramento a mulleres vítimas de violencia de xénero.

Con data 9 de novembro de 2012 o **Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade** e a Comunidade Autónoma de Galicia, a través da **Secretaría Xeral da Igualdade**, asinaron un convenio de colaboración, para a prestación do servizo telefónico de información e de asesoramento xurídico ás mulleres vítimas de violencia de xénero.

En base a este convenio, que sigue en vigor, o Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade garante a derivación automática daquelas chamadas realizadas ao teléfono 016 dende o ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia ao teléfono 900

400 273, co fin de asegurar a prestación do servizo público de atención e asesoramento a mulleres vítimas de violencia de xénero, calquera que sexa a información requirida, poñendo en todo caso en coñecemento da persoa usuaria o número ao que se deriva a chamada. Se a chamada precisa atención de emerxencia a derivación automática realizarase ao teléfono 112 de emerxencia autonómico.

As chamadas recibidas polo servizo telefónico da Comunidade Autónoma de Galicia realizadas por persoas que soliciten asesoramento xurídico especializado, poderán ser derivadas ao servizo telefónico 016 para a súa atención polo Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade.

Así mesmo, a Comunidade Autónoma de Galicia poderá derivar calquera chamada relativa á violencia de xénero ao servizo telefónico 016, para garantir a correcta atención da chamada.

O Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade garantirá a difusión do servizo telefónico autonómico facendo constar, xunto ao servizo telefónico 016, o servizo telefónico 900 400 273 da Comunidade Autónoma de Galicia nas campañas que se leven a cabo en medios publicitarios gráficos (prensa escrita, revistas, folletos...) e exteriores no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, sen prexuízo de que en cada unha das campañas publicitarias a realizar por parte do Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade, se acorden coa Comunidade Autónoma de Galicia os termos da difusión.

O convenio ten vixencia dende a data da súa sinatura entendéndose tacitamente prorrogada a súa vixencia por anos naturais, salvo denuncia expresa dalgunha das partes.

- ❑ Protocolo de colaboración entre a Secretaría Xeral da Igualdade e a Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp), para establecer unha Rede de entidades locais en contra da violencia de xénero e realizar outras accións de sensibilización social en contra da violencia de xénero

Con data 12 de setembro de 2012 a **Secretaría Xeral da Igualdade** e a **Federación Galega de Municipios e Provincias (Fegamp)** asinaron un protocolo de colaboración co obxecto de promover unha rede de entidades locais en contra da violencia de xénero, que se configurará como un instrumento que permita conseguir o rexeitamento social e institucional da violencia de xénero, sensibilizando á poboación e conseguindo a súa

implicación e compromiso real contra esta lacra, fomentando ao mesmo tempo modelos alternativos de convivencia baseados no respecto e na igualdade.

A rede de entidades locais contra a violencia de xénero e a Secretaría Xeral da Igualdade colaborarán na consecución dos seguintes obxectivos:

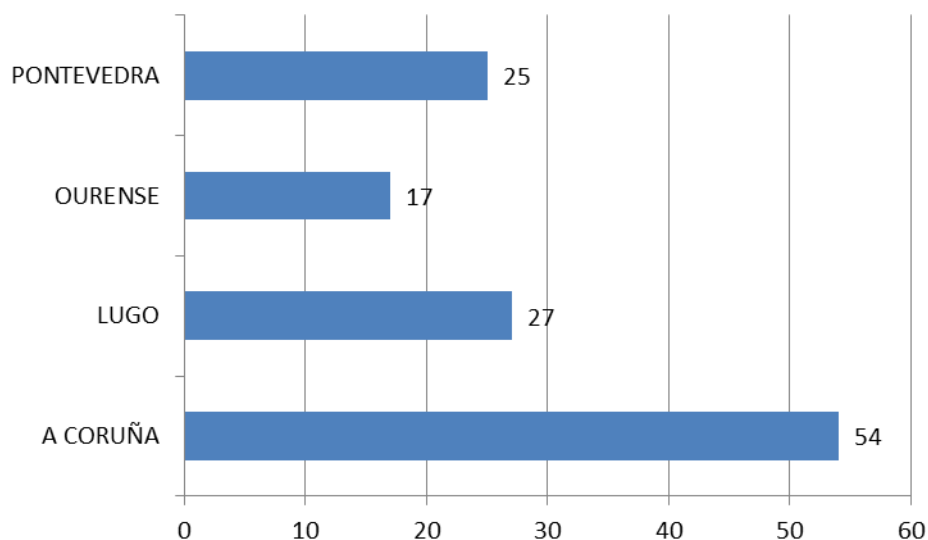
- Promover e apoiar proxectos de prevención da violencia de xénero e detección precoz de situacións de risco.
- Mobilizar e implicar a toda a sociedade na loita contra a violencia de xénero, fomentando unha actitude crítica, solidaria e comprometida fronte a situacións de maltrato.
- Fomentar o trato igualitario entre mulleres e homes
- Conseguiar a tolerancia cero coas persoas agresoras

No marco deste protocolo dende a Secretaría Xeral da Igualdade ofertáronse varias actividades ás entidades locais, a desenvolver no último trimestre do ano 2013:

- Programa "Desconexión" co fin de reforzar vínculos materno-filiais e socio-afectivos, a través do ocio e tempo libre conxunto de nais e fillos/as.
- Obradoiros de terapia ocupacional a través das artes plásticas, dirixida a menores expostos a situacións de violencia de xénero.
- Un espectáculo musico-pedagóxico, "Hei estar vixiándote", que analiza os roles de xenéro que reproducen as cancións de amor.
- A exposición gráfica Cartas de Amor, composta por ilustracións gráficas de diferentes artistas sobre a violencia de xénero e a mocidade.

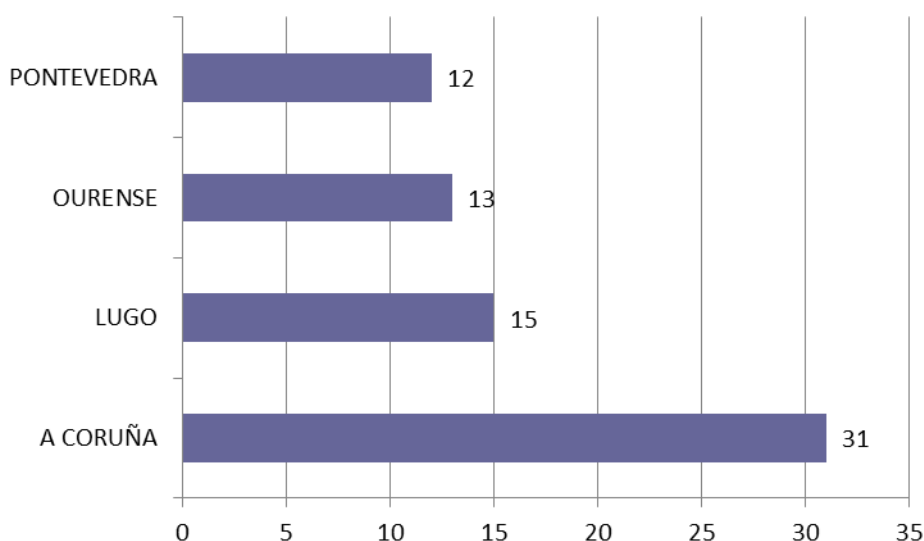
Solicitudes recibidas	
Provincia	nº solicitudes
A Coruña	54
Lugo	27
Ourense	17
Pontevedra	25
Total	123

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

Provincia	Programa “Desconexión”	Concesións por provincia			Total
		Espectáculo músico- pedagógico	Obradoiros menores	Exposición Cartas de amor	
A Coruña	9	6	7	13	35
Lugo	0	3	11	2	16
Ourense	1	3	2	3	9
Pontevedra	5	0	10	2	17
Total	15	12	30	20	77

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

- ❑ Acordo de colaboración entre a Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Secretaría Xeral da Igualdade) e a Federación de autónomos do taxi de Galicia (FEGATAXI), para a colaboración no apoio ao traslado das mulleres vítimas da violencia de xénero. Centros de acollida das mulleres vítimas da violencia de xénero.

Con data 11 de decembro de 2013 a **Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza** e a **Federación de autónomos do taxi de Galicia (FEGATAXI)** asinaron un acordo de colaboración para o apoio no traslado das mulleres vítimas da violencia de xénero e dos seus fillos e fillas a calquera dos centros que conforman a Rede Galega de Acollemento, cando as especiais circunstancias da vítima, valoradas convenientemente polos servizos sociais (municipais ou autonómicos), imposibiliten o seu traslado por outros medios.

Ademais a través deste acordo de colaboración a Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, a través da Secretaría xeral da Igualdade, comprométese a facilitar o material informativo e de sensibilización a prol da eliminación da violencia de xénero que elabore a Federación de Autónomos do Taxi de Galicia (FEGATAXI), así como a poñer a disposición da Federación contidos formativos sobre violencia de xénero a incluír no seu programa de formación de xeito que permita ás e aos profesionais ampliar os seus coñecementos ao respecto e coñecer pautas de actuación.

Pola súa parte, a Federación de Autónomos do Taxi de Galicia (FEGATAXI), comprométese a apoiar ás vítimas da violencia de xénero no traslado ao centro de acollida previamente determinado polo servizo da administración local ou autonómica correspondente, así como a difundir a iniciativa entre todas as asociacións que a integran, e contribuír á sensibilización social no rexeitamento conxunto da violencia de xénero, colocando o material que se facilite por parte da Secretaría Xeral da Igualdade nun lugar visible dos vehículos, e no que figurarán os números de información contra a violencia de xénero, 016 e 900 400 273.

- ❑ Convocatoria de subvencións destinadas ás entidades locais de Galicia dirixidas á promoción da igualdade.

A **Secretaría Xeral da Igualdade** convocou estas axudas a través da Resolución do 24 de maio de 2013 (DOG nº 104, do 3 de xuño), coa finalidade de apoiar e consolidar as actuacións levadas a cabo desde as administracións locais en materia de igualdade, conciliación e de prevención e eliminación da violencia de xénero, actuacións que pola proximidade á cidadanía e o coñecemento da situación específica de mulleres e homes poden resultar particularmente axeitadas para a consecución dos devanditos obxectivos.

As actuacións subvencionadas encádranse dentro dos seguintes programas:

- **Programa de promoción da igualdade entre mulleres e homes e de prevención e tratamento integral da violencia de xénero.**
- Programa de fomento da conciliación
- Programa de apoio aos centros de información ás mulleres (CIM)

As actuacións da liña de prevención e tratamento integral da violencia de xénero debían vincularse a algunha das seguintes áreas:

- a) Consolidación e establecemento de estruturas de coordinación e cooperación entre os distintos ámbitos políticos e profesionais dirixidas á eficaz prevención, detección e intervención na loita contra a violencia de xénero e protección das mulleres vítimas, das súas fillas e fillos e das persoas delas dependentes.
- b) Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade.

c) Intervención de carácter integral coas mulleres vítimas de violencia de xénero, coas súas fillas e fillos, así como coas persoas delas dependentes, procurando a recuperación da súa identidade e autonomía e a restauración dos seus proxectos vitais.

d) Actuacións dirixidas á loita contra a explotación sexual en xeral e a prostitución en particular; propostas de acción e coordinación entre todos os axentes sociais.

Nos programas con actuacións en materia de prevención e tratamento integral da violencia de xénero resultaron beneficiarias un total de **45 entidades locais**, cun importe de **128.780,60 €**

Na táboa que se atopa a continuación, podemos observar as actuacións da liña de prevención e tratamento integral da violencia de xénero que se levaron a cabo nos distintos concellos, así coma o seu orzamento.

ENTIDADE LOCAL (Provincia da Coruña)	ÁREA DE ACTUACIÓN	ORZAMENTO
Concello da Aranga	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.032,00 €
Concello da Arteixo	Consolidación e establecemento de estruturas de coordinación e cooperación	2.900,80 €
Concello da Betanzos	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	811,20 €
Concello da Boqueixón	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	3.784,21 €
Concello de Cabana de Bergantiño	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.228,14 €
Concello de Carballo	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	3.200,00 €
Concello de Corcubión	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.110,00 €
Concello da Coruña	Intervención de carácter integral coas mulleres vítimas de violencia de xénero, coas súas fillas e fillos, así como coas persoas delas dependentes, procurando a recuperación da súa identidade e autonomía e a restauración dos seus proxectos vitais	3.684,20 €
Concello da Laracha	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	3.679,76 €
Concello da Lousame	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.683,09 €
Concello da Neda	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	5.671,56 €
Concello de Oleiros	Intervención de carácter integral coas mulleres vítimas de violencia de xénero, coas súas fillas e fillos, así como coas persoas delas dependentes, procurando a recuperación da súa identidade e autonomía e a restauración dos seus proxectos vitais	4.056,47 €

ENTIDADE LOCAL (Provincia da Coruña)	ÁREA DE ACTUACIÓN	ORZAMENTO
Mancomunidad de municipios da comarca de Ordes	Consolidación e establecemento de estruturas de coordinación e cooperación	2.904,00 €
Concello de Outes	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.891,39 €
Concello do Pino	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.873,00 €
Concello de Pontedeume	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.510,00 €
Concello de Ribeira	Intervención de carácter integral coas mulleres vítimas de violencia de xénero, coas súas fillas e fillos, así como coas persoas delas dependentes, procurando a recuperación da súa identidade e autonomía e a restauración dos seus proxectos vitais	3.571,70 €
Concello de Vilarmaior	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	640,00 €
Concello de Vimianzo	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.345,61 €

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

ENTIDADE LOCAL (Provincia de Lugo)	ÁREA DE ACTUACIÓN	ORZAMENTO
Concello de Palas de Rei	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.019,60 €
Concello da Vilalba	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	585,40 €

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

ENTIDADE LOCAL (Provincia de Ourense)	ÁREA DE ACTUACIÓN	ORZAMENTO
Concello de Allariz	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.743,19 €
Concello da Avión	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.558,50 €
Concello de Barbadas	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.535,07 €
Concello do Carballiño	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	5.000,00 €
Concello de Castrelo de Miño	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	5.610,56 €
Concello de Muiños	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.281,60 €
Concello de Ourense	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	7.584,00 €
Concello de Pereiro de Aguiar	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.014,00 €
Concello da Peroxa	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.152,43 €

ENTIDADE LOCAL (Provincia de Ourense)	ÁREA DE ACTUACIÓN	ORZAMENTO
Concello de Piñor	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.271,60 €
Concello de Ribadavia	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	899,75 €
Mancomunidad da Terra de Celanova	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	4.709,60 €

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

ENTIDADE LOCAL (Provincia de Pontevedra)	ÁREA DE ACTUACIÓN	ORZAMENTO
Concello Baiona	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.935,26 €
Concello de Caldas de Reis	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	3.375,00 €
Concello de Lalín	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	10.000,00 €
Concello da Lama	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	626,00 €
Concello de Marín	Intervención de carácter integral coas mulleres vítimas de violencia de xénero, coas súas fillas e fillos, así como coas persoas delas dependentes, procurando a recuperación da súa identidade e autonomía e a restauración dos seus proxectos vitais	10.000,00 €
Concello de Meis	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.446,64 €
Concello de Moraña	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.130,87 €
Concello de Nigrán	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.496,00 €
Concello de Poio	Intervención de carácter integral coas mulleres vítimas de violencia de xénero, coas súas fillas e fillos, así como coas persoas delas dependentes, procurando a recuperación da súa identidade e autonomía e a restauración dos seus proxectos vitais	2.790,00 €
Concello de Ponte Caldelas	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.944,80 €
Concello de Silleda	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	2.848,00 €
Concello de Soutomaior	Prevención, sensibilización e concienciación sobre a violencia de xénero na sociedade	1.645,60 €

Fonte: Secretaría Xeral da Igualdade. Xunta de Galicia

- ❑ Protocolo de actuación institucional sobre adopción de medidas de prevención, investigación e tratamento ás mulleres vítimas de trata con fins de explotación sexual.

O artigo 29.3 de Lei 7/2004, do 16 de xullo, galega para a igualdade de mulleres e homes recolle a obriga da Xunta de Galicia na loita contra o tráfico de mulleres, nenas e nenos que teña como finalidade fundamental a súa explotación sexual no territorio da nosa comunidade autónoma, establecendo que esa loita deberá realizarse a través dunha intervención integral que permita a prevención, detección, atención e, se é o caso, integración das mulleres vítimas do tráfico de explotación sexual.

A Xunta de Galia é pioneira na elaboración e aplicación de Protocolos de actuación no ámbito da trata de seres humanos con fins de explotación sexual, asinando xa no ano 2010 un Protocolo de actuación institucional sobre adopción de medidas de prevención, investigación e tratamento ás mulleres vítimas de trata con fins de explotación sexual, asinado en xaneiro, coa Fiscalía Superior de Galicia. Este Protocolo foi revalidado no ano 2012, dados os cambios legislativos operados pola reforma da Lei Orgánica de Estranxeiría e polo Código Penal, que fixeron procedente unha revisión e adaptación do citado Protocolo.

O Protocolo tenta axilizar a aplicación dos beneficios de protección recollidos na lexislación vixente, entre os que destaca a posibilidade de conceder permiso de residencia a aquelas mulleres que denunciaren ás mafias que as explotan, para que manteñan o seu testemuño ata o fin do proceso penal, tentando facilitar a colaboración das vítimas de trata coa xustiza.

Por parte da Xunta de Galicia, a través da Secretaría xeral da Igualdade, ponse a disposición das vítimas, unha vez son identificadas, ben por vontade propia ou pola intervención policial nun local, como vítimas dun delito de trata de seres humanos, un aloxamento que garanta o exercicio do dereito ao período de reflexión, para elas e para as súas fillas e fillos menores de idade, así como asistencia psicolóxica, médica e xurídica gratuíta.

Na **Secretaría Xeral da Igualdade**, e no marco deste Protocolo, no ano 2013 continuouse coa colaboración con organizacións sen ánimo de lucro para o desenvolvemento das diversas actuacións de prevención e asistencia ás vítimas de

trata, así como a tarefa de coordinación de todos os servizos e programas dispoñibles para a atención das vítimas.

- ❑ Proxecto ITÍNERIS. Protección dos dereitos das persoas migrantes contra a explotación, de Brasil cara á Unión Europea: 2010-2013

O Proxecto internacional *Itíneris*, iniciado en 2010, cunha duración de 30 meses, rematou no mes de novembro de 2013, cun encontro final en Bruselas.

No Proxecto participaron Galicia, Portugal e Brasil, xunto co ICMPD (International Centre for Migration Policy Development), con sede en Viena, Austria, que actuou como xefe de filas do Proxecto. O proxecto tivo como obxectivo principal afrontar a trata de seres humanos en orixe, neste caso en Brasil, e establecer actuacións coordinadas para protexer os dereitos das persoas inmigrantes en Galicia e Portugal, fundamentalmente no referente a situacións de explotación sexual e da trata.

Dentro deste proxecto, a Xunta de Galicia desenvolveu, dende a secretaria xeral da Igualdade, un Estudo destinado a coñecer a realidade da trata de seres humanos en Galicia, facendo fincapé na situación das mulleres brasileiras. O dito estudo foi publicado no ano 2013:

"Estudo Exploratorio sobre a trata de persoas en Galicia" .

O Estudo pretende dar luz e mellorar as actuacións de todas as instancias implicadas na loita en contra da trata de seres humanos e contribuír a sumar esforzos para impulsala.

Amosa tamén o compromiso de todos os socios no Proxecto ITINERIS en contra desta vulneración dos dereitos máis elementais da persoa, que a reduce a simple mercadoría e a despoxa da súa dignidade, e quere contribuír cunha pequena achega á concienciación social e institucional sobre este delito

Contido

O contido do Estudo fai un repaso polo marco normativo nacional e internacional no eido dos dereitos humanos e a trata de persoas, e tenta aproximarse á situación existente en Galicia, as características do fenómeno na nosa CCAA, as dificultades para a identificación das vítimas, as actuacións que se levan a acabo en canto a súa asistencia e protección, as melloras detectadas nos últimos anos e o camiño a seguir na loita contra este delito.

Abórdanse igualmente no Estudo as condicións das vítimas: como articularon o seu proxecto migratorio, como se produce a fase de captación-traslado-explotación, e as dificultades que atopan para saír da situación de trata ata chegar á denuncia

Conclusións

Como conclusións destacadas, entre outras moitas que detalla o Estudo, pódense destacar as seguintes:

1. A invisibilización da trata de persoas é manifesta na carencia de datos e rexistros específicos con perspectiva de xénero e imposibilita un coñecemento da dimensión real do fenómeno así como da construción dun plan de acción-intervención acorde coas súas características.
2. Tendo en conta esta carencia e á luz dos datos e entrevistas realizadas, pódese definir un perfil diferencial para a persoa vítima de trata laboral: baseado no xénero e a nacionalidade (varóns, maiormente de Marrocos e Senegal) e sexual (mulleres, maiormente de Brasil e Romanía). O contacto dos tratantes coas vítimas é máis selectivo e asociado ao ambiente familiar e de amigos/coñecidos en caso de trata sexual e usando ademais axencias ou outros intermediarios sen vinculación emocional coa vítima, na laboral. O tratamento de ambas as dúas tipoloxías tamén é diferente no procedemento de identificación e asistencia ás

potenciais vítimas en consonancia coa tolerancia social existente coa explotación laboral (menor intensidade) e sexual (maior intensidade).

3. O novo marco normativo-legal en España clarificou conceptos e constitúe un grande avance nas ferramentas lexislativas para a persecución do delito aínda que segue presentando algunhas confusións na práctica. A especialización de Fiscalía en materia de estranxeiría reforzou este labor e dotou a estas ferramentas de maior efectividade, sendo necesario liderar e desenvolver unha maior colaboración entre os actores competentes (Fozas de Seguridade e Ong's).

4. É necesaria a implicación de todas as Ong's especializadas en Trata de persoas, involucrándose de forma activa nos procesos de identificación das vítimas de forma proactiva, en consonancia cos fins de cada entidade e superando o rol subsidiario e meramente humanitario.

5. Tal e como apuntan informes do Consello de Europa (UNODC, 2010) é unha realidade que existe unha forte vinculación entre corrupción e trata e é imprescindible vixiar o súa incursión tanto na administración pública como na privada. Resulta conveniente un tratamento dos casos detectados con transparencia e seriedade.

6. O contexto máis habitual no que se desenvolve a Trata de persoas é o transnacional, polo que é conveniente e necesario desenvolver estratexias de cooperación internacional e traballar conxuntamente coas institucións dos países de orixe das vítimas e potenciais vítimas de trata.

- ❑ Convenio de Colaboración entre as distintas Comunidades Autónomas para a coordinación dos seus recursos de acollida a mulleres vítimas de violencia de xénero

Durante o ano 2013 continuou a vixencia do convenio de colaboración asinado por diversas Comunidades Autónomas, tamén por Galicia, para **a coordinación dos seus recursos de acollida ás mulleres vítimas de violencia de xénero.**

Na Xunta de Galicia, xa dende a apertura do primeiro centro de acollida na Comunidade, véñense asinando cada ano convenios de colaboración con diversos concellos titulares dun recurso de acollida para a atención a mulleres vítimas de violencia de xénero, para o mantemento dos mesmos, en concreto cos concellos da Coruña, Ferrol, Culleredo, Lugo e Ourense. Todos os centros atópanse incluídos na rede autonómica de centros de atención a mulleres, e cumpren cos requisitos establecidos na Orde do 1 de abril de 1997, pola que se regulan os requisitos específicos dos centros de acollida para mulleres vítimas de malos tratos.

O obxecto deses convenios é a colaboración da Xunta de Galicia no financiamento dos gastos de persoal e gastos correntes de funcionamento dos centros de atención a mulleres vítimas de violencia de xénero, comprometéndose os concellos a manter os centros en funcionamento e a prestarlle ás mulleres vítimas un servizo integral de atención, emerxencia, apoio, acollida e recuperación. Establécese ademais a cooperación e colaboración coa Secretaría Xeral da Igualdade nas derivacións das mulleres vítimas de violencia de xénero e das súas fillas e fillos, procedentes doutras comunidades autónomas, de acordo cos protocolos e procedementos establecidos para estes efectos

Dado o carácter de recurso de protección que seguen mantendo os centros de acollida, non son infrecuentes as ocasións en que, maiormente por motivos de seguridade, pero tamén de carácter persoal ou profesional, este centros de acollida deben realizar traslados fora da Comunidade galega, actuando tanto como receptores de vítimas ameazadas noutras partes do estado que son derivadas a Galicia como enviando a mulleres que residen nun centro en Galicia a outro fora da nosa comunidade autónoma. Neste sentido, a **coordinación institucional** amósase como unha ferramenta imprescindible para conseguir unha atención eficaz ás vítimas, evitando a dispersión de recursos, logrando unha maior efectividade dos mesmos e contribuíndo a garantir a seguridade das mulleres.

Neste sentido, a Secretaría Xeral da Igualdade da Xunta de Galicia, de cara a garantir os dereitos que a lexislación lles outorga ás vítimas da violencia de xénero, promove e impulsa a prestación dos servizos establecidos na Lei Orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero e na Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, e considera prioritaria a atención ao funcionamento dos centros de acollida

para as vítimas, funcionamento no que se debe incluír a colaboración interinstitucional e a cooperación entre **todos os servizos autonómicos das mesma natureza no Estado español**, de xeito que o traballo en rede e a articulación entre os distintos centros permita conseguir a seguridade das vítimas, e as apoie na súa recuperación psicolóxica social e laboral.

❑ **Competencias en materia de violencia de xénero da Policía de Galicia**

1. Actividade policial da Unidade do Corpo Nacional de Policía Adscrita á Comunidade Autónoma de Galicia (UPA):

A unidade realizou un total de 53 actuacións co seguinte desglose:

- 4 atestados policiais
- 2 detidos
- 4 inspeccións
- 1 denuncia
- 24 identificacións
- 2 traslados
- 2 colaboracións
- 1 Contactos
- 7 oficios
- 2 Informes
- 45 xestións

Actividade formativa. Realizada pola Academia Galega de Seguridade Pública (AGASP)

1. 2 cursos: Aproximación á operativa policial nos casos de violencia de xénero.

Contido:

- a) Análise histórico sobre os roles de xénero: A violencia de xénero.
- b) Actuacións das forzas e corpos de seguridade antes os casos de violencia de xénero. O SAF.
- c) Un recurso de acollida: O Centro de Emerxencia para vítimas de violencia de xénero de Vigo.

- d) Programas e recursos da administración autonómica para loitar contra a violencia de xénero.
- e) Entender á vítima: A abordaxe da violencia de xénero dende a intervención psicolóxica.
- f) A intervención da Fiscalía nos procesos de violencia de xénero.
- g) O marco normativo actual. Actuacións dende o ámbito xudicial nos procesos de violencia de xénero.

2. 2 cursos: Instrución de atestados e operativa en materia de violencia de xénero.

Análise histórico sobre os roles de xénero: A violencia de xénero.

Contido:

- a) Utilización das ferramentas informáticas en materia de violencia de xénero.

3. Práctica policial na atención á violencia de xénero (Convenio Concello da Coruña).

Contido:

- a) Introducción. Conceptos básicos. As violencias de xénero.
- b) A asesoría xurídica. A atención psicolóxica.
- c) Recomendacións para unha primeira intervención policial.
- d) Asesoramento social e educativo.
- e) Prevención da violencia de xénero: papel do Concello da Coruña.
- f) Recurso para as vítimas. Rede municipal de acollida, Centro de Información as Mulleres (CIM).
- g) Control e seguimento das medidas de protección e afastamento.
- h) Aspectos xurídicos na violencia de xénero.
- i) Protocolo de actuación das Forzas e Corpos de Seguridade e de coordinación cos órganos xudiciais para a protección das vítimas da violencia doméstica e de xénero.
- j) Tramitación de atestados policiais. Aspectos prácticos.

Resumo	
Nº de cursos	5
Nº de horas	86
Nº de alumnos	135

❑ **Información ao Parlamento de Galicia**

O presente informe da cumprido trámite á obriga legal establecida da Disposición Adicional Cuarta da Lei: "O Goberno da Xunta de Galicia remitiralle ao Parlamento de Galicia, con carácter anual, un informe sobre a situación da violencia de xénero en Galicia, que contará coas achegas de todos os departamentos implicados na prevención e no tratamento da violencia de xénero". O dito informe presentouse ante a Cámara galega nos anos 2009, 2010, 2011, 2012 e 2013, coa información correspondente ao desenvolvemento, por parte da Xunta de Galicia, das medidas contidas na Lei 11/2007, no ano inmediatamente anterior ao da súa presentación.

❑ **Creación do Consello Galego das Mulleres.**

A Lei 11/2007, para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, na súa disposición adicional quinta, crea o Consello Galego das Mulleres como órgano colexiado e institucional de Galicia, de carácter consultivo, de participación e asesoramento en materia de políticas de igualdade.

No DOG núm. 142 do 26 de xullo de 2012 publicouse o Decreto 157/2012, do 5 de xullo de 2012, polo que se desenvolve a Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero no relativo aos órganos consultivos e de participación.

No artigo 1.a) dispónse que ten por obxecto "O establecemento da natureza, fins, composición e adscrición do Consello Galego das Mulleres, creado na disposición adicional quinta da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e tratamento integral da violencia de xénero, como órgano colexiado e institucional de Galicia, de carácter consultivo, de participación e asesoramento en materia de políticas de igualdade".

No capítulo II do citado Decreto regúlase a súa natureza, adscrición, fins, funcións, composición e funcionamento. O Consello Galego das mulleres constitúese o 5 de marzo de 2014.

❑ Creación do Observatorio Galego da Violencia de Xénero

A Lei 11/2007 para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, na súa disposición adicional sexta, prevé a creación do Observatorio Galego da Violencia de Xénero como órgano colexiado e institucional de Galicia encargado do estudo, da avaliación e do seguimento das políticas contra a violencia de xénero que se desenvolvan en Galicia.

No DOG núm. 142 do 26 de xullo de 2012 publicouse o Decreto 157/2012, do 5 de xullo de 2012, polo que se desenvolve a Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero no relativo aos órganos consultivos e de participación.

No artigo 1.b) dispónse que ten por obxecto “A creación do Observatorio Galego da Violencia de Xénero, como órgano colexiado e institucional de Galicia, encargado do estudo, da avaliación e do seguimento das políticas contra a violencia de xénero que se desenvolven en Galicia, así como o establecemento da súa natureza, fins, composición e adscrición”. Na sección 1ª do capítulo III do citado Decreto regúlase a súa natureza, adscrición, fins, funcións, composición e funcionamento.

Na sección 2ª do capítulo III, dependendo do Observatorio Galego da Violencia de Xénero e con carácter permanente, créase a Comisión Asesora de Publicidade Non Sexista que terá como obxecto asesorar e orientar as entidades, asociacións, axentes publicitarios que o requiran, ofrecendo criterios alternativos para eliminar o sexismo nas mensaxes publicitarias e incorporar accións positivas que cooperen á erradicación de todo tipo de discriminación por razón do sexo das persoas

Na constitución do Consello Galego das mulleres o 5 de marzo de 2014 elixíronse ás tres vogais en representación das asociacións de mulleres e federacións constituídas por estas con representación no Consello Galego das Mulleres, tal e como prevé o Decreto 157/2012, do 5 de xullo de 2012, que fai necesaria dita representación para a posta en marcha do Observatorio Galego da Violencia de Xénero.

No exercicio 2014 quedará constituído o Observatorio Galego da Violencia de Xénero

□ Creación da Comisión Interdepartamental de Igualdade

A Lei 11/2007 para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, na súa disposición adicional sétima, establece que se creará a Comisión Interdepartamental de Igualdade como órgano colexiado e institucional de Galicia, á que lle corresponderán, entre outras, as funcións de seguimento da aplicación desta lei e dos correspondentes plans para a igualdade e de loita contra a violencia de xénero.

No DOG núm. 142 do 26 de xullo de 2012 publicouse o Decreto 157/2012, do 5 de xullo de 2012, polo que se desenvolve a Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero no relativo aos órganos consultivos e de participación.

No artigo 1.c) dispónse que ten por obxecto “A creación da Comisión Interdepartamental de Igualdade como órgano colexiado e institucional de Galicia, conforme á disposición adicional sétima da Lei 11/2007, do 27 de xullo, así como o establecemento das súas funcións, réxime de funcionamento, composición e adscrición”.

No capítulo IV do citado Decreto regúlase a súa natureza, adscrición, fins, funcións, composición e funcionamento.

O día 7 de marzo de 2013 constituíse a Comisión interdepartamental de Igualdade, presidida polo vicepresidente da Xunta de Galicia e integrada por todas as consellerías do Goberno galego.

